דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום ראשון, ט"ו בתמוז תשמ"ז, 12 ביולי 1987 ● גליון 19167

היום 12 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר
- לקחת גלולה ולהישאר / טדי פרויס
- חוסיין, נכון לעכשיו / דן אבידן
- מכירה כללית: נכסים וערכים / יהודה גוטהלף
- סיאול אינה מאבילה / שלמה שפיר
- מצעים וביצועים / מאיר בראלי
- דבר פתוח (4־5); ספורט (9־10); מדע ורפואה (11); בידור (12)

מזג האויר

נאה. גובה הגלים מ־60 עד 100 ס"מ.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 18־28, רמת־הגולן: 20־30, חיפה: 25־31, טבריה 25 עד 36. נצרת 21 עד 29. עפולה 22 עד 33. שומרון 21 עד 30. תל־אביב 23 עד 29. לוד: 21 עד 29. יריחו 24 עד 38. עזה 23 עד 29. באר־שבע 20 עד 33. אילת 27 עד 40.

450,000 עובדים בשביתת אזהרה

השביתה בת היממה מקיפה את כל משרדי הממשלה והשלטון המקומי, כולל הנמלים ונמלי התעופה, הרכבת, הדואר, הרדיו והטלוויזיה והאוניברסיטאות ● שירותי הרפואה וההצלה יפעלו במתכונת חירום ● הממשלה לא תוציא צווי ריתוק – וההסתדרות תגלה גמישות בשחרור עובדים במקומות עבודה חיוניים

(מאת סופר „דבר" לענייני עבודה)

שביתת אזהרה בת יממה שתקיף את מרבית המגזר הציבורי, תחל הבוקר בשעה 6.00. בשביתה ישתתפו כ־450,000 עובדים. ביום ו' האחרון הושגה הבנה בין יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד לבין שר האוצר משה נסים, שלפיה לא תוציא הממשלה צווי ריתוק ואילו ההסתדרות תגלה גמישות בשחרור עובדים במקומות עבודה חיוניים. נמסר, כי צווי הריתוק שכבר הוצאו ייחשבו כמבוטלים.

השביתה תקיף את כל משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות, השלטון המקומי, המוסדות הלאומיים ומוסדות להשכלה גבוהה – להוציא עריכת בחינות. רשות

(המשך בעמ' 2)

שוער הנבחרת אבי רן מזנק לכדור במשחק של נבחרת ישראל נגד בראזיל. לידו בלם הנבחרת אבי כהן.

צבן: נסים מפיץ נתוני שכר כוזבים

מאת אמנון אבור, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) האשים אתמול את שר האוצר משה נסים בהפצת נתונים כוזבים על שכרם של עובדי המדינה. צבן תובע מנסים להציג את נתוני השכר המפורסמים שבידיו בפני ועדת הכספים. יאיר צבן טוען, כי הנתונים המוסמכים היחידים הם אלה שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה.

(המשך בעמ' 2)

הקו של נורת': קייסי היה החתרן שניהל ממשלת הצללים בארה"ב

הזווית הישראלית של הפרשה הולכת ומתגלה כשולית ביותר

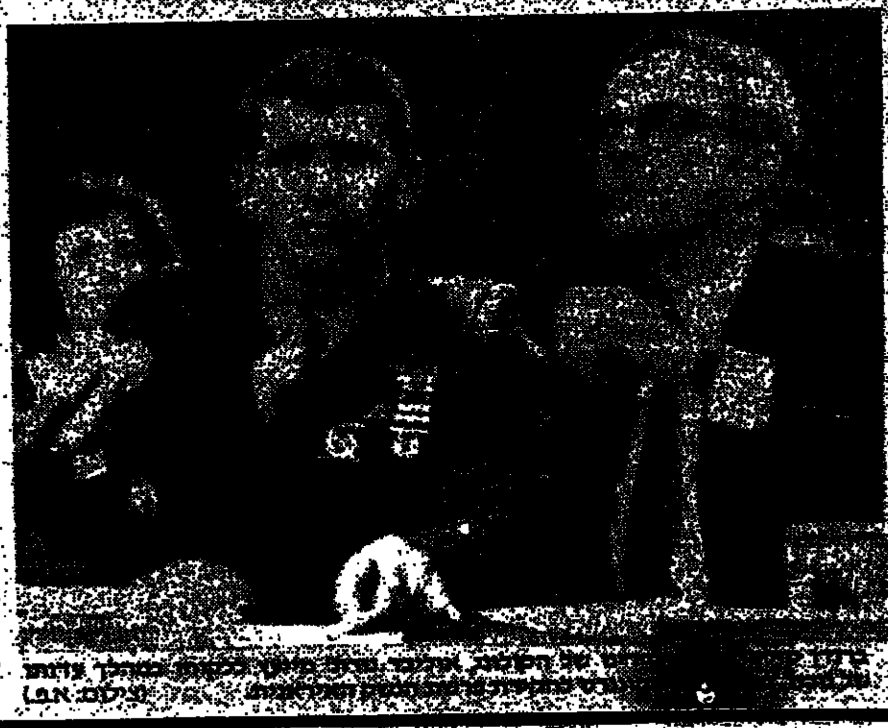

(צילום: א.פ.)

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). בתום תקופתו של קולונל אוליבר נורת ביום ו' על־ידי היועצים המשפטיים של ועדת החקירה של הקונגרס עלתה התמונה הבאה:

● מנהלה לשעבר של סוכנות הביון המרכזית, וויליאם קייסי, ... המרכזית בעיסקה האיראנית ... ל„קונטראס" ... הכספים ... האיראנית ... ל„קונטראס" ... ופעולות חשאיות אחרות.

● קייסי, יחד עם קולונל נורת', ביקש להקים ארגון ... בלי לדווח ... לא ... העיסקה האיראנית ... „ממשלת צללים" ...

(המשך בעמ' 2)

מטוס הלביא – לקראת קרקוע לתעשייה האווירית אין תוכנית

קיפאון במגעי שמיר ותע"א ● פרס במאמץ אחרון להצלת הפרוייקט
רבין: אינני רוצה להישאל ב־1991 לאן הלכו 2.8 מיליארד דולארים

ראש ממשלת אוסטרליה ומנהיג מפלגת ה„לייבור" בוב הוק צוהל בחברת אשתו הייזל, לאחר שנודע על נצחון מפלגתו בבחירות בפעם השלישית ברציפות (ראה ידיעה בעמ' 3). (צילום: א.פ.)

מאת אריה אורן, סופר „דבר"

התחושה כי גורלו של ה„לביא" נחרץ, גברה בסוף השבוע וההערכה היא, שרק ממלא־מקום ראש הממשלה שמעון פרס עוד עשוי להצליח בגיבושו של הסדר, שיאפשר את המשך הפרוייקט במתכונתו הקיימת, תוך הקצבת הכספים הדרושים לכך.

בדיון משותף של ועדת החוץ והבטחון וועדת הכספים של הכנסת ביום ו' אישר למעשה שר הבטחון יצחק רבין, כי לתעשייה האווירית אין תוכנית של ממש להוזלה מהותית של הפרוייקט.

בינתיים נודע אמש, כי גם השרים גד יעקבי ומשה ארנס שוקלים יוזמה משותפת למציאת פתרון. השר יעקבי אמר בתשובה על שאלת סופר „דבר", כי הוא בודק אפשרויות שונות. הוא הדגיש, כי לדעתו אין מקום לפשרה. „צריך להחליט – או שממשיכים או שמפסיקים", אומר שר הכלכלה.

בתוך כך חל למעשה קיפאון במגעים בין לשכת ראש הממשלה ובין התעשייה האווירית לגיבוש הסדר להצלת ה„לביא", בשל הפער

(המשך בעמ' 2)

סירת המירוץ עשתה סיבוב ו'חתכה' אופניו של אבי רן

סיפר עד ראייה לתאונה בכנרת שבה נהרג שוער נבחרת ישראל וקבוצת מכבי חיפה

מאת שמעון ויים, סופר „דבר" בצפון

שוער נבחרת ישראל ומכבי חיפה אבי רן בן 23 נהרג אתמול בצהריים בתאונה ימית בחופה המערבי של הכנרת, כ־200 מטרים ממלון „גלי כנרת" בטבריה.

אבי רן יצא לשיט בחברת ידיד חיפאי באופנ־ימים. חבריו, שחקנים ממכבי חיפה וחברים חיפאים אחרים, שהיו עמו בטיול של שבת בכנרת, הזהירו אותו לבל יסע מהר וישתולל, אך רן הרגיעם. „זאת לא הפעם הראשונה שלי על אופנ־ימים", אמר לחבריו.

אותה שעה יצאה מחוף „סירונית" הסמוך, ביציאה הדרומית מטבריה, ספינת מירוץ ירוקה, שבה נהג סוחר צעיר בן 29 מפתח־תקוה. על הסירה היו עוד כמה צעירים, שלא חגרו חגורות בטחון ונראה היה שהם משייטים במידה רבה של חוסר זהירות.

יריב גסר, צעיר טבריייני בן 16, עמד בחוף סמוך וראה את שהתרחש: „הסירה נסעה במהירות גדולה והתיזה מים לכל עבר, אולי בגלל זה נוסעיה לא ראו את פני אופני הפראלים הקטנים. פתאום הם עשו מין חצי סיבוב, כשהחרטום הספינה מופנה כלפי מעלה, ו'חתכו' את אופני־הים של אבי רן. מהחוף לא ראינו בדיוק מי ישב על האופנים, אבל ראינו שהנוסע נפל למים. הסירה המשיכה לנסוע ואנשיה, כנראה, לא הבחינו בתאונה. רק אחרי כמה שניות הם הסתכלו אחורה וראו מה קרה".

חברו של רן מיהר למשותו מהמים ולהעלותו לספינת המירוץ, ששבה בינתיים למקום ההתנגשות. זו שייטה במהירות לחוף סמוך, שם המתין צוות מד"א מטבריה, שניסה לבצע החייאה ועיסוי־לב לרן, אך לשווא.

ברוך זקן, עובד מלון „גלי כנרת", שסייע בביצוע ההחייאה, אמר: „איך

(המשך בעמ' 2)

טמיר יוצא לקאהיר להכין ביקורו של עבד אל־מגיד

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

שר החוץ של מצרים עיסמת עבד אל־מגיד יבקר במהלך החודש בישראל. לשם הכנת הביקור, ייצא הלילה מנכ"ל משרד החוץ אברהם טמיר לשיחות בקאהיר. אם ייצא הביקור אל הפועל, יהיה זה הביקור הראשון של שר החוץ המצרי בישראל זה יותר מחמש שנים.

על הביקור הוחלט בין נשיא מצרים חוסני מובארק ושר החוץ שמעון פרס בפגישתם בדנוה ביום ה'. בשיחות פרס־מובארק התברר, כי עדיין יש מחלוקות וקשיים בין ישראל ומצרים, אך במיוחד עם מדינות אחרות, בקשר לסיכויי כינוסה של הוועידה הבינלאומית. שני המכשולים העיקריים הם בקשר לייצוג הפלסטיני במשלחת המשותפת עם ירדן, ובקשר לדרישתה של ברה"מ להעניק לוועידה סמכויות רחבות יותר מאשר „מטריה" למשא־ומתן ישיר.

שמיר: אין חידוש בהסכמות שהביא פרס

(עתים) – ראש הממשלה יצחק שמיר הגיב אתמול על פגישת ממלא־מקומו, שר החוץ שמעון פרס, עם נשיא מצרים ואמר, כי בהסכמות שהשיג פרס עם הנשיא מובארק – אין שום חידוש.

ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס התקבל ביום ו' בשובו לארץ בהפגנת מחאה בנמל־התעופה בלוד. יותר ממאה חברי החברה להגנת הטבע נשאו כרזות „נגד הכניעה לאלימות", „נגד מתן הכשר להפרת חוק והפיכת שמורת הר מירון לקלף מיקוח פוליטי". בדרך לירושלים ועד לבית השר ניצבו משמרות מחאה של חובבי טבע. צילום: (יונתן סלינגר)

ראשי הסניפים ב„חירות" לעימות עם שמיר בגלל קיפוחם בהנהלה

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

ראשי הסניפים ב„חירות" מתכוונים להפוך את ישיבת מרכז התנועה היום לעימות עם יו"ר התנועה יצחק שמיר בנושא בחירת הנהלת התנועה.

הרכב ההנהלה, שתוצג בישיבת היום, הוא נושא המסעיר את תנועת „חירות" זה עשרה ימים, מאז נודע כי ברשימת אישים שהרכיב סגן־שר הבינוי מיכאל דקל, איש אמונו של שמיר, קופח מאוד ייצוגם של הסניפים, והיא נשענת על המסמך ה„חירותי", על־פי ההחלטות שקבע בוועידה הקודמת, לפני תשע שנים, מנחם בגין.

ראשי הסניפים לא השלימו עם קיפוחם זה ואף תבעו להכפיל את מספר חברי ההנהלה, מ־120, על־פי החוקה, ל־240, כדי לשקף את הכפלת מספר חברי המרכז. יו"ר התנועה, בעל הפרורוגטיבה להציג את רשימת חברי ההנהלה לאישור המרכז, הכיר בצורך להכפיל את גודלה של ההנהלה, אך לא נכנע לתביעה שהרוב הגדול יכלול נציגי סניפים.

ביום ו' האחרון נפגשה משלחת של נציגי ראשי הסניפים עם שמיר בלשכתו, ולדברי אחדים מהם הנחיל להם ראש הממשלה אכזבה. על־פי ההצעה לבחירת חברי ההנהלה, שיציגו ראשי הסניפים, הרכב ההנהלה יהיה כדלהלן: 95 נציגי הסניפים הגדולים; 29 נציגי סניפים קטנים; 45 חברי מיגזרים שונים; 31 חברי־כנסת וחברים בהנהלה הציונית; 27 ראשי רשויות מקומיות;

(המשך בעמ' 2)

לאחר שהגישו את ההצעה הזולה במכרז להובלת הגרעינים:

האחים נקש בבעיה: אם יעסיקו ישראלים – לא ירוויחו מהעסקה

חברת הספנות של האחים נקש, שזכתה במכרז להובלת 180,000 טונות גרעינים לארץ ... בשווי של 3.5 מיליון דולאר, עד סוף 1988.

האחים נקש זכיינים הוותיקים בארץ ביצרנים של תלבושות ג'ינס ובמקורבי השר אריאל שרון, הם בעלי ארבע אניות, מהן שתיים מניפות דגל אמריקאי ושתי אניות המניפות „דגל נוחות" – דגל מדינה המאפשר שחרור ממסים והעסקת יוצאים

(המשך בעמ' 2)

קבוצת מדענים מסין ביקרה בחשאי בארץ

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

קבוצה של מדענים מסין העממית ביקרה לפני כשבוע בישראל ודבר ביקורה נשמר בסוד. הקבוצה, שהורכבה ממשתלמים סינים הלומדים בארה"ב, נפגשה בארץ עם אנשי אקדמיה, אך זכתה למלווים של משרד החוץ בירושלים.

פקידים בירושלים העריכו אמש, כי ביקורה של הקבוצה מעיד על עוד שינוי – אם כי קל – ביחסה של ממשלת פקין לישראל. הם ציינו, כי הקבוצה מסין ידועה בקרבתה לראשי הממשלה שם ובלי ספק קיבלה אישור מהם לבקר בישראל.

בוטל האיסור לימאים מצרים לרדת בישראל

מאת יוסי מלמן ויוסף מיכלסקי סופרי „דבר"

ימאים מצרים, המגיעים באניות זרות לנמלי הארץ יורשו מעתה לרדת לחוף.

בהתערבות מהירה של משרד החוץ שונתה ההוראה בעניין זה, שהוציא משרד הפנים ושהפלתה לרעה את הימאים ממצרים מימאי מדינות אחרות.

במשרד החוץ אמרו, כי מקור האפליה היה ב"טעות ביורוקראטית" של פקיד במשרד הפנים. התערבות משרד החוץ באה לאחר פרסומים בנושא זה בעתונות, ברדיו ובטלוויזיה.

הסתבר, כי ימאים מצרים, העובדים באוניות נוספים יווניות וקפריסאיות שהגיעו לנמל חיפה, לא הורשו לרדת לחוף בשמונת החודשים האחרונים. המשטרה טענה כי האיסור הוצא על־ידי משרד הפנים, ואילו משרד הפנים טוען שהדבר נעשה על־ידי המשטרה.

לסופר „דבר" נודע, כי הפרשה החלה לפני כשמונה חודשים, לאחר ששלטונות מצרים הערימו קשיים בפני קצין משטרה אשר ביקש לרד מהאניה לחוף במצרים לחופשה קצרה. לא ניתן אישור לגרסה זו.

נשיא בית־הדין לעבודה:

אין לכפות קיום צווים במאסר ראשי עובדים

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

„אישית, אינני סבור שיש להקנות לבית־הדין לעבודה סמכות לכפות על־ידי מאסר קיום צווים נגד מנהיגי עובדים שובתים. מאסר יהפוך אותם למעין 'קדושים מעונים'" – אומר נשיא בית הדין הארצי לעבודה השופט מנחם גולדברג, בראיון שהעניק לבטאון ועד מחוז תל־אביב של לשכת עורכי הדין, „הדי דין".

השופט גולדברג אומר, כי קיים מחסור חמור ביותר בשופטים בבתי הדין לעבודה בכל רחבי הארץ. „אנחנו עובדים היום בתקן חסר, על אף שמדי שנה יש גידול של כ־10 אחוזים במספר התביעות". גולדברג התריע גם על כוח אדם מינהלי בלתי מקצועי, על מחסור במתמחים ובתקציב שוטף ועל המצב החמור של חלק מהמבנים שבהם שוכנים בתי הדין. „מצבו של משכן בית הדין בחיפה מהווה פגיעה בכבוד המערכת. המבנה של בית הדין בתל־אביב איננו ברתיקון, ואנחנו פועלים עכשיו לקבלת מבנה אחר", אומר השופט.

בגלל תנאים אלה אורכת ההמתנה למשפטי עבודה כמה שנים. „אם יוגדל תקן השופטים בפחות מ־20 אחוז – דהיינו יתוספו עוד ארבעה שופטים – תוך שנה שנתיים אפשר להגיע למצב, שבו ממוצע ההמתנה לפסקי דין לא יעלה על שנה".

אסיר ציון אדלשטיין מגיע היום לישראל

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

אסיר ציון לשעבר, יולי אדלשטיין, ששוחרר לא מכבר מהכלא הסובייטי, אמור לנחות היום בישראל יחד עם אשתו טניה ובתם יוליה.

בשדה התעופה בן־גוריון יקבלו את פניהם שר הקליטה יעקב צור, חברי כנסת ואנשי ציבור, פעילי המועצה הציבורית למען יהודי ברה"מ, חברים וידידים ונציגי המועצה האזורית גוש עציון והישוב אלון שבות, שם מתכוונת משפחת אדלשטיין לבנות את ביתה.

יעקב צור שלח ביום ו' מברק ברכה ליולי אדלשטיין לרגל שחרורו מהכלא הסובייטי ועלייתו הצפויה ארצה. במברק מביע השר דאגה ואכזבה מהמספר הנמוך של היהודים שיצאו בחודשים האחרונים מברה"מ ובעיקר מן העובדה שרוב היוצאים הם מסורבי עלייה ותיקים.

עובדה זו, אומר צור, צריכה לשמש סימן אזהרה באשר לכוונתם של השלטונות הסובייטיים, שלא להתיר את יציאתם של יהודים מעבר לרשימת 10,000 – 12,000 מסורבים שהגישו בקשות עלייה לפני שנים. השר הוסיף, כי אבן הנגף העיקרית במאבק זה היא בעיית הנשירה בווינה, המחבלת בסיכויים להביא לפתיחה מלאה של השערים לעליית יהודים.

אסירי ארגון הטרור עציון וגנירם לשיקום בישיבת „נווה העמק"

מאת יצחק מיידוד כתב „דבר" בעמק

יהודה עציון ויצחק גנירם, אסירי ארגון הטרור היהודי, הועברו בשבוע שעבר ל„שיקום" בישיבת „נווה העמק" בגבעת המורה שבעפולה.

הישיבה, הכשמשת כ„אגף כליאה דתי", מסונפת לכלא שאטה. היא הוקמה ופועלת בהנהלתו של הרב יצחק דוד גרוסמן, ראש ישיבת „מגדל אור", רבה של מגדל העמק, חבר הרבנות הראשית.

ועדת השיקום של שירות בתי הסוהר היא שהחליטה להעביר את השניים למתקן המיוחד בעפולה, המשלב עבודה בתלמוד תורה.

נודע, כי יהודה עציון ביקר בקיבוץ לביא שבגליל התחתון וביקש ממוכירות הקיבוץ לעבוד שם בתקופת שהייתו בישיבת „נווה יעקב" שבעפולה הסמוכה, אך פנייתו נדחתה על הסף.

שר החוץ מאיי מארשל מגיע לביקור לישראל

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

שר החוץ של איי מארשל, צ'ארלס דומיניק, מגיע לביקור בישראל. איי מארשל, שקיבלו עצמאות לפני תקופה קצרה, שוכנים באוקיאנוס השקט מצפון מזרח לאוסטרליה. ב־31 האיים מרוכזת אוכלוסיה של 35,000 נפש, אולם שתי מעצמות־העל מייחסות חשיבות גדולה לאיים בגלל מיקומם האסטרטגי.

השר האורח יבקש מישראל לסייע לה בפיתוח פרוייקטים כלכליים בתחומי התחבורה, התקשורת והחקלאות.

חוסיין מלך ירדן מברך את בנו, נסיך העצר פייסל, בשעה שהוא מעניק לו את כנפי הטיס בבסיס חיל־האוויר הבריטי באנגסלי. הנסיך פייסל סיים באחרונה קורס טיסה מתקדם באנגליה. (צילום: א.פ.)

מצרים דחתה הצעות ישראל וארה"ב להידברות על טאבה

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

מצרים דחתה הצעה ישראלית ובנראה גם הצעה אמריקאית, לפתור את מחלוקת טאבה בדרכי הידברות כדי לקצר את תהליך הבוררות בין שתי המדינות.

כך מסר בסוף השבוע העיתון "אל־אח'באר" מפי מקורות דיפלומטיים אמריקאיים.

לאחרונה הציעו האמריקאים, כי ישראל ומצרים יגיעו לכלל פשרה בעניין טאבה, שתשאיר את שטח המחלוקת בריבונות מצרית ותאפשר לישראל להשאיר על כנו את מלון "סונסטה" עם גישה חופשית למלון.

נכשל המאמץ להביא לפיוס בין ערפאת ובין הנשיא אסד

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

שורת מגעים שהתקיימו לאחרונה בין נציגיו של יאסר ערפאת לבין נציגיו של הנשיא אסד לא הביאו לפתרון המחלוקת העמוקה השוררת בין סוריה לאש"ף.

במפגש שהתקיים ב־11 ביוני בקפריסין בין קצין המודיעין הסורי עדנאן חמדאני לבין עוזרו של ערפאת אבו אלהול לא הגיעו שני הצדדים לכלל הבנה כיצד ליישב את חילוקי הדעות ביניהם. שני הנושאים העיקריים, המונעים לפי שעה השגת פיוס בין אסד לערפאת, הם האיבה העמוקה השוררת בין שני המנהיגים וסירובו של ערפאת לנתק את קשריו עם מצרים, כתביעת הנשיא הסורי.

לדברי מקורות ערביים, מסיבות אלה לא עלתה יפה גם פגישה אחרת שהתקיימה בשלהי יוני באלג'יריה בין סגנו של אסד עבד אל חלים ח'דאם לבין סגנו של ערפאת "אבו ג'יהאד".

ברה"מ מודה לראשונה בכליאת מתנגדי המשטר בבתי־משוגעים

מוסקבה (ע"צ). – עתון הממשלה הסובייטית "איזווסטיה" הודה לראשונה כי מתנגדי משטר בריאים בנפשם מוגדרים כ"חולי סכיזופרניה" ונכלאים בבתי־חולים פסיכיאטריים בברה"מ.

בכתבה גדולה שפרסם העתון ביום ו' הוא דן לראשונה בנושא שהיה עד כה בבחינת טאבו בברה"מ. מחברת המאמר, שפורסם תחת הכותרת "ללא הגנה", א. מקסימובה, מציינת כי אחד מעמיתיה "נדהם" מהחלטתה לפרסם את המאמר, והביע הפתעה ש"כבר" אפשר לעסוק בנושא זה בעתונות הסובייטית.

בין היתר כתבה מקסימובה: "הפסיכיאטריה היתה זמן רב נושא אסור. העובדה פנים שאין חולי נפש בארצנו. יתר על כן, אנשים כותבים לנו כי נכלאו בכוח בבתי חולים פסיכיאטריים". בכיוון שלא היה ביכולתה לאמת את כל העובדות, בדקה העתונאית שני מקרים שהוכיחו כי המשטרה הסובייטית השתמשה בפסיכיאטריה למטרות דיכוי.

המקרה הראשון זה של מרצה למתמטיקה, ויה פסרובנה, שהיתה ברעה כי לא זכתה בטיפול נאות בהיותה חולת סרטן. החולה הרבתה להגיש תלונות לרשויות הרפואיות, ואלה, שסבלנותם פקעה, פנו לעמיתים פסיכיאטריים כדי שהם "יפעלו". מאז היתה פסרובנה רשומה בתיקיהן של הרשויות הפסיכיאטריות, וכל בקשותיה לטיפול נענו בסירוב. עם זאת איפשרו לה להמשיך ולהורות בבית־ספר תיכון.

המשטרה ניסתה מספר פעמים לאשפז אותה בבית־חולים פסיכיאטרי, אך משפחתה התנגדה לכך בתוקף. נדרשו שנתיים כדי שמשרד הבריאות יטפל בתיק שלה ויבטל את הקביעה שהיא חולה ב"סכיזופרניה פראנואידית", שאותה קבעו רופאים שמעולם לא בדקו.

המקרה השני, הוא זה של אנה איוונובנה. היא הגישה מספר תלונות נגד שכנים, אשר לדבריה הציקו לה. בעקבות תלונותיה היא זומנה למשטרה ולאחר מכן הובאה לפסיכיאטור, שקבע לה מיד "סכיזופרניה". כאשר נחקר על־ידי "איזווסטיה", הסביר המפקד של המיליציה: "היא לא פסקה מלכתוב תלונות, אי לכך היא בלתי נורמלית". אנה איוונובנה כלואה זה שלושה חודשים.

שני אנשי הג'יהאד האיסלמי הודו ברצח 3 ישראלים בעזה

מאת דני צדוקי, סופר "דבר" בדרום

בית המשפט הצבאי בעזה בראשותו של סא"ל משה שפי יתדיין היום את דינם של מנהיג ארגון ה"ג'יהאד האיסלאמי" בעזה עבד אל רחמן אל קיק בן 24 מרפיח, ושל חבר הארגון ואאל אל ג'עידי בן 22 מאותה עיר, שהודו בשלושה מעשי רצח של ישראלים בעזה ובנסיון לרציחתו של רביעי.

השניים הורשעו ברצח איברהים סאלח איברהים מאברגוש במאי 1986, ברצח חיים עזרן מאשקלון בספטמבר אותה שנה וברצח ישראל קיטרו מאשקלון. בנובמבר הם ניסו לרצוח את שבתי בניאשוילי מאשקלון, אך נכשלו. שותפם למעשים אלו היה עאבד האשם צפטאווי בן 23 מעזה. צפטאווי הוא אחד מחמשת האסירים שברחו מכלא עזה ועדיין לא נתפסו.

שני הנאשמים, שהורשעו לפי סיכום בית הדין הצבאי שלפיו לא התנגד סניגורם עו"ד איברהים אבו מור, לראיות שהביאה נגדם התביעה, הצדיקו את מעשיהם. אל קיק אמר שחיילים ישראלים הרגו ב־1967 את אביו, ולפי כך מותר לו לפי דיני האיסלם לרצוח יהודים. אל ג'עידי אמר, שיקבל בשמחה כל גזר דין שיוטל עליו, וכי חובתו של כל צעיר מוסלמי היא לשחרר את האדמות או למות למענן.

בני משפחותיהם של ישראל קיטרו ואלי עזרן ביקרו את בקשת התביעה לדון את השניים למאסר עולם. הם אמרו שהיה עליה לדרוש עונש מוות על השניים, כדי למנוע הישנות מעשים דומים.

מת ישראל לבני

(ע). – ישראל לבני, מייסד ונשיא מועדון חמשת האותות המאגד את הזוכים בעיטורי המשמר, ההגנה, ההתנדבות, הקוממיות ואות מבצע סיני – מת ביום ו' בת"א. בן 80 היה במותו.

לבני היה מראשוני השוטרים היהודים במשטרת המנדט ומזכיר איגוד החיילים המשוחררים. אחרי מלחמת העולם השנייה, היה בולאי ידוע וכתב את האנציקלופדיה לבולי ישראל בעברית ובאנגלית.

מטוס הלביא

(המשך מעמ' 1)

הגדול שבין הסכומים שמוכן להקצות יועצו הכלכלי של שמיר, עמוס רובין, לבין מה שנראה אפשרי לדעת ראשי הפרוייקט. לפיכך מצפים, ששמעון פרס ייכנס עתה לעבי הקורה, במאמץ אחרון לגבש הסדר שיספק את כל הצדדים. יתכן, שלצורך זה יוזמנו לארץ ראשי חברת "גרומן", כדי לברר אם הם מוכנים ומסוגלים לגייס את הסכומים החסרים להמשך הפרוייקט.

הממשלה לא תמשיך היום בדיון בעתיד ה"לביא", כדי לתת שהות לראש הממשלה ולממלא־מקומו למצוא הסדר, שיהיה מקובל גם על שרי הבטחון והאוצר.

השר רבין אמר שלשום בדיון עם חברי שתי הוועדות הבכירות של הכנסת, כי אינו מאמין שאנחנו מוכנים לרדת ברמת־החיים, בשיכון, בחינוך וברווחה בשביל ה"לביא", כדי להשיג את 220 מיליון הדולארים הנוספים לתקציב הבטחון. "אם זה התקציב, אין 'לביא'", קבע השר. "לא יתכן לפגוע עוד יותר בצה"ל", הוסיף. "מה שעומד להכרעה הוא קידום טכנולוגי מול בטחון ישראל. עם כל הקושי לומר זאת, זאת הבעיה".

שר הבטחון ציין, כי ייצורו של המטוס תלוי כולו בארה"ב ואמר, כי מתוך תקציב של 550 מיליון דולאר יוצאו בארה"ב 300 מיליון ובארץ רק 250 מיליון דולאר. "אני לא רוצה לעמוד מול האפשרות שב־1991 תהיה ועדת־חקירה ואצטרך לענות על השאלה, לאן הלכו 2.8 ביליארד דולאר בלי שאפשר לייצר את המטוסים", הטעים.

דמם של מי סומק יותר

בהתייחסו לדברי מנכ"ל התעשייה האווירית משה קרת, כי "בשלב המיידי" צפויה אבטלה של 4,000 איש מביטול הפרוייקט התריס השר רבין: "האם דמם של 4,400 אנשי קבע שפיטרנו פחות סומק מדמם של עובדי התעשייה האווירית; האם דמם של 7,000 עובדי התעשיות הבטחוניות פחות סומק מדמם של עובדי פרוייקט הלביא?!"

מנכ"ל התעשייה האווירית משה קרת אמר, כי 5,100 איש מועסקים כיום בפרוייקט ה"לביא", 10 אחוזים מהם בעיירות פיתוח, 15 אחוזים בירושלים ובצפון ו־75 אחוזים במרכז בכלל זה לוד ואשדוד. ביטול הפרוייקט, הזהיר, יגרום מעבר חד מתעסוקה לאי־תעסוקה ובעיה זו לא תיפתר במסגרת החלופות שמציע הרמטכ"ל שומרון. לדעתו יפוטרו בשלב המיידי 4,000 איש ואילו בשלב השני יפוטרו עוד אלפי עובדים בתעשייה הישראלית כולה.

דברי המנכ"ל קרת שוסעו מפעם לפעם על־ידי חברי־הכנסת עוזי לנדאו, עובדיה עלי, חיים רמון, יוסי שריד ודדי צוקר. בשעה שקרת אמר, כי עם הופעתו בשמי האיזור ב־1993, יהיה ה"לביא" המטוס הטוב מסוגו בעולם, שאל אותו דדי צוקר, "לכמה זמן?" קרת השיב, "לחמש־שש שנים".

האחים נקש בבעיה

(המשך מעמ' 1)

בתנאים נחותים.

נודע, שהחברה הציעה במכרז להוביל את הגרעינים במחיר של 4,850 דולאר ליום, בעוד שחברות ישראליות אחרות כ"צים" ו"אלי־ים" הציעו מחיר של 5,350 דולאר. החברות הישראליות פועלות לפי תקנות משרד התחבורה ובתיאום עם איגודי הימאים הישראלים, המחייבים צוות מלא של ישראלים.

לסופר "דבר" הוסבר, שאם "אחים נקש" תצוות את אניותיה בישראלים ששכרם גבוה יותר, לא יהיה לה שום סיכוי להוביל את הגרעינים בלי הפסד.

בחוגי הספנות הסבירו, שמשרד המסחר והתעשיה מודע היטב לתנאים המחייבים בארץ בנוגע לצוות ישראלים באניות. המשרד לחץ בזמנו על חברות "צים" ו"אלי־ים" להצטייד באניות גדולות וחדשות מדגם "פנמקס" (בנות 66,000 טונות) כדי להוריד את עלות ההובלה. שתי החברות הישראליות התאימו את עצמן לדרישות אלה והשקיעו כסף רב ברכישת האניות בדגם המבוקש, אך למרות זאת זכה במכרז האחרון "אחים נקש".

תוצאות המכרז טרם פורסמו רשמית, אולם [illegible] "צים" ו"אלי־ים" נתקבלו הודעות טלפוניות ממשרד המסחר והתעשיה, שהן לא זכו במכרז.

בלשכת השר שרון דחו מכל וכל את הטענות, לפיהן ההחלטה להעניק את הובלת הגרעינים הללו לחברה בבעלות "אחים נקש", נעשתה בגלל הקשרים עם השר אריאל שרון. הוסבר, כי ההחלטה לגבי הזכייה במכרז נתקבלה על־ידי משרד המסחר והתעשיה והחשב הכללי שבמשרד האוצר, לאחר שהתברר שמכל ההצעות שהוגשו היתה זו ההצעה הזולה ביותר והשר לא היה מעורב בדבר.

מלשכת השר הוסיפו, שאחד התנאים של המכרז היה להפעיל את האניות בצוות ישראלי בלבד.

הקו של נורת': קייסי היה

(המשך מעמ' 1)

נגד קדאפי מול חופי לוב.

● הרווחים שהיו אמורים לזרום ל"קונטראס" ולפעולות חשאיות אחרות, נהפכו לאחר המניעים הראשיים בהמשך עיסקות הנשק עם איראן.

● בתהליך המגעים עם האיראנים הכניסו האמריקאים את עצמם למצב של בני ערובה בידי האיראנים, משום שחששו, כי אם יפסיקו את הספקת הנשק לאיראן יבולע לבני הערובה האמריקאים בלבנון.

● הזווית הישראלית של הפרשה, שעוררה בישראל חשש מהשלכות שליליות ביחסי שתי המדינות, הולכת ומתבררת כזווית שולית ביותר, שכמעט שאין מגלים בה כאן עניין.

ביום ו' החל תהליך תשאולו של קולונל נורת' על־ידי חברי הוועדה והתהליך יימשך מחר ומחרתיים. העד הבא יהיה אדמירל ג'ון פוינדקסטר, שהיה ממונה על נורת' כיועץ לבטחון לאומי בבית הלבן. עדותו נראית כעדות מכרעת בשאלה, כמה אם בכלל ידע הנשיא רייגן על הפניית הכספים ל"קונטראס". בעדותו טען קולונל נורת', כי הניח שהנשיא ידע על הפניית הכספים, למרות שלא שמע על כך ישירות מרייגן אלא מהממונים עליו, מקפארלין ופוינדקסטר.

בהמהלך שלושת ימי עדותו של נורת' התגלה קצין הנחתים כדובר מוכשר ומשכנע של הימין האמריקאי. רבבות מברקי עידוד והמחאות כסף זרמו אליו ביומיים האחרונים, הפגנות תמיכה נערכו למענו, ובמשאלים שנערכו הביע רוב הציבור האמריקאי את הדעה כי קולונל נורת' הוא גיבור לאומי, דובר אמת וראוי לכל שבח. עם זאת רבים מחברי הוועדה הדגישו בסוף השבוע, כי נורת' הודה במהלך עדותו בהעלים פעולות מהממונים עליו, פעל במקרים רבים מאחורי גבם, שיקר לאנשים רבים שעמם בא במגע במהלך עבודתו, שיקר באופן בוטה לקונגרס ונהג לפחות באי־סדר בכספים ציבוריים שהיה מופקד עליהם. חברים בוועדה אמרו, שכיון שנורת' כבר הודה כעובדה ששיקר פעמים רבות, אין הם נוטים להאמין לעדותו בפניהם, ובמיוחד לא לאותם חלקים שהטילו את האשמה המרכזית על ויליאם קייסי, שמטעם ברור אינו יכול למסור גירסה משלו.

דמיאניוק פיטר פרקליטו אוקונור אך אוקונור נשאר וטוען: קנוניה

(ע). – עו"ד מארק אוקונור פוטר מההגנה על ג'ון דמיאניוק, לאחר שקיבל כבר לפני כשבועיים מכתב פיטורין מבני משפחתו של דמיאניוק. עקב סירובו של אוקונור להשתחרר מתפקידו, הופקד ביום ו' בתיק בית המשפט בירושלים מכתב בחתימת ידו של דמיאניוק המשחרר את אוקונור מתפקידו.

בני משפחתו של דמיאניוק הפקידו את עו"ד ג'ון גיל כממונה על הגנת דמיאניוק יחד עם עוה"ד הישראלי יורם שפטל. בשיחה עם כתב עתי"ם אמר עו"ד אוקונור, כי מדובר בקנוניה שנרקמה נגדו והוא יתנגד לפיטוריו.

בני משפחת דמיאניוק נימקו את פיטוריו של אוקונור במה שכינו "הופעה מבישה בבית המשפט". אוקונור, כאמור, סירב להשתחרר מתפקידו ולהעביר את החומר המשפטי שברשותו לעמיתיו להגנה ג'ון גיל ויורם שפטל.

כבר ב־30 בחודש האחרון חתם ג'ון דמיאניוק על מכתב ובו הוא משחרר את אוקונור מתפקידו. מכתב זה הוצג לאוקונור, אך למרות זאת סירב להשתחרר מתפקיד.

לנוכח סירובו זה, הורו בני משפחה לעו"ד שפטל לתייק את מכתב השחרור מתפקיד לתיק בית המשפט בירושלים. במכתב הכתוב באנגלית, שעליו חתום ג'ון דמיאניוק, נאמר כי הנאשם הודיע לבית המשפט, שעו"ד אוקונור מפוטר מכל תפקידיו בהגנת הנאשם וכי עו"ד ג'ון גיל יתפקד כסניגור הראשי.

במכתב מבקש דמיאניוק מבית המשפט להאריך את פגרת בית המשפט ולהתחיל את המשפט אחרי ה־27 ביולי, כדי לאפשר להגנה להתארגן ולהכין את המשפט כראוי. אוקונור אמר בתגובה, כי דמיאניוק חתם על המכתב המשחרר אותו מתפקידו בלחץ בנו. הוא אמר עוד, כי דיבר עם דמיאניוק וכי זה נבוך ומבולבל וסיפר כי חתם על המכתב משום שבנו אמר לו לעשות זאת.

עורך הדין האמריקאי מסר, כי יפנה לבית המשפט לבטל את הפיטורין מאחר ואלה נעשו שלא מתוך הכרה מלאה של הנאשם ועקב קנוניה של בני המשפחה ושותפיו. עוה"ד הישראלי של דמיאניוק עו"ד יורם שפטל סירב להתייחס לפיטורים. יצויין, כי עורכי הדין של ההגנה היו מסוכסכים זה זמן רב ויכוחים חריפים וקשים פרצו ביניהם בעבר על רקע ניהול המשפט.

פרקליט אמריקאי נוסף, ג'ון ברודלי, הצטרף לצוות ההגנה על ג'ון דמיאניוק. בתוך כך נודע לכתב אתי"ם כי עו"ד מארק אוקונור מסתייע עתה בשירותיו של עורך־דין ישראלי, עו"ד מתי עצמון מירושלים, המסייע לו בהתמצאות בחוקים הישראליים. עו"ד מתי עצמון אישר את דבר סיועו לעו"ד אוקונור.

תביעה להחזיר השגריר בגרמניה להתייעצויות

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

ח"כ חיים קופמן פנה אל ראש הממשלה יצחק שמיר בתביעה שיזמן את שגריר ישראל בבון להתייעצויות, במחאה על הזמנת נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים לביקור בגרמניה.

ח"כ קופמן לא יניח לראש הממשלה להתחמק מהצעד הזה ויארגן את סיעת הליכוד בכנסת ללחוץ על שמיר.

מפ"ם מסכלת יוזמת התחייה: תצביע נגד הקדמת הבחירות

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

הודעת מזכ"ל מפ"ם ח"כ אלעזר גרנות, כי מפלגתו לא תתמוך ביוזמה לפיזור הכנסת, שעילתה תהיה דחיית התביעה להרחבת החקיקה הדתית או להרחבת ההתיישבות בשטחים, פורשה ל"התחייה" את הקלפים.

בעוד שבוע עומד להתכנס מרכז "התחייה" כדי להכריע בשאלת הצעת החוק להקדמת הבחירות על רקע האכזבה מהקפאון בהתנחלויות. היום עומדת "התחייה" לפתוח במסע הסברה בקרב הציבור שלה על העילה לצעד זה. אלא שבלי תמיכת מפ"ם בהצעה להקדמת הבחירות, יהיה שכר המאמץ של "התחייה" לבטלה.

בהודעה שפרסם אמש קובע מזכ"ל מפ"ם, כי "כדי לסכל מראש את כוונת הנהגות הליכוד ומפלגת העבודה לאיומים סוטניים, תתנגד מפ"ם לכל הצעה לפיזור הכנסת, שעילתה תהיה דחיית התביעה להרחבת החקיקה הדתית, הרחבת סמכות הרבנות או להרחבת ההתיישבות בשטחים והקשחת היחס כלפי הערבים בשטחים".

כיוון שהאפשרויות היחידות הנראות בעין בזמן הקרוב להביא להקדמת הבחירות הן או יוזמתה של "התחייה" או תמיכת ש"ס ביוזמה כזאת – הסתלקותה של מפ"ם עשויה לסכל את האופציה. יו"ר "התחייה" פרופ' יובל נאמן אמר בתגובה להודעת מפ"ם, כי "אף על פי שהחלטת מפ"ם מכניסה ספק בסיכוי להביא להקדמת הבחירות, "התחייה" תתמיד במאבקה להקדמת הבחירות ותשתדל להשיג את תמיכת המפד"ל במאבקה זה".

"שינוי" תעלה הצעת חוק לשוויון זרמים

סיעת "שינוי" תעלה להצבעה הצעת־חוק לשוויון הזרמים ביהדות במקביל להצעת־החוק של ש"ס על שיפוט בתי־הדין הרבניים.

לדעת ח"כ מרדכי וירשובסקי, צו השעה הוא לבטל את המונופול של האורתודוקסים. "הכרה ברפורמים ובקונסרבטיבים תהיה התשובה ההולמת לתרגילים המכוערים של ש"ס", אמר ח"כ וירשובסקי.

חריש יאפשר לשב"כ לערער אם יחליט לתת מסמכי נפסו

מאת מרבה מיטוקי, סופרת "דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש יאפשר לשב"כ לערער על ההחלטה שיקבל בעניין העברת חומר פנימי הקשור בחקירת נפסו לידי המשטרה, אם ההחלטה לא תהיה מקובלת על השירות.

מדובר בחומר השנוי במחלוקת בין השב"כ למשטרה בעניין חקירת חוקרי נפסו. השב"כ טוען, שאינו יכול למסור את החומר שכן הוא עלול להפליל את החוקרים שמסרו אותו בתום לב, ושלא מתוך כוונה להפליל את עצמם.

היועץ המשפטי של השב"כ צבי מרלון מסר שלשום לחריש את חוות דעתו בכתב, שלפיה אין לתת את החומר. חריש ישתף את אנשי פרקליטות המדינה בהחלטתו בנושא, ורק לאחר מכן הוא יחליט אם להעביר את החומר לידי המשטרה.

בפגישה שקיימו אנשי השב"כ עם חריש ביום ו' הם הסכימו, שהחלטתו תהיה קובעת, אך אם לא תיראה להם, תינתן להם זכות לערער עליה.

צד"ל הניס חוליה שניסתה להטמין מטען

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

חוליית מחבלים שניסתה להטמין [illegible] אור ליום אתמול מטען צד רב־עוצמה בציר תנועה [illegible] המרכזית באזור הבטחון – הובסה על־ידי סיור של צד"ל שפתח לעברה באש. לכוח צד"ל לא היו נפגעים.

יצויין, כי בציר התנועה שבו ניסתה החוליה להטמין את המטען, נעים כוחות של צד"ל לעתים קרובות. במנוסתם הותירו אחריהם המחבלים את מטען הצד מוכן להפעלה ואת כלי נשקם האישי ואמצעי לחימה.

זוהי הפעם השלישית בשבוע האחרון, שכוחות צד"ל מונעים פיגוע של מחבלים באזור הבטחון.

450,000 עובדים בשביתה

(המשך מעמ' 1)

השידור תושבת למשך 24 שעות בכלל שידורי הרשות ולהוציא שידורים לחו"ל ולארצות ערב.

רשות שדות התעופה תושבת בין השעות 10 ל־6 בערב. רשות הנמלים גם היא תושבת, להוציא טיפול בנוסעים ובמטעני תיירות. חברת "בזק" תושבת מהשעה 12 בצהרים ועד לשעה 6 בבקר למחרת. רשות הדואר לא תפעל במשך יומם.

המוסדות המיוחדים המטפלים בילדים מוגבלים, קשישים ונכים יפעלו כרגיל. מחברת "המשקם" נמסר, כי תשעה ועדים מתוך 11 נענו לפניית מטה המאבק בהסתדרות, ויעבדו כרגיל, ופעילות החברה תושבת רק בעפולה ובירושלים.

שירותי הרפואה, החירום וההצלה יעבדו במתכונת שבת. אלה כוללים את קופת־חולים, בתי החולים הממשלתיים ומגן־דוד־אדום. המוסדות הארגוניים של ההסתדרות ישבתו גם הם.

התחבורה הציבורית, להוציא את רכבת ישראל, תפעל כסדרה. בעקבות פנייה של משרד האוצר הוחלט, כי רכבת הפוספטים, המובילה מטענים מים המלח לנמל אשדוד, תפעל כרגיל. הצגות התיאטרון ומופעי הבידור יתנהלו כרגיל.

השביתה בשלב זה איננה כוללת את התעשיות הבטחוניות והחברות הממשלתיות היצרניות. אספקת המים והחשמל גם הם לא ייפגעו.

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי מאיר גת, העומד בראש הצוות המוסמך לשחרר במקרים חריגים, אמר אמש כי אם אחד ממשרדי הממשלה יפר את ההבנה בדבר אי־הוצאת צווים, תהיה לכך השלכה על הצעדים שיינקטו להבא.

נציב שירות המדינה מאיר גבאי אמר [illegible] ההסתדרות תפעל כהלכה, לא יהיה צורך בהוצאת צווי ריתוק. עם זאת הזכיר גבאי, כי התקנות לשעת חירום, שהוצאו בסוף השבוע, עדיין תקפות, וכי בכוחם יוכלו מנכ"לי המשרדים הממשלתיים להורות לשובתים מסויימים, שאינם מוכרים כעובדים חיוניים, להמשיך בעבודתם.

נושא השביתה הכללית יודן ככל הנראה היום בישיבת הממשלה, אך מספר שרים יבקשו בישיבה לשכנע את עמיתיהם של שר האוצר בנוגע לשביתה וכיצד בדעתו להיחלץ מן המבוי הסתום אליו נקלע המשא־ומתן על השכר.

צבן: נסים

(המשך מעמ' 1)

לדבריו, מורים נתונים אלה, כי השכר בשירות הציבורי עלה בתקופה אוגוסט 86 – מארס 87 בשני אחוזים בלבד. זאת בניגוד לדברים שהשמיע לא מזמן השר נסים ולפיהם עלה השכר הריאלי מאוגוסט אשתקד ועד מאי השנה ב־18 אחוז.

עוד טוען צבן, כי ברבע הראשון של השנה היה השכר בשירות הציבורי נמוך ב־9.6 אחוזים בהשוואה לרבע השנה המקביל ב־1985.

סירת המירוץ עשתה

(המשך מעמ' 1)

שראיתי אותו, הבנתי שהוא גמור. כל החלק העליון שלו היה מרוסק, וגם דם כבר כמעט שלא היה לו". לדברי זקן, נפגע רן בצורה אנושה בראשו ובחלק גופו העליון והוא סבל מחתכים עמוקים.

ניידת של המשטרה העבירה את הגופה לבית החולים "פוריה", שם נקבע מותו. הכלה של רן שנותרה בחוף שעה שנפגע לקתה בהלם כשנודע דבר מותו ופרצה בבכי. כהרף עין, פשטה השמועה על הפגיעה בשוער המפורסם בין אלפי המתרחצים בחופים הסמוכים. תחילה לא היה ברור שהנפגע הוא אבי רן והיו שסברו כי מדובר בשוער חיפאי אחר. אך בעקבות מדליון שהיה על צווארו ועליו שמו, התברר בבית החולים כי רן הוא הנפגע. (ראה גם כתבה [illegible] עמ' 10).

רבים מהשחקנים־הוותיקים ומכריו של הצעיר המנוח, סירבו להאמין למשמע אוזניהם. אחרים עמדו בבכי כאשר נודע הדבר בעודם בחוף. תוך שניות ספורות התאספו כולם, עלו על מכוניותיהם ושבו לחיפה. שלמה שריף, מאמנו האחרון של אבי רן בשורות הקבוצה החיפאית, טילפן בשעות הצהריים אתמול לבית החולים "פוריה" לאחר שהגיעה אליו השמועה. "צר לי לבשר לך על מותו", אמר לשריף אחד העיתונאים שהיו במקום. "אני לא מאמין... אני מרגיש... לא יכול להיות", הגיב שריף בקול חנוק.

משטרת מרחב העמקים ושוטרי תחנת טבריה עצרו את שני בעלי הרכב הימיים, שהיו מעורבים בתאונה. הם עצרו לחקירה את נהג סירת המירוץ, שיובא מחר להארכת המעצר. כן נעצרו לחקירה נהג ספינת המירוץ וחבר של רן שנסע באופנוע הימי עמו. הצעיר מחופה והקיף את צלמי העתונות, שביקשו לצלמו כשפתח תחנת המשטרה.

ש. סאמט – יו"ר גימלאי אגודת העתונאים בת"א

הישיבה הראשונה של הנהלת הגימלאים בתא הגימלאים באגודת העתונאים בתל־אביב בחרה את שמעון סאמט ליו"ר התא. כן נבחרה ועדת פעולה בהרכב: גרשון הנדל, מרדכי חלמיש ושולמית לבארי.

התא פתח בפעולה להבטחת מעמדם הכלכלי של העתונאים הגימלאים ושל העתונאים העומדים לפרוש לגימלאות.

ראשי הסניפים ב"חירות"

(המשך מעמ' 1)

25 חברים במסגרת תיקון עיוותים על־פי שיקול דעתו של שמיר. סך־הכל: 252 חברי הנהלה.

מאות חברי המרכז בציבי הסניפים מתכוננים להצביע בישיבת המרכז היום הצבעה חשאית על סדר־היום, הם יציגו בו סעיף אחד בלבד: מעמד הסניפים וקביעת המפתח לבחירת חברי ההנהלה. הם גם מתכוננים לסכל את נסיונו של שמיר להשיג רוב מיוחס להצעתו להכפיל את מספר חברי ההנהגה.

שמיר: לא אכנע למרים

ראש הממשלה היה נחוש וסמכותי מאוד בשיחותיו עם בכירי הסניפים. "אני אגיש את ההצעה ולא אכנע למשאלותיהם של אף גוף", הבהיר את עמדתו. כוונתו להגיש בישיבת המרכז רק הצבעה בשינוי החוקה כדי שיתאפשר לו להכפיל את ההנהלה ולהביא את הרכב השמי של חבריה לישיבת המרכז הבאה.

שמיר הדגיש, כי "מסמך דקל" אינו מחייב איש והוא רק בגדר הצעה. יצוין, כי השרים לוי וארנס מתייחסים אף הם בביטול ל"מסמך דקל".

בפגישה עם ראשי הסניפים הטעים שמיר, שאין צורך להקפיץ את הוויכוח בעניין הייצוג הפנימי. "רבו סכסוכי התנועה, ולכן למה לחפש נושא חדש לניגודים מלאכותיים", אמר שמיר לראשי הסניפים והדגיש, ש"כולם יודעים את משקלם ומעמדם של פעילי הסניפים". יחד עם זאת הבהיר גם, כי "חשוב טיב הייצוג ולא רק הפרופורציות של הייצוג. איש לא רוצה לקפח אתכם. איני רוצה להפלות מישהו לטובה ולא לרעה".

אחרי הפגישה עם בכירי הסניפים נפגש שמיר גם עם משלחת של נשי "חירות", בראשות ח"כ מרים גלזר־תעסה. ח"כ תעסה תובעת שריון של 25 אחוז לנשים במוסדות התנועה, אך נראה שתביעתה זו לא תתקבל.

ועדה מקומית לתכנון ולבניה חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 69 בגוש 7175 רחוב אילת/רח' 74 חולון. הבקשה מתן הקלה ב:

א. אחוז בניה 6% משטח המגרש 547/3 מ"ר בשטח מקומות.

ב. קו בנין צדדי 2.70 מטר במקום 3.0 מטר.

הקלה הנ"ל מבוקשת באזור מגורים ב'1.

את התכניות אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רחוב ויצמן 58 בשעות והימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש צריכה להיות בכתב ומנומקת.

ידוע לי כי הפרסום הנ"ל חובה של המבקש/ת בלבד ואינו מהווה אישור על מתן ההקלה המבוקשת.

המבקש: חורש שלמה, רחוב אילת/רח' 34 חולון

לעזרא, רבקה, יחזקאל ולמשפחות

אתכם ביגונכם על מות אחותכם

סימה סגל ז"ל

בית דפנה

במלאות שלושים לפטירת חברתנו

צפורה יעקבי ז"ל

בעלה לקבורה להתייחד עם זכרה ביום שני ט"ז תמוז תשמ"ז 13.7.87 בשעה 17.00.

המשפחה וקבוצת רמת דוד

במלאות שנה לפטירתו של חברנו היקר

דוד (נגוס) מוקרי ז"ל

תתקיים אזכרה ביום שלישי י"ז בתמוז תשמ"ז 14.7.87 בשעה 15.30 בבית הקברות של קבוץ גלעד.

המשפחה ובית גלעד

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברנו

יצחק ירמוביץ

הלוויה תתקיים היום ראשון ט"ו בתמוז תשמ"ז 12.7.87 בבית־העלמין בקיבוץ שפיים בשעה 4 אחה"צ. הארון יוצב בבית הבנים בקיבוץ שפיים בשעה 3.30 אחר־הצהרים.

המשפחה ובית שפיים

במלאות שלושים לפטירתו של

גרשון וויינטרטר ז"ל

נקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שני ט"ז בתמוז תשמ"ז (13.7.87) בשעה 17.00 בבית העלמין חולון ניפגש ליד השער הראשי.

המשפחה

לשבתאי ויהודית ברטוב

אתכם בצערכם על מות

בנכם

ועדת הנגב

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	7	17	בהיר
אמסטרדם	14	24	מעונן
בואנוס איירס	15	20	בהיר
הלסינקי			לא נמסר
הונג קונג	28	32	בהיר
וינה			לא נמסר
ז'נבה	14	25	בהיר
טוקיו	24	31	מעונן
טורונטו	22	32	בהיר
יוהנסבורג	4	17	בהיר
לונדון	17	25	בהיר
ליסבון	22	31	בהיר
מדריד	20	35	בהיר
מונטריאול	22	32	בהיר
ניו יורק	23	33	מעונן
סאן פאולו	12		מעונן
פאריס	16	28	בהיר
פרנקפורט	11	23	בהיר
ציריך	14	26	גשם
ריו דה ז'נרו	15	27	מעונן
שטוקהולם			לא נמסר
שיקגו	20	33	מעונן

swissair

דבר DAVAR
מאוחד עם "למרחב"
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
עורך "דבר־השבוע" טוביה מנדלסון
מנהל כללי אמנון בר־נוי
המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב רח' שינקין 45, ת.ד. 199 מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
סניפים: ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ב' טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

مكتب امن الارسال

זה ערבי! – התערב הסוחר מעזה אך לא מנע דקירת תושב נצרת

מאת דני צדקוני
סופר "דבר" בדרום

מוחמד לידאווי, תושב נצרת בן 36 נדקר אתמול ברחוב פלשתין בעזה, שם עשה במסגרת עסקיו. מבית החולים "ברזילי" באשקלון, שם אושפז לידאווי, נמסר כי מצבו קל.

לידאווי הגיע אתמול בבוקר לעזה יחד עם משפחתו. במסגרת עבודתו כסוכן מפעל לקרמיקה בתל־אביב. הוא החנה את מכוניתו ליד כיכר פלשתין מול חנותו של סוחר מקומי. "ירדתי מהאוטו להגיד לו שלום", מספר מוחמד "ואז בא אלי מישהו מאחור ודקר אותי בכתף הימנית ובשמאלית. הסתובבתי לראות מה קורה, ואז הוא עשה לי חתך בגרון. תפסתי את הסכין ונחתכתי בידי". הסכין, שהתברר שהיא סכין מטבח, נפלה ארצה ונאספה אח"כ ע"י חוקרי המשטרה.

הסוחר העזתי פתח בצעקות: "זה ערבי! זה ערבי". אך הקריאות לא הרתיעו את המתנקש. תוך זמן קצר הגיע למקום ג'יפ ועליו כמה חיילים, שירו כמה יריות באוויר ופינו את הפצוע למרפאה הצבאית. שם קיבל טיפול ראשוני ואחר־כך הועבר באמבולנס צבאי לביה"ח "ברזילי" באשקלון. שם נתפרו צווארו וכתפו.

הסוחרים באיזור הפיגוע סגרו את חנויותיהם. כוחות הבטחון פתחו בסריקות. מאוחר יותר שבו החיים ברחוב ובכיכר למסלולם הרגיל

סופר "דבר" מציין, כי לפני כשנה דקרו למוות מחבלים מ"הג'יהאד האיסלאמי" באותה סביבה את איברהים צאלח, ערבי ישראלי מאבו־גוש.

איראן: נפסיק לתקוף ספינות זרות אם עיראק תפסיק לתקוף מיתקנינו

ניקוסיה (א.פ.) – יושב ראש הפרלמנט האיראני האשמי רפסנג'אני חזר אתמול והציע להפסיק את כל ההתקפות על ספינות זרות הסוחרות עם עיראק ועם תומכותיה הערביות בתמורה להפסקת ההתקפות העיראקיות על מתקני הנפט האיראניים ועל מיכליותיה – הודיעה אתמול סוכנות הידיעות האיראנית הרשמית.

עם זאת התריע רפסנג'אני, שדיבר עם צאתו בשעת לילה מאוחרת ביום ה' מישיבת מועצת הבטחון העליונה של איראן, שאם לא ייפסקו הפשיטות העיראקיות, "יימשכו התקפות הגמול על הספינות במפרץ בלא התחשב בבעלות עליהן, אם זו של ארה"ב, של ברה"מ או של כל ארץ אחרת".

כשנשאל אודות ההתקפה ביום ה' על המיכלית האמריקאית "פקוניק" מול חופי כוויית אמר רפסנג'אני: "לא נטלנו על עצמנו את האחריות לכל התקפה שהיא על ספינות (במלחמת המיכליות) אבל הכרזנו באופן כללי, שאם תיפגע ספינה איראנית תיפגע גם ספינה שבבעלות אחת מתומכותיה של עיראק".

לדברי מקורות ספנות במפרץ, הותקפה ה"פקוניק" על־ידי ספינת תותחים איראנית ביום ה' בשעה 11 בבוקר. לדברי איש צוות המיכלית פתחה ספינת התותחים באש בלא כל הודעה מוקדמת. לא היו כל נפגעים בקרב צוות הספינה, אך התלקחה בה אש, שכובתה כעבור זמן מה.

רפסנג'אני הביע גם בהמשך דבריו את התנגדותו של ארצו להנפת הדגל האמריקאי על ספינות של אחת ממדינות המפרץ. "אבל אם עיראק תחדל ממעשיה ולא תתקוף את אניותינו", הוא אמר, "לא יהיו כל מעשי תוקפנות מצידנו כלפי כל ספינה שהיא, בין אם היא תניף דגל אמריקאי או אחר".

בהתייחסו לקריאתה של מוסקווה לסיום "מלחמת המיכליות" ולהסגת כל ספינות המלחמה הזרות מן המפרץ אמר רפסנג'אני: "הסובייטים מסוגלים לקבל החלטות נבונות כשהם מבינים שהדבר לטובתם, אבל לא כן האמריקאים. הממשל האמריקאי נתון בקונפליקטים ומשותק למחצה".

נצחונות עיראקיים

בהודעה מטעם הצבא העיראקי נאמר אתמול, כי כוחות יבשה עיראקיים בגיבוי מטוסי קרב הפצצה, נושאות מסוקים וארטילריה שבו וכבשו חלקים משדה הנפט שבאי מאג'נון בהתקפה שערכו אתמול עם שחר ושבמהלכה נהרגו מאות חיילים איראניים. להודעה העיראקית לא ניתן אתמול כל אישור רשמי מטהראן או ממקורות בלתי תלויים.

לדברי העיראקים, תקפו כוחותיהם אתמול בשעה 3.30 לפנות בוקר את העמדות האיראניות שבשדה הנפט הדרומי מאג'נון, תפסו בתוך כך מספר איים מלאכותיים ו"פינו מספר קילומטרים של שטח שדה הנפט" מידי האיראנים.

בשדה הנפט מאג'נון, שנכבש מאז החלה המלחמה בין עיראק לאיראן, כמות משוערת של 5 מיליארד חביות נפט. השדה הוצף על־ידי העיראקים לאחר תחילת הקרבות כדי לבלום נסיון כיבוש איראני שלהם. אך שרשרת איים הסוגרת על השדה נתפסה על־ידי האיראנים בהתקפה שלהם בפברואר 1984.

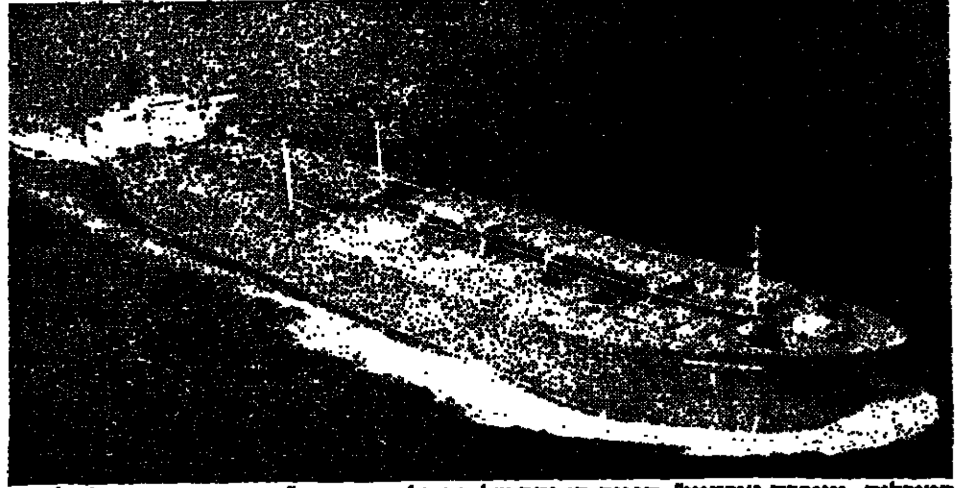

המיכלית "יוניברס גארדיין", ספינה תאומה של המיכלית "פקוניק", שהותקפה ביום ה' על־ידי ספינה איראנית בעת ששייטה במי המפרץ הפרסי תחת דגל ליברי. פקידים בבית הלבן הגיבו על ההתקפה באומרם, שזו אינה מחייבת אמנם תגובה אמריקאית, אך ממחישה את התועלת שעשויות מיכליות כוויתיות נושאות דגל אמריקאי להפיק מליווי ספינות מלחמה של צי ארה"ב. (צילום: א.פ)

אם ושלושת ילדיה שנהרגו בהתקפת המחתרת הכורדית על הכפר יובאלי שבמחוז מרדין בדרום־מערב תורכיה ביום ד' שעבר. ביום ו' ערכו הכורדים התקפה על כפר נוסף באיזור זה והרגו ארבעה בני־אדם. (צילום: א.פ)

מפלגת הלייבור ניצחה – והוק נבחר פעם שלישית באוסטרליה

סידני (א.פ.) – ראש ממשלת אוסטרליה רוברט הוק הוביל אתמול את מפלגתו, מפלגת הלייבור, לנצחון בבחירות הכלליות והיה בכך לראש הממשלה הראשון בתולדות אוסטרליה שנבחר לתקופת כהונה שלישית ברציפות.

בתחזיות מחשב ראשונות הסתבר אתמול כי מפלגת הלייבור שמרה לכל הפחות על הרוב בן 16 המושבים שיש לה בבית הנבחרים שבו 148 מושבים. ארבע שעות בלבד לאחר סגירת הקלפיות הודה ג'ון הווארד, ראש המפלגה הליבראלית, יריבתה העיקרית של מפלגת הלייבור, בתבוסתו. תוצאות סופיות יוודעו רק בעוד כמה ימים.

הוק, שמערכת הבחירות שלו היתה מבוססת על מצע כלכלי בעיקרו, הודיע מיד לאחר היוודע נצחונו, כי במוקד פעילותו בתקופת כהונתו השלישית יעמוד שינוי פני כלכלתה של אוסטרליה, הסובלת משיעור אינפלציה גבוה, מאבטלה של כ־9 אחוזים ומחוב חיצוני של יותר מ־70 מיליארד דולאר.

יותר מ־10 מיליון אזרחים אוסטרלים השתתפו בבחירות. ההצבעה היא חובה באוסטרליה, והפרתה גוררת קנס של 35 דולאר. בדרך כלל שיעור ההצבעה הוא 95 אחוז.

הבחירות הוקדמו על־ידי הוק והתקיימו בעונת החורף לראשונה מזה 44 שנים, לאחר שהסנאט דחה את הצעת ממשלתו של הוק להנהגת תעודות זהות. הוק, שנתמך על־ידי חוגים עסקיים ואישים מרכזיים בתקשורת, האשים את מתחרהו הליבראלי ג'ון הווארד בכך שהוא נהג באוסטראלים כב"מטומטמים ולא אינטליגנטים" כשהבטיח להם להפחית את שיעור מס ההכנסה המרבי, העומד עתה על 49 ל־38 אחוז. "הגעתי למסקנה שהעם האוסטרלי בוגר ואינטליגנטי דיו כדי להבין שעלינו להדק את החגורה ולהסכים להורדה מסוימת של רמת החיים".

בדואים וגמליהם חונים לרגלי מנזר סנטה קתרינה בסיני. נזירי סנטה קתרינה ורבים מתושביו הבדואים של חצי־האי שותפים לדאגה לגורל סיני, שלגביו יש לממשלת מצרים תוכניות [illegible] הכרוכות בהפרת שגרת חייהם ובלקיחת חלקים מאדמותם. (צילום: א.פ)

נמיר ל"דבר": מצאתי בברה"מ פתיחות רבה להידברות איתנו

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

"בביקורי במוסקווה הרגשתי, שמושטת אלינו יד לדיאלוג, ועד שלא מדברים אי אפשר לומר לברה"מ: זה לא וזה לא", אמרה ח"כ אורה נמיר בראיון ל"דבר". על התרשמותה מסיורה בברה"מ ועל המסרים ששמעה שם דיווחה ח"כ נמיר בשובה לשר החוץ שמעון פרס.

בפגישותיה עם אישים בדרגים די בכירים בוועד השלום הסובייטי ובממשל עסקה ח"כ נמיר גם בהכנות לקראת הדיאלוג, שכנראה ייצא אל הפועל בין 10 ל־15 באוגוסט, בין משלחות מזכ"לי המפלגות מישראל ובין הסובייטים. "אותי כמובן מעניין בראש וראשונה מזכ"ל מפלגת העבודה", מדגישה ח"כ נמיר, "התעניינתי מה יהיה תוכן הדיאלוג, מה יהיו הנושאים שעל סדר היום, מי יהיו הנציגים מצד הסובייטי. יש לציין, שזו הפעם הראשונה שמוזמנת למוסקווה משלחת מישראל לדיאלוג ולא לביקור, וזה סימן שחשוב מאוד לשים אליו לב".

ח"כ נמיר, המשוכנעת ששיתוף ברה"מ בתהליך השלום חיוני למדינת ישראל, כי אי אפשר להגיע לשום הסדר במזרח התיכון בלעדיה. היא מציינת את הפתיחות ואת ההקשבה שבה נשמעו דבריה, כולל לדברי הביקורת שהשמיעה בנושא מסורבי העלייה.

גם נושא הועידה הבין־לאומית עלה בשיחות שקיימה ח"כ נמיר. "בני שיחי אמרו לי, שאם אצלנו לא תהיה נכונות לשתף את ברה"מ בועידה הבין־לאומית, היינו בתהליך השלום, אין שום סיכוי לדבר על חידוש היחסים הדיפלומטיים. יש מצדם גם פתיחות וגם גמישות לעניין העמדת התנאים".

ריז'קוב חמק מלהשיב אם בדעת ברה"מ להזמין הנשיא ואלדהיים

וינה (א.פ. ודיסר). – ראש ממשלת ברה"מ ניקולאי ריז'קוב נמנע אתמול מלהשיב במפורש על שאלת כתבים, אם יש בדעת ברה"מ להזמין את נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים לביקור.

ריז'קוב סיים אתמול את ביקורו באוסטריה, שנמשך ארבעה ימים, ושב לברה"מ. כשהשיב לשאלות כתבים טרם צאתו הוא הסביר, שעל־פי כללי הטקס הוא מנוע מלמלא תפקיד של ראש מדינה ולהזמין את נשיא אוסטריה. הוא הוסיף וציין, כי ממילא הגיע עתה תורה של וינה להזמין את ראש המדינה הסובייטי אליה ושרק לאחר מכן יהיה מקום להזמנתו של ואלדהיים לברה"מ.

ריז'קוב גם נמנע מלהתייחס לדיווחים בתקשורת, שלפיהם הוא נשא עמו בבואו הזמנה לואלדהיים, שאותה הוא החליט ברגע האחרון לא למסור.

בגיבוי על טענת משרד החוץ האמריקאי מיום ה', כי ברה"מ מעכבת את המשא ומתן לפירוק הטילים הגרעיניים בעלי הטווח הבינוני המתנהל בז'נבה, האשים אתמול ריז'קוב את ארה"ב ואת ברית נאט"ו בכך שהן אינן נענות במידה מספקת להצעות הסובייטיות מרחיקות הלכת.

"עד כה הצגנו נכונות מרבית להתפשר", קבל ריז'קוב. "השתדלנו להתחשב בבקשות המיוחדות של ארה"ב ושל בעלות־בריתה, אבל אפילו עתה מתעכבת ההסכמה לקבלת אחריות מעמדות־יתר". בדברים אלה התייחס ריז'קוב, ככל הנראה, להתניית הסכמתם של המערב־גרמנים לחתימת הסכם פירוק נשק בין־גושי בהשארת טילי ה"פרשינג־1" בעלי ראש הנפץ הגרעיני בתחומם.

קוסמונאוט אוסטרי

ריז'קוב סיפר אתמול כי במהלך ביקורו הוא הציע למארחיו לשלב קוסמונאוט אוסטרי בתכנית החלל הסובייטית. "חתמנו הסכם לאמן קוסמונאוט אוסטרי", הוא אמר, "שיטול חלק בתכנית החלל שלנו. אני סבור שיש בכך כדי לשמש סימן טוב לבאות באשר לשיתוף הפעולה העתידי בינינו בתחום המדע".

הסינים אומרים שה"עלמה שנגרונג", זה שמה במקום, היא הרובוט הסיני הראשון בעל חוש ריח, חוש מישוש ו"יכולת לחוש דברים". הרובוט, שתמונתו הופצה על־ידי סוכנות הידיעות הסינית, מיוצר בעיר שנגדו שבמחוז סצ'ואן. (צילום: א.פ)

מורן קדוש מישראל, מושלת הכבוד בת הארבע, מחלימה בבית־המלון בלונדון וכבר מוכנה לשוב הביתה. (צילום: א.פ)

איגרת מפרס לחסן נמסרה על־ידי אדרי

מאת מערכת "דבר"

ח"כ רפי אדרי, שנכח בסוף השבוע שעבר בקבלת־הפנים לרגל יום־הולדתו של המלך חסן השני, העביר למלך מארוקו איגרת משר החוץ שמעון פרס.

מלבד ח"כ אדרי, שהיה האורח היחיד מישראל, נכחו בקבלת־הפנים גם ראשי הקהילה היהודית במארוקו – דוד עמר, סרז' ברדוגו ורוברט אסרף.

ראשי הקהילה התקבלו גם על־ידי כל שרי ממשלתו של המלך ונפגשו עם נציגיהם של מדינות שבאו לאירוע החגיגי.

מימון מכין הרשימה של מועדפים לחנינה

מאת נתן רודד, סופר "דבר" לענייני משטרה

שר המשפטים אברהם שריר ביקש ביום ו' מנציב שירות בתי־הסוהר דוד מימון להכין לו רשימה של אסירים המועדפים לחנינה, כדי להרכיב את רשימת האסירים שיקבלו חנינה לרגל חגיגות ארבעים שנה למדינת ישראל.

המדינה איננה מתייחסת בצורה הראויה והנכונה לבעיית האסירים ולמצב הקשה של בתי־הסוהר בישראל – אמר אברהם שריר בביקור שערך בכלא אילון ברמלה.

כזכור הודיע שריר בתחילת השבוע שעבר, כי בכוונתו להעניק חנינות לאסירים לקראת חגיגות השנה הארבעים למדינה. בהתייחסו לנושא זה בעת הסיור שלשום אמר: "החלטתי עקרונית, ואני נחוש בדעתי להקים ועדת חנינות לקראת שנת הארבעים".

נציב שירות בתי־הסוהר, נתבקש, כאמור, להכין תוך עשרה ימים רשימה של אסירים מועדפים לחנינה.

מדוע חזר בו ח"כ שטרית מתמיכתו במטוס הלביא

מאת אריה אדר, סופר "דבר"

ח"כ מאיר שטרית (ליכוד), שהפתיע לפני שבועיים בהודיעו כי חזר בו מתמיכתו ב"לביא", נשאל שלשום מה גרם לו לשנות את דעתו.

ח"כ שטרית מנה ארבע סיבות:

- בין ההוצאה המתוכננת לבין ההוצאה בפועל נוצר פער של 600 מיליון דולאר;
- המרת 300 מיליון הדולארים מכספי הסיוע האמריקאי שוב אינה מוגבלת ל"לביא" בלבד;
- הוא מעריך שתקציב הבטחון לא יגדל מעבר לסכום הנוכחי;
- הסיוע האמריקאי לא יגדל מעבר ל־1.8 מיליארד דולאר.

הספר "אבדון" מופיע בלונדון על־אף תביעת הדיבה של נתן דרור

מאת דליה שרון, סופרת "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). – על אף התביעה על הוצאת דיבה נגד הוצאת "איתקה פרס" על־ידי נתן דרור ייצא הספר "אבדון" לאור מחר, כמתוכנן. הספר, מאת ג'ים אלן, הטוען כי היהודים שיתפו פעולה עם הנאצים בהונגריה, תוקן, והמכתב המיוחס לנתן דרור (אז נתן שוולב, ראש המועצה להצלת היהודים בשווייץ) הוצא מן הספר.

דרור תבע מהוצאת הספרים פיצויים על הוצאת דיבה נגדו בשל כלילת המכתב המיוחס לו במחזה ובספר, ותבע לאסור את הפצת הספר. כזכור, החליט התיאטרון "רויאל קורט" בלונדון יום אחד לפני מועד פתיחת ההצגה, בינואר השנה, לא להעלות את המחזה.

הוצאת הספרים "איתקה פרס" שיתפה פעולה, לשם הוצאת הספר, עם ארגונו האנטי־ישראלי של אורי דייווס, והספר כולל הקדמות וחומר רקע מאת לני ברנר ועקיבא אור על משפט קסטנר. הספר הוא הראשון בסדרת ספרים ופרסומים אנטי־ציוניים של אורי דייוויס, משה מחובר, עקיבא אור, שון מקברייד ואחרים, שההוצאה עומדת להפיץ בקרוב.

מחבר הספר, ג'ים אלן, סיפר השבוע ל"ג'ואיש כרוניקל" על לחץ ואיומי ה"לובי הציוני". כדוגמה סיפר כי ה"בי.בי.סי." הזמין ממנו גירסה טלוויזיונית של המחזה, אך מאוחר יותר הודיע לו המנהל הכללי, כי הסרט לא יופק. כאשר הוחלט לא להעלות את ההצגה ב"רויאל קורט" לא נמסר כל הסבר לבמאי ולשחקנים.

הכתבים לענייני צבא מחרימים אירועי צה"ל

במסגרת הסכסוך בין הכתבים הצבאיים לבין שלטונות צה"ל, החליטו הכתבים הצבאיים שלא לכסות אירועים צה"ליים, ובכלל זה את אירועי יום חיל־האוויר, החל השבוע.

ההחלטה תקפה עד יישוב הסכסוך ועד שתתאפשר עבודה תקינה ומלאה.

ועד אגודת העיתונאים בתל־אביב רשם לפניו את דבריהם של נציגי הכתבים הצבאיים. הוועד תומך במאבק הכתבים הצבאיים ובקיום תנאי עבודה עיתונאית נאותים במגעיהם עם רשויות צה"ל.

לקידום הנושא ייצור ועד האגודה קשר מיידי עם רשויות צה"ל הנוגעות בדבר, לרבות הרמטכ"ל. הוועד יקיים מגעים מיידיים עם ועדת העורכים של העתונים היומיים, כדי שכל צעד שיינקט בעתיד יהיה מעשי.

למה אנחנו שובתים?

רוב העובדים שבשירות הציבורי משתכר בין 500 ל־700 ש"ח לחודש.

אי אפשר לחיות מזה!

קצבותיהם של הגימלאים התקציביים בשירות הציבורי נשחקו בעשרות אחוזים.

אי אפשר יותר להשלים עם זה!

מה אנחנו תובעים:

- לתקן את שכרנו שנשחק מאז הפעלת התוכנית לייצוב המשק.
- לתקן את השחיקה החמורה בגימלאות עובדי הציבור.
- לעבור לשבוע מקוצר של חמישה ימים ולבצע בשלבים, תכנית לקיצור שעות העבודה השבועיות, דבר שיביא לייעול ולחיסכון וכמובן לשיפור איכות החיים.

בסירובו של האוצר לדון עם ההסתדרות על תביעותיה הוא מאלץ את עובדי השירות הציבורי לצאת למאבק שהעובדים היו מעדיפים לוותר עליו.

אנו רוצים לתת שירות לציבור — אך לא נוותר על זכותנו להתקיים בכבוד מעבודתנו.

על כך המאבק!

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
האגף לאיגוד מקצועי
מטה המאבק

מסרים

דבר פתוח

גוש אמונים ועגל הזהב

מאת צבי כסה

יואל בן־נון מסקרן אותי מאז שעמוס עוז סיפר לי כי הוא (בן־נון) סיפר לו, על העדפתו את המערך על־פני הליכוד בגלל רצונו (של בן־נון) להשאר בגדה גם אם יחזירו אותה. הליכוד לא יבין אותו. המערך – כן. ומשום שיואל בן־נון הוא מההומאניסטים של גוש־אמונים, מאמרו „מפעל ההתיישבות מול עגל הזהב" מחייב תגובה.

במאמר ההוא מוצגות הנחות מופרכות ומציאות חסרת תוחלת. „בירושלים של צנחנים מול הכותל נמסו, לדור שלם, המחיצות בין יהדות לישראליות". איזה מחיצות נפלו ובין איזו יהדות לאיזו ישראליות? בין הקנאים והאדוקים לבין הישראלים החופשיים? המחיצות, מאז מלחמת ששת הימים, הולכות וגובהות. לגוש־אמונים יש עניין להוכיח שהוא־הוא האיחוד בין יהדות לישראליות. העניין מופרך. כשבן־נון עומד מול הכותל, הוא חושב על בית־המקדש שייבנה; ואני – מתחלחל (ולו היה הדבר ריאלי) על הרעיון להיות שותף לפולחן וקורבנות. אז על איזה יהדות ואיזו ישראליות מדובר כאן?

הוא אומר: „במלחמת ששת הימים יש לראות את המבצע האחרון – הרחוי – של מלחמת העצמאות". אמירה מופרכת. בן־גוריון סירב לכבוש את חברון ואת עזה. ויכולנו לכבוש את העיר העתיקה. הוא סירב לא מפני שלא התפעם „מערש מולדתנו", אלא שחישב את מיגבלות הכוח. יום אחד אמר לי: „אני ידעתי שתהיה מלחמה ונגצח. דבר אחד לא ידעתי – שהערבים יברחו. זה היה נס".

והוא ידע, שאם נכבוש את הגדה ועזה – ייעלם הנס. ואנשי גוש־אמונים, מה שהם מנסים לעשות היום, זה לחסל את הנס של מלחמת העצמאות. כולנו היינו מוכנים לחתום על שלום בגבולות שביתת־הנשק. והיום, אנחנו לכודים בהישגים של מלחמת ששת הימים. מה נעשה בהם?

וכאן שואל בן־נון „האם המפעל הציוני־התיישבותי ברחבי ארץ־ישראל נגמר עם קום המדינה וביסוסה? האם יתכן שחלקים שלמים מארץ־ישראל שבידינו לא ייכללו בה?" תשובת גוש־אמונים אינה רלבנטית.

הקמת המדינה מיצתה את הציונות הקלאסית. ומרגע שקמה – היא הציונות. ולכן, הויכוח עם גוש־אמונים הוא על השאלה המוקדמת: מה היא המדינה שהקמנו. לישראלי החופשי וההומניסטי, המדינה היא אירגון של בני־אדם ריבוניים כדי להבטיח את הישרדותם וייחודם. על־פי גוש־אמונים, המדינה היא מכשיר להגשים אידיאה נישגבה – מלכות ישראל, מדינת התורה, או משהו דומה. ומכאן נגזרת השאלה: מהי המטרה ומהו האמצעי. האם הארץ היא מטרה והעם – אמצעי לה, או שהעם הוא המטרה והארץ היא האמצעי שלו.

היהודים החרדים הבינו שעבורם המדינה היא שדה־סתירות, והחליטו לעמוד מנגד. אבל הדתיים הציוניים נלכדים בסתירות שמזמנת להם המדינה. תופעת גוש־אמונים היתה פריצה של נוער דתי, רחוק לשוליים, לתפוס מנהיגות לאומית. אראו יש הכרח להסתיר את הסתירות שבין ההלכה והמדינה. איך? – על־ידי אקסטאזה התיישבותית. ובחסותה של זו, להשתלט על המפד"ל. דבר דומה קרה בשעתו לבני המושבים. שנים רבות הם נדחקו לשוליים על־ידי התנועה הקיבוצית. לפתע, עם העלייה ההמונית, נזדמן להם לקפוץ למנהיגות. הם יצאו בהתלהבות להדרכת העולים, ובחסות ההיחלצות הזו השתלטו על תנועת המושבים והוליכו אותה להתמוטטות. וכך גם גוש־אמונים. אלה השתלטו על המפד"ל וחיסלו את הברית ההיסטורית – והנוער שלהם פונה היום לחרות ולתחיה.

בן־נון כותב: „אילולא תשובה זו (ההתנחלות) אולי היתה רמת־החיים גבוהה יותר, אולי היתה הכלכלה מתפתחת יותר, אבל הרוח היתה שוקעת בתוך הבורסה. שום תיקון חברתי לא היה מושג ברוח נמוכה ומתמסרת להתפתחויות הכלכליות, מחד גיסא ולערכי הזהב, מאידך גיסא" – דברים כאלה יכול לכתוב רק ציוני תלוש.

את הציונות התחלנו מ„גורלנו בידינו". ואחרי 100 שנה אנחנו תלויים תלות גמורה בחסדי זרים. וכל זאת בגלל כלכלה כושלת: בגלל זה ש־13 שנה אין צמיחה כלכלית: בגלל זה ששרפנו ב־20 שנה 23 מיליארד דולאר לריק (שני מיליארד השקעות אזרחיות בסיני; 16 מיליארד במלחמת יום־הכיפורים, שניתן היה למנוע אותה; וחמישה מיליארד בלבנון); בגלל זה ש־11 אחוז מכוח־האדם שלנו מרותק לביטחון ושבעה אחוזים עוסקים בעיסקי דת, ועוד 15 אחוז – ערביי ישראל, שאנחנו מונעים מהם חינוך טכנולוגי – הם רוחצי צלחות ושוטפי מכוניות. נוסיף לזה את המיליארדים שהושקעו בהתנחלויות במקום בחינוך ובתעשיות, והנה אנחנו בוגדים בבנינו. משאירים להם סבך של בעיות וחובות. איזו משימה ציונית יותר חשובה היום מתיקון הכלכלה? איזו רוח – שגוש־אמונים מלהג בה – אפשר להפיח בחברה נתמכת?

ומול כל אלה, בן־נון. הוא התיישבות, ואנחנו – עגל הזהב... שמעתם מעשייה מתי היתה לו, לעגל הזהב, אורגזמה –. אם לא בצד ההתנחלויות? מי נגע את הארץ בבהלה, בזיוף, בעורמה ובשקרים שליוו את בולמוס הקרקעות בגדה? כל נער יודע שרוב המתנחלים באו אל ההטבות הכספיות. (וצריך עוד להזכיר שאלה ניתנות על חשבון העניים?) ומי מצליח להפנות אליו יותר מכספי החלוקה של הפוליטיקה הישראלית – תושבי תל־אביב ודימונה, או אריאל ועמנואל? גוש־אמונים היה בן־ברית נאמן לכלכלת הקאוס של הליכוד.

אבל החטא היותר כבד של גוש־אמונים הוא העיקשות לשנות את הקוד הגנטי של הציונות – מבוני ריבונות עצמם למונעי ריבונות זולתם.

ואל ייתמם בן־נון כאילו האליטות המתגדרות על רוצחיה ובריוני קרית ארבע – כאילו כל אלה אינם אימאננטיים ל„גוש" ולסביבותיו. כאילו הגידופים על מערכת המשפט, על מוסדות המדינה הדמוקראטיים וצה"ל – כאילו זה עניין מקרי ושולי. ומהכיעור הזה הוא משווה לנו שישראל היא „לא מרכז ים־תיכוני על החוף המזרחי של הים דוגמת אתונה, נפולי, מרסיי או אלכסנדריה – אלא דרכם הרוחנית המוסרית של נביאי ישראל – מיהושע וגדעון עד עמוס וישעיהו ומיכה". באיזה עניין עולה היום החברה הישראלית על צרפת או דנמרק או פינלנד? החזון המפורסם שמנופפים בו פוליטיקאים ובין אורח לאורח: והחברה הישראלית, בעזרת גוש־אמונים, מה לה ולדרכם המוסרית של נביאי ישראל? מי שיושב במרסיי ולא שולט בעם אחר מגשים יותר מרוחם של עמוס וישעיהו מאשר יהודי ששולט בעם אחר.

על כל זה אי־אפשר לחפות במזמורי „כור היתוך חברתי בהתנחלויות", או בשאלות דמגוגיות. („האם יתכן שחלקים של ארץ־ישראל לא יהיו בידינו?") בוודאי שיתכן. נאלצנו לוותר על עבר־הירדן, ונאלץ לוותר גם על חלקים מארץ־ישראל המערבית. אין מה לעשות – אין כאן שאלה של שטחים. יש כאן שני עמים. הרעיון של בן־נון, שאנחנו נתנחל בהמוניהם והפלשתינאים יהיו אזרחי ירדן, יהיה הרעיון נשגב – כאשר הפלשתינאים, העולם הערבי והמעצמות יקבלו אותו.

איך אפשר – אחרי 20 שנה – לטעון טענות סרק כאלה, כאשר דורות חדשים של פלשתינאים מורדים בנו בשצף־קצף? בעוד 13 שנה יהיו כאן 3.5 מיליון פלשתינאים מול 4.5 מיליון יהודים. היום יש רוב פלשתינאי בין גילאי שנה עד חמש שנים. וב־2010 יהיו הפלשתינאים 50 אחוז מהאוכלוסיה. מה תעזור הדמגוגיה של „המתנה הלאומי" במדינה דו־לאומית?

הציונות של המתנחלים מוליכה רק לכיוון אחד – אל המלחמה הבאה. ומחיר המלחמה הבאה – תוצאותיה – יהיה גבוה מיכולתו של הנוער לשאת בו. ודמו בראש הלאומנים הנודדים אותנו אל תוהו פנימי וחיצוני.

הציונות שלנו, אם רק לא תפריע, מתקרבת לפיסגת הישגיה – לאלץ את הפלשתינאים להכיר בזכותו של העם היהודי לריבונות במדינת ישראל. במדינת ישראל, ולא בארץ־ישראל. זה לא שאנחנו אוהבים את ארץ־ישראל פחות. אנחנו אוהבים את מדינת ישראל יותר. ויש סתירה בין ארץ־ישראל למדינת ישראל.

מניין קולות בכנסת: זה היה השבוע שהיה

נבל ברשות התורה

מאת ברוך מבורך

מדי פעם נשמעים בקרבנו דברי ביקורת על התנהגות חריגה של כמה מאנשי החברה הדתית. אותם אנשים נוטים, בדרך כלל, לישל לעצמם מונופולין על החיים הדתיים. הם נוהגים להוקיע כל מאמין שאינו מתנהג כמותם, ולכנותו בשם „כופר". מונופוליסטים אלה מתגדרים, בדרך־כלל, בשורה של „אסור" ו„מותר", שבאופיים הם פורמאליסטיים. הם מבססים היתרים־איסורים אלה על מיני „הרי כתוב", שהם מכריזים עליהם תגיגית כעל אסמכתאות כלעיות.

מצוות „עשה" ו„לא תעשה" עשויות אמנם לשמש יסודות למימושם של חיי האמונה היהודיים, אך הפיכתן למעין תידגולת־סוד של צווי־התנהגות־והמנעות בלתי־מבוססים, נוטה לרוקן את חיי הדת מתוכנם האמיתי. והא הדין גם בחיי הדת בישראל, גם בחיי הדת בשאר הדתות המונותאיסטיות. בסרט „דון קמילו" מקבל הכומר הכפרי האיטלקי מחילה ממשל ישו בכנסייתו, בכל פעם שהוא אץ אליו – כדי להגות על בסא – לאחר ששכב עם עוזבתבית שלו.

רבנו משה בן־נחמן (הרמב"ן) כתב בספר של המאות ה־13־14 את פירושי התורה שלו. פירושיו מכילים גם דיון קצר על „נבל ברשות התורה" (פרשת קדושים, ויקרא י"ט). דברי הרמב"ן בעניין זה, נראים כבעלי משמעות לעניינו. נבל ברשות התורה הוא, לפי הרמב"ן, יהודי המקיים את המצוות ונמנע מלעבור עבירות ובכל זאת: „...ידבר כרצונו בכל הנבלות שלא הוזכר איסור זה בתורה, והנה יהיה נבל ברשות התורה, לפיכך בא הכתוב אחרי שפרט האיסורים שאסר אותם לגמרי, וצוה בדבר כללי".

בימינו אפשר להדגים את דברי הרמב"ן באמצעות המתרחש לנגד עינינו: ח"כ „דתי" מכיף בכנסת למעשי נוטעות ונוהג להגיע, מתוך הדיון הזה, לתפילת מנחה – בהקפידו שלא יחמיץ את המועד. בחול־המועד פסח נפגעים על־ידו, ועל־ידי אנשיו, רוכלים ערביים למוכר פיתות ובעלים בעיר העתיקה – בטענה שהם „חמץ בפסח". אין הם פוגעים במקומות מכירה ציבוריים בשפלה, שמתבצעת בהם מכירה־בפומבי של חמץ בפסח. אחרי הכל, מקומות אלה שייכים ליהודים. והנה יהיה נבל ברשות התורה?

האם מסגלים פירושי הרמב"ן, שנכתבו לזמן אחר, לשמש נקודת־מוצא גם לדיוננו? בראשיתם של הזמנים החדשים בתולדות ישראל, החלה החברה היהודית המסורתית להתפרק. בזמנים שונים, החלו אותם תהליכי התפרקות בכל אחד מקיבוצי ישראל בפזורה. יהודים מקיימי־מצוות ממשיכים להיות חלק מתיינו התכרתיים – אבל החברה היהודית המסורתית, על מסגרות חייה האוטונומיות, אינה קיימת עוד. בניה יצאו מרשותה.

דומני, כי בימינו לא קיימת אפשרות „לארגן דת" בלי להפכה תוך־כדי־כך לתופעה בלתי־דתית – ולעיתים, אנטי־דתית. למשל, נהוג לחשוב כי אדם המקיים מצוות הוא „בהכרח" בעל עמדה פוליטית הנוטה לשמרנות חברתית ומדינית. לדעת החושבים כך, ניתן לשער מראש את עמדתו הפוליטית של כל אחד מ„שלומי אמוני ישראל". אותם פוליטיקאים הלוקים בראיה סטריאוטיפית פסקו ש„דת זה ימין". מאמין בעל עמדה פוליטית שמאלה מן המרכז („שמאלני" בפי מונופוליסטים אלה של הדת) נחשב בעיניהם כלאדתי. „האנשים אומרים כך", יפסקו לך אותם „ג'נטה", כפי שמכנים אותם באיטליה. תשאלו רכלני־רחוב אלה „מי פסק כך" ויענו לך „לה ג'נטה", בהעתיקם ים תיכוני המסמל „מבן מאליו".

למען האמת, אמונה היא השקפת־עולם ונוסח של אורח־חיים. גם אורח־חיים כזה זקוק, מטבע הדברים, להתארגנות בגופים לצורך מימוש צרכיו. אגודת בית־הכנסת, חברות קדישא (גמילות־חסד של אמת, הכנסת כלה, תלמוד תורה וכו'), ארגון המעשים הפולחניים וההלכתיים במסגרתם של קיבוצים דתיים ותנועות הנוער הדתיות, ארגון חיי הישיבות ופעילותן הלימודית ועוד.

אבל מפלגה או תנועה המכנות עצמן „דתיות" מכילות סתירה פנימית בעצם כינויין. התארגנות לצורך מימושם של אינטרסים פוליטיים או קבוצתיים, המקשטת עצמה בשם „דתית", אינה יותר מצורה נוספת של תעמולה פוליטית. אין כל קשר הכרחי בין ניהול חיי אמונה לבין השתייכות לארגון, העוסק – לצרכי ראווה – איצטלה דתית. אם איצטלה „דתית" משמשת למטרות של כך, של פרעות הכיתות או גזעניות, היא מעוררת זעם ודוחפת להתארגן לצורך בלימה התנהגות כזו. למשל, נמרח צבע שחור על מוצרי עסק במודעה מסחרית, מגושם „פריצות". לעשות זאת, אפשר לקרוא בעיתונות („דבר", 28.6.87): „בציבור החרדי גוברת התנגדות לנוכחות הנוער במשפט ד'מיאניוק'". מן הכתבה מסתבר, כי אותה התנגדות גוברת בקרבם משום שהישיבה באולם המשפט היא מעורבת, משום שהאולם משמש במקור בית־קולנוע ומשום „שעדויות הקשורות במין אסורות בשמיעה על תלמידים במוסדות חרדיים. הרי לפניכם תשורה מאלפת המעורר התפעלות: צימות עיניים „פראגמטית", לצורך שמירה על טהרת המידות ועל המוסר.

יהודי מאמין, המשתייך באמת ובתמים לחברת „שלומי אמוני ישראל", זקוק לכוח פנימי של אמונה כדי להתגונן בפני תופעות מן הסוג המתואר ולא להיות מרוחק מאמונתו. אדם כזה צריך למצוא לעצמו דרך כיצד להתגונן בפני תופעות פוריסאציות־קריקטוריסטיות, שהוא נתקל בהן – ולהמשיך ולקיים חיים של שמירת מצוות ותפילה.

אותו סוג של הכוונה והתמודדות צריכים להפעיל גם אלה המותחים ביקורת על תופעות חריגות בחיי החברה הדתית. גם סוג כזה של ביקורת לוקה, לעתים קרובות, בטשטוש התחומים. אלה המוקיעים, בצדק, תופעות שליליות בחיי החברה הדתית, גולשים לעתים קרובות לביקורת על החיים הדתיים כשהם לעצמם. איני מתכוון רק לאלה הרואים את הדת כ„אופיום להמונים". עיתונים ליבראליים של ממש (ולא מעמידי פנים של ליבראליזם) ועיתוני חברת העוברים נכשלים, לעתים קרובות, בטשטושים מערפלים שכאלה.

כפייה דתית מעוררת ביקורת מוצדקת אצל בלתי־דתיים, כמו אצל דתיים. כפייה אנטי־דתית ראויה אף היא שתעורר ביקורת. לא רק בקרב שלומי אמוני ישראל – אלא גם אצל יהודים שאינם שומרי מצוות, אך אינם בעלי עמדה אנטי־דתית עקרונית. חברה דמוקראטית חייבת בהוקעתן של שתי התופעות האלה, המטשטשות תחומים. אמנם, יש מן המקום לבקשה שתדל לבנות עצמה בשם דמוקראטיה.

„פאמיאט" מול „גלאסנוסט"

מאת ישראל מינץ

24 מאזרחי ברה"מ – אסירי ציון, מסורבי־עליה ופעילי עליה – פנו ב־14 ביוני לגורבאצ'וב בתביעה כפולה: שתופסקה התעמולה האנטי־יהודית וההסתה לאלימות פיסית נגד היהודים, ושיורשה ליהודים לעלות לישראל ללא הגבלות.

בעיתונים הסובייטיים – „קומסומולסקיה פראוודה" ו„אוגוניוק" בחודש מאי, ו„איזבסטיה" בחודש יוני – פורסמו מאמרים על ארגון בעל מגמה היסטורית־פאטריוטית, „פאמיאט".

„פאמיאט" (זיכרון), הוא אירגון חוקי, שיש לו סניפים לא־מעטים בערי־השדה בברה"מ. ארגון זה נאבק, כביכול, למען שמירת עתיקות ומקומות היסטוריים.

לו עסק רק בזה, לא היו השלטונות באים במבוכה. אלא שבחודש מאי הפגינו אנשי „פאמיאט" – בינ־הם חברי המפלגה הקומוניסטית – בחוצות העיר מוסקווה, הכריזו על עצמם שהם „בעלי האובך העממי" ו„שאינם אוהבים לסבול עוד באויביהם המהרסים את התרבות הרוסית". האויבים הינם הציונים והבונים החופשיים.

נתקבלו מנהיגי הארגון על־ידי ראש הסובייט המוסקוואי. האיש, מזכיר ראשי של המפלגה הקומוניסטית במוסקווה ומועמד לחברות בפוליטביורו, הקשיב לתביעותיהם והבטיח טיפול נאות.

אשר לעמדות „פאמיאט" – הוא עוסק בהזכרת הרע שהיהודים גרמו לעם הרוסי ולתרבותו. ומנהיג הארגון ואסילייב, צבר לעצמו איקונות, מאדיר את תקופת הצאר ניקולאי וסוגד לשר הצארי סטוליפין – אשר לנין היטיב להגדירו כתליין – אשר, לדעתו של ואסילייב, צריך להיות המודל לבניית צורת החיים ברוסיה. יתר מנהיגי הארגון, הקובלים אפילו על שמותיהם של רחובות במוסקווה, דורשים להחזיר את צלצולי פעמוני הכנסיות הפראבוסלאביות לבירה.

לצורך קיום אסיפות האירגון, השלטונות מעמידים לרשותו מועדונים מפוארים במפעלי תעשייה ידועים. באסיפות אלה קוראים „דוברי־הארגון קטעים מן ה„פרוטוקולים של זקני ציון", שהעולם הנאור כבר מזמן קבע שהם זיוף, ומוסיפים לכך קריאה גלויה לעשיית פוגרומים ביהודים.

עד כאן, המידע בעיתוני־מוסקבה. העיון במידע זה מעלה שאלות רבות. האם חלום הוא זה? או הזייה לאדריאלית? הזאת המציאות כיום בברה"מ? האם יתכן שלשלטונות ברה"מ נותנים חופש לתעמולה גזענית ואנטישמית ללא מעצור? האם זה הוא ה„גלאסנוסט" שגורבאצ'וב התכוון לו? שאלות אלה – והתשובות האפשריות להן – חייבות להפעיל את פעמון האזעקה. יש לפנות לשלטונות ברה"מ בדרישות גלויות, תקיפות וחד־משמעיות. המשימה אינה מוטלת רק על אזרחי ברה"מ, שפנייתם מופיעה במסגרת, אלא על כל דעת־הקהל העולמית ובראשה – ישראל וממשלתה. אלה חייבים לגייס את מרצם ולדרוש מממשלת ברה"מ שתפסיק את התעמולה הגלויה נגד יהודי ברה"מ, שתתיר את יציאת היהודים שפניהם לישראל ושתרשה לנשארים שם לקיים תרבות יהודית.

להלן הפניה, שהוכתרה „פנייה מאת קבוצת סרובניקים לחבר גורבצ'וב":

20 שנות תעמולה אנטי־ציונית באמצעות כלי־התקשורת, הניבו את פריין. האנטישמיות הסמויה, שבמשך שנים רבות התמקמה עמוק בתוככי החברה, התפרצה החוצה – וקיבלה ביטוי ארגוני, „פאמיאט". בנסיונו לפרש את הסיבות לחורבנה של התרבות המסורתית הרוסית ואורח־החיים החברתיים שלה (ואת תוצאותיהם של אלה, מצא לו „פאמיאט" אוייב בלתי־מוגן – שעליו אפשר להטיל את אשמת אי־ההצלחה והטעויות של שנים עברו – העם היהודי.

לפי הדגם של הארגונים האנטישמיים שהתקיימו לפני מהפכת־אוקטובר, „פאמיאט" הפיץ ברבים את „הפרוטוקולים של זקני ציון", ואת הסיסמאות של היטלר על „הקשר הבינלאומי של הקפיטל, היהדות והבולשביזם" – כשאלה משוחזרים ומותאמים לתנאי ברית־המועצות, ומופיעים בצורת „קשר בינלאומי של הציונות, הבונים־החופשיים והאימפריאליזם".

„פאמיאט" דורש להדחיק את היהודים מכל ענפי חיי החברה, התעשייה והתרבות. מנהיגי הארגון קוראים ללא־היהוף לפוגרומים, תוך השמעת ביטויים כגון „לקרעם לגזרים ולהשליכם מבעד לאשנבים...", לחשוף את הדירות המתחרותיות של האויבים".

הארגון מורכב מאנשים בעלי לאום רוסי, ובראשו עומד חבר המפלגה הקומוניסטית של ברה"מ – אנדרייאב. לארגון יש סניפים בערים שונות בברית־המועצות. עובדות אלו יכולות להוות גורם מכריע בהצלחת נסיונם של אנשי „פאמיאט" – באמצעות תפיסת משרות חשובות במפלגה ובמנגנון הממשלתי – להגשים את המבצע הגזעני שלהם.

אף אחד מכלי־התקשורת הסובייטיים לא שלל באורח עקרוני ומוחשי את ההאשמות הגסות, המכוונות נגד היהודים. יתר־על־כן, „פאמיאט" נהנה מתמיכה שקטה של בעלי־השפעה, המספקים לו מקומות לקיום אסיפותיו. אף אחד ממנהיגי הארגון לא נתבע למשפט פלילי בשל הסתה גזענית־אנטישמית ותעמולה לשנאת־עם (סעיף 74 לספר־החוקים, הדין־הפלילי, של הפדרציה הסובייטית הרוסית).

עצם העובדה שהמועמד לחברות בפוליטביורו, יילצין (יו"ר הסובייט המוסקוואי) הסכים להיפגש עם מנהיגי הארגון, הוסיפה לארגון „פאמיאט" הילה של הכרה רשמית.

הסיסמאות של הארגון הופנו נגד כל היהודים, הן הרוצים לעזוב את ברית־המועצות והן הנשארים בה. הם משוללי זהות לאומית מוכרת, ומהווים מיעוט קטן באוכלוסיה המקורית: היהודים אינם יכולים להדוף את אויביהם בתוך ברה"מ, ואפשרות ההגירה לישראל סגורה – דה־פקטו – בפני רובם, בשל החוקים השודדים בשטח.

יתר־על־כן, התנאים המוענקים לארגון – תהלוכות והפגנות חופשיות – בקלות יעברו לאלימות פיזית.

כל זאת מעלה בזיכרון פחדים וחששות מן הסיסמאות והשיטות שהשתמשו בהן הנאצים בשנות השלושים. משום כך – ובטרם יבצע „פאמיאט" את הפוגרום הראשון, ויפיל יהודי ראשון כקרבן – אנחנו דורשים:

1. להפסיק ללא דיחוי את זרם התעמולה האנטי־יהודית, ולמנוע הסתה לאלימות פיזית נגד יהודים.

2. להסיר את ההגבלות על הגירת יהודים לישראל. במקרים של אי־אפשרות זמנית לצאת מברית־המועצות, יש להרשות למשפחותיהם של המסורבים־הזמניים לעזוב לפניהם.

על החתום (27 שמות): ב. חסין, ל. אלברס, א. בירוחינה, ו. סליפאק, י. ביגון, י. אידלשטיין, מ. אידלשטיין, ל. גנדין, שטקלר, ו. טרליצקי, ו. גייזל, מ. ליברמן (בנדרי), א. פנק (וילנוס), ל. וולבובסקי, מ. וולבובסקה, ר. יפה, א. יפה, א. ליפשיץ, ז. איגנובסקה, ו. קצנמרד, ל. גורביץ', ל. לובנסקה, א. סוד, ל. סוד, ל. מרגולים, ב. צירנבילסקי, יא. רוזלנק.

האינטגרציה חיה וקיימת

מאת ישראל כהן

לקחתי על עצמי משימה כמעט בלתי־אפשרית בימינו. להוכיח שכלי־התקשורת – ו„דבר" בראשם – טעו, הוליכו־שולל, יצרו סערה בכוס מים. כוונתי, כמובן, לפרשת „ביטולה" של האינטגרציה בחינוך. „משרד החינוך מכין ביטול האינטגרציה", נאמר בכותרת מהבהבת שפורסמה בעמוד הראשון ב„דבר" ב־1 ביולי. „התוכנית אושרה", בישר עיתון זה למחרת היום. „נסיגה חמורה מאתגר חברתי־חינוכי", קבע המנכ"ל הקודם של משרד החינוך והתרבות, שהזהיר מפני קבלת התוכנית, במכתב את „הפרשה" בגליון יום שישי.

ועכשיו לך תוכיח שלא היו דברים מעולם. אבל אין ברירה. ובכן, לא מניה ולא מקצתיה. האמת הפשוטה היא שבמסגרת הסידורים במבנה המשרד, סיומו השר יצחק נבון והמנכ"ל ד"ר שמשון שושני, הוקם במשרד „סגל א'", הסגל הבכיר של עובדי המשרד הדנים בכל העניינים הפדגוגיים והמינהליים השוטפים ומכשירים את הקרקע לקראת העברתם להכרעת הנהלת המשרד המתכנסת מדי שבוע בראשות השר. בשבוע האחרון של חודש יוני קיימו משתתפי „סגל א'" דיון ראשוני ב„הצעה לשיפור ולקידום מערכת החינוך בישראל" שהוגשה על־ידי המנכ"ל כ„טיוטה לדיון". כבר במבוא להצעה קובע המנכ"ל כי היעד המרכזי של מערכת החינוך הוא „צימצום פערים על־ידי קידומם של החלשים". או: „תפקיד ראשון במעלה של החינוך בישראל הוא לגבש את החברה אגב צימצום פערים". וכן (שימו לב:) „משרד החינוך והתרבות ימשיך בביצוע הרפורמה (אינטגרציה – י.כ.) בחינוך כדי לאפשר את הגשמת המטרות החינוכיות והחברתיות שעמדו ביסודה".

כלומר, ה„עובדה" שהתוכנית שמה לה למטרה לחדול ממדיניות האינטגרציה בחינוך היא, כלשון המעטה, הזייה פרועה. אך מרגע שהדברים הובלטו כפי שהובלטו ב„דבר" שום הכחשה והבהרה לא הועילה. אני אישית חשתי בכך כאשר ביקשתי להסביר לבודדים, שמצאו לנכון להתקשר אלי כדי לברר את העובדות לפני שיצאו לתקוף ולגנות – מה מטרת השיטה, הסכנות והסיכויים שבה.

לגמרי במקרה התקיימה, ביום שבו רעשה הארץ סביב ה„ידיעה" על „ביטול" האינטגרציה, מסיבת עתונאים שנקבעה עוד קודם לכן כדי לסכם את שנת הלימודים. היתה זו הזדמנות לשר החינוך והתרבות להבהיר באורח חד־משמעי באלה המלים: „משרד החינוך והתרבות אינו מכין תוכנית לביטול האינטגרציה. המשרד לא נסוג ולא ייסוג בו ממדיניות האינטגרציה. לא באשר שום תוכנית שתפגע בעקרון זה. האלמנט של האינטגרציה במערכת החינוך בישראל חי וקיים וימשיך להתקיים". כך נבון, אך „דבר" בשלו ואפילו את דברי השר לא מצא לנכון לפרסם (אלא לאחר התערבות) וכבר יש „פסק דין" של יעל פישביין הקובעת מניה וביה כי יש „מגמות בריחה מהאינטגרציה של משרד החינוך בהנהגת נבון ושושני".

כלי־התקשורת התאמצו כל־כך „להוכיח" כי האינטגרציה כבר עברה מן העולם, שאיש לא טרח לבדוק מה, בעצם, יש בהצעה של מנכ"ל משרד החינוך שבגללה ראו נביאי־הזעם למיניהם בה „חיסול" האינטגרציה. למען אלה שלא שלפו מן המותן ביקורת רגשנית על ראשי המשרד אני חייב להבהיר כי התוכנית, שנידונה במשרד, שמה לה למטרה, קודם כל, להמשיך במדיניות האינטגרציה אך לבדוק מחדש האם המסגרות הארגוניות שנקבעו לשם הגשמתה הן מתאימות לתנאים המשתנים של מערכת החינוך ושל החברה בישראל. זה הכל. כך הבינו אותה ראשי המשרד שדנו בה ואינם חשודים בעוינות לאינטגרציה. כך צריך להבין אותה כל מי שמאמין כי חובתם של ראשי מערכת החינוך בישראל היא לבדוק שוב־ושוב את מצבה של המערכת ולחשוב, ללא הפסק, על דרכים רעננות, בלתי־שגרתיות וחדשניות לשיפורה. הסגל הבכיר של המשרד נתבקש להעיר את הערותיו להצעה עד סוף אוגוסט. בספטמבר יימשכו הדיונים. משמע, אין שום אישור לתוכנית ולביצועה. ומה מתבשרים קוראי „דבר": „התוכנית אושרה ואושרה גם הפעולה לקראת שנת הלימודים הבאה בשני יישובים" („על האינטגרציה", מיום 2 ביולי).

ישפטו הקוראים בעצמם היכן הרוחות והיכן היושר. אני, מכל מקום, חשתי עצמי בשבוע האחרון בבלבול שבו אין כללים, אין אתיקה, אין ביקורת־עצמית אבל יש רדיפות של סנסציות־כזבות, שערוריות־מדומות והפחדות־שווא.

הכותב הוא דובר משרד החינוך והתרבות

דבר פתוח

קופ"ח שאוהבים לשנוא

מאת דוד תגר

אין לך נושא קל יותר אך לא צודק יותר להכות בו, מאשר קופת־חולים – המוסד החשוף מדי יום ל־170,000 מגעים עם הציבור על כל הכרוך בכך. אך עם היד על הלב וללא רטוריקה מיותרת, אכן זו משהוא בשנתיים האחרונות בקופת־חולים – ולטובה.

שינויים במערכת גדולה של 30,000 עובדים ו־3.3 מליון חברים – מטבע הדברים איטיים מאוד, קשים ומורכבים. מעבר להתנגדות של ועדי העובדים, מעבר לדרישות לגיטימיות לשיפור השכר הדל, לעתים, עד כדי גיחוך, יש צורך להתגבר על התנגדויות ותפיסות עולם בשטח, במישור המגע הישיר חבר־עובד.

גם אלה האוהבים כל כך לשנוא אותנו יודו כי הנהלת קופת־חולים הצליחה לעבור בשלום את שנות הליכוד ואת שנות מודעי, שניים שהיו – כל אחד על פי אופייניו הבלתי קבילים – קשות ומטורפות.

תקציבית, עומדת קופת־חולים על הרגליים גם אם האפשרות לפריצות דרך מהירות עדיין מוגבלת. אלה הבקיאים מקרוב בנעשה במערכת הבריאות הישראלית נוכחים לדעת (לא תמיד בשמחה) כי ההשקעות ארוכות הטווח שנעשו בקופת־חולים החלו מניבות פרי. המהפך המשמעותי, בעל ההשלכות בתחום הרפואי והשירותי גם יחד, הוא בעובדה שמחצית היחידות הנותנות שירותי רפואת משפחה בקופ"ח מאויישות ברופאים צעירים – 634 מומחים ברפואת המשפחה, רובם הגדול בוגרי ישראל, אליהם מתוספים בכל שנה לפחות עוד 50 רופאים צעירים ובכך מתחילים אנו לראות גוף צעיר יותר במרפאות ורפואה טובה יותר. אי אפשר להמעיט בערך שינוי זה, הוא תוצאה של תו"ש עמוק, ראיית רפואת המשפחה באור נכון והשקעות כספיות אדירות.

במקביל הצליחה קופת־חולים לפתור את בעיית הספקת התרופות אשר נבעה למעשה מאילוצי תקציב ומתפעול ברמת מלאי מוערית.

שינויים בתפיסת העולם ובשיטות השירות של הישראלי מאפשרים – רק בשנים האחרונות – העברת המרפאות לשיטה מתקדמת של קביעת תור מראש בטלפון. כל נסיון לדבר על שיטה זו עורר בעבר גל של התנגדויות, אם בגין מיעוט הטלפונים ואם בגין מושגים אחרים שאבד עליהם הכלח. בתחום זה סייעו לנו רבות דווקא הבנקים שהפכו את השירות הטלפוני לנורמה מקובלת אשר קל יותר לקופת־חולים ולציבור להשתלב בה. בתום השנה התקציבית תהיינה מחצית המרפאות העירוניות של קופת חולים מופעלות בשיטת "הזמן המתוכנן" והתורים ייעלמו ברובם כפי שלא תמצא אותם כבר עתה ב־60 ויותר מרפאות. מרחב תקציבי וגישה ליברלית ביחסי רופא המשפחה מאפשרים כיום לתת לחבר תחושת רווחה, בחירה חופשית של רופאו – במרפאתו, במרפאה אחרת או בבית הרופא. מחוז השרון, הכולל ארבע ערים, היה הראשון לעבור לשיטה זו. נמצא, כי המעבר בפועל מרופא לרופא הוא מזערי אך הידיעה שהדבר אפשרי, משחררת לחצים ומשפרת את תחושת החבר.

בימים אלה ניגשת קופת חולים לפתור שתי בעיות בעלות חשיבות – אורך התור לרופא המקצועי ומשך ההמתנה לניתוח האלקטיבי. שתי הבעיות בתחום יחסי העבודה והתקציב. אלו הטוענים כי ניתן לפתור אותן ללא משא־ומתן ממושך וללא מציאת המקורות הכספיים אינו יודע את אשר הוא שח.

שינוי של ממש ניכר בתחומים חשובים נוספים: ביזור מנהלי בבתי החולים ובמרפאות, הגברת הפעילות הכלכלית העצמאית של קופת חולים ושימוש במשאבים הכספיים במסגרת קופת חולים; בחינת האפשרות להרחבת ההספקה העצמית של התרופות בשיתוף גורמים קיימים; התכנית לביטוח שיניים בשיתוף חב' "הסנה" פעולתן של ועדות מרפאתיות בשיתוף חברי קופ"ח בכל הארץ.

כל זאת, כאשר מובן מאליו שקופ"ח תקים מרפאות בכל יישוב בפתחת שלום ובגוש קטיף; כאשר מובן מאליו שקופ"ח תקבל את כל אוכלוסיית הסעד בהסכם עם הממשלה ועוד שורה של מובנים־מאליהם שכאלה, שעלותם – בכספים ובכוח אדם מקיפה שחקים.

בשנים הקרובות יילכו ויצטמצמו אפשרויות הקיטרוג למגינת ליבם של אחדים מהטובים מחברינו.

הבריאות בת"א: פלאנטות מנותקות

מאת פרופ' יורם לס

אחד המדדים החברתיים החשובים ביותר לבדיקת הרכב ובריאות האוכלוסיה הוא שיעור הריבוי הטבעי. ברצועת עזה, למשל, שיעור הריבוי הטבעי הוא מהגבוהים בעולם – תוספת של 39 נפשות לכל אלף תושבים, בכל שנה. באוכלוסיה היהודית במדינת ישראל מתוספים כל שנה, בריבוי טבעי, רק 14 נפשות לאלף תושבים.

בתל־אביב שיעור הריבוי הטבעי הוא פי 10(!) פחות מהממוצע הארצי (תוספת של 1.4 נפשות בלבד לאלף תושבים). נתונים אלה אומרים בפשטות, שבעיר זו יש הרבה פטירות והרבה פחות לידות מן השיעור המקובל במרקם חברתי תקין. די בעובדה זו כדי להצביע על מקומה הייחודי של העיר תל־אביב במערכת הבריאות במדינת ישראל.

סביר היה להניח שתתפתח בעיר הגדולה – בהתחשב במיקומה במרכז הארץ ובהרכב המיוחד של אוכלוסייתה – מערכת בריאות, שתהיה חלון ראווה של מדינת ישראל. סביר היה להניח, שעיריית תל־אביב תיתן דעתה ביתר שאת למערכת הבריאות בעיר. הרי מערכת זו היא חלק חשוב מהאחריות של רשות מקומית לתושביה, ובמיוחד כלפי הקצבאים. אלה מונים כיום 19.7% מתושבי העיר, והופכים אותה לעיר הקשישה ביותר בארץ (פי שניים מהממוצע הארצי).

ואולם, למותר לציין שמערכת הבריאות בתל־אביב אינה "חלון ראווה", והעירייה אינה רואה עצמה נושאת הרגל בשטח חברתי חיוני זה.

פלאנטות רפואיות שונות פועלות בתל־אביב, ללא שיתוף־פעולה ביניהן – ולעתים תוך עויינות גלויה:

איפיון

1. מרכז רפואי עירוני־ממשלתי גדול. בשנת 1986 היו בו 2,067 משרות – שמספק שירותי רפואה־מקצועית ואשפוז. בגלל היות המרכז "עירוני" ו"ממשלתי" גם יחד – וסימונה מקופת־חולים הכללית – הוא נופל בין הכסאות: העירייה עסוקה במופעי ראווה, ובכל מה שגם "צומח" וגם "רוקד", ואינה מפגינה רגישות לסבל של אוכלוסיה שבניהולה. שוב נזכיר כי זוהי אחת הערים הקשישות ביותר בעולם: בתוך שנים מעטות הוכפל(!) מספר הקשישים התל־אביבים שמעל גיל 75 (מ־11,965 בשנת 1972 ל־25,380 בשנת 1985).

לנתוני גיל אלה יש משמעות כפולה: ומחד גיסא, זוהי עדות לאיכותה הטובה (עדיין)... של מערכת הבריאות: מאידך גיסא, השיפור בתחולת החיים גורם לעומס נוסף על המערכת, ולצורך מתמשך בסיפוח הכלים הקיימים ובניית כלים חדשים. ואולם, במשך כל הקדנציה הנוכחית, מוקצב לנושא הבריאות רק סעיף זעיר בתקציב הרגיל של העירייה 1.3%–1.9% בלבד). ולשם השוואה – גם לנושא הדת, העירייה, מקדישה בשנים האחרונות סכומים דומים (0.7%–0.9% מהתקציב הרגיל). עם כל הכבוד לשירותי הדת הניתנים על־ידי הרשות המקומית, ברור שעלות שירותי הרפואה היקרים גדולה לאין ערוך מעלות השירותים בנושאי דת. המשקל של סעיף הבריאות בתקציב העירייה צריך לבטא עובדה זו. התקציבים הניתנים היום למערכת הבריאות מגוחכים ובשום פנים ואופן אינם הולמים את רמת הציפיות של תושבי העיר.

ה"מרכז הרפואי" עדיין מפוזר בשלושה מוקדים שונים בעיר, תוך בזבוז כספים משווע ותקשורת לקויה. למרות שקופת העירייה עולה על גדותיה בעשרות מיליוני שקלים – בגלל גביית ארנונה מופרזת מתושבי העיר – לא נמצאה עד היום האפשרות להשלים את בנייתו של המרכז הרפואי, הנמשכת כבר עשרות שנים. משרד הבריאות מודה בגלוי באי־יכולתו לתפעל את בתי־החולים, ומתכוון – בצדק – למלא תפקיד מיניסטריאלי של בקרה, פיקוח וקביעת מדיניות כוללת.

קופת־חולים

קופת־חולים הכללית מנדה את המרכז הרפואי, ומקימה לצידו מערכות דומות. הדבר יוצר כפילות, אם כי לאחרונה מסתמנות אפשרויות ממשיות לשיתוף־פעולה בין שתי המערכות.

2. מחוז תל־אביב של קופת־חולים (ב־1986 – 1197 משרות) מספק שירותי רפואה ראשונית ומקצועית. מסיבות "היסטוריות", יפו שייכת למחוז אחר, וכך, פועלים שני מחוזות של קופת־חולים במסגרת מוניציפלית של עיר אחת!

מחוז של קופת־חולים מייצג פעילות שנתית בהיקף של כמאה מיליון ש"ח (כרבע מתקציב רגיל של עיריית תל־אביב...) וקל איפוא, לשער את שיעורי הכפילות והבזבוז שגורם סידור מעין זה.

באזור תל־אביב שוכן גם מרכז קופת־חולים, וכולל מערכת מסועפת של שירותים מרכזיים. וכך, בשטח גיאוגרפי זעיר, מנגנון אחד מעביר עבודה למנגנון אחר. בנוסף, פועלות בעיר קופות החולים האחרות – מכבי, לאומית, ומאוחדת. קופת־חולים מכבי עומדת לאחרונה בסימן התרחבות – היא מתרכזת במתן שירות לעשירונים העליונים, שהם משלמי מס־אחיד גבוה יותר, וצורכים פחות שירותי רפואה. אין זה מעניינה של קופה זו לפעול בשכונות של העיר, ולתת שירות לאוכלוסיה נזקקת. זו האחרונה, יכולה לקבל שירות רפואי אך ורק במסגרת הציבורית. מבחינה זו, אפשר להשוות את קופת־חולים מכבי למוניות השירות שמתחרות בקואופרטיב "דן" בציר אלנבי־בן יהודה – בזמן שהקואופרטיב חייב לתת שירות גם בקווים פחות מבוקשים ולשכונות מרוחקות.

רפואה מונעת ואישפוז אזורי

3. האגף לרפואה ציבורית של עיריית תל־אביב (ב־1985 – 199 משרות) מספק שירותי רפואת משפחה ורפואה מונעת. שטחי פעולה רבים חופפים זה את זה ומתייחסים לאותה אוכלוסיה בדיוק.

למשל, האם יש טעם לעקוב אחר התפתחות הילד הבריא במרפאה של העירייה, וכאשר הוא חולה להפנות אותו לרופא בקופת־חולים אחר? הרי מדובר באותו אדם, וראוי שייבדק על־ידי אותו רופא־משפחה. זה האחרון מכיר אותו ועוקב אחריו שנים רבות, גם כשהוא בריא וגם בעת חוליו.

4. בית־חולים "וולפסון" – בגבול יפו, בת־ים וחולון – מדגים אבסורד נוסף, הפעם בתכנון האשפוז האזורי. ההיגיון מחייב שבית־החולים האזורי יימצא בלב איזור־האשפוז שלו – אבל, במקרה שלפנינו עובר קו־הגבול בתוך תחומי בית־החולים. התוצאה היא, שתושבים ביפו – המתגוררים מאה מטר מבית־החולים – נאלצים להיטלטל ל"איכילוב" לטיפול; ולעומתם, תושבי שכונות עבר־הירקון בתל־אביב מרחיקים עד לפתח־תקוה, ל"בילינסון".

פלאנטות מנותקות

קיומם הנפרד – העויין לעתים – של המוסדות שמניתי לעיל, גורם לנזקים רבים: כלכלי, סבל מיותר ובעיקר פגיעה ברמת הטיפול ובאיכות השירות שמקבל החולה. כיום, מחירו הכלכלי של תיק רפואי הוא כבד ביותר ומתבטא בדרך כלל בעלות הגבוהה של הבדיקות וטיפולים יקרים. ברגע שמערכות רפואיות נפרדות, מחזיקות תיקים שונים לאותו חולה, הרי שהבדיקות היקרות מכפילות ואף משלשות, את עלותן.

הכפילות פוגעת גם ובעיקר, ברציפותו של הטיפול. אחת הבעיות המרכזיות והעקרוניות של מערכת הבריאות בארץ, היא שלא תמיד ברור לחולה מיהו האחראי על הטיפול במחלתו: במקום אחראי אחד עומד החולה בפני מבנה אנונימי – *שעומד בין תחנות שונות ופוגש* ברופאים המתחלפים תדירות. לא קיים מצב של רופא אחד המלווה את כל מהלך המחלה, מהמרפאה שהעניקה את הטיפול הראשוני ועד בית־החולים. עובדה זו גורעת מרמת הטיפול, ויוצרת חרדות מיותרות בלב החולה.

בנושא רציפות הטיפול, ראוי ללמוד ממערכת הרפואה בקנדה. שם – במסגרת רפואה שירותית מחולטת – שומר הרופא על קשר עם החולה בכל השלבים של ה"פירמידה" הרפואית, מהמרפאה הראשונית ועד לבית־החולים.

יש להפסיק, אחת ולתמיד, את הגישה של "הם ואנחנו". מקומה של גישה כזו לא יכירנה בדיני נפשות. עיריה הדואגת לבריאות התושבים יכולה לעשות רבות בשטח זה.

* הכותב הוא יו"ר הוועדה לבחינת מרכאלי במועצת פועלי תל־אביב

חשיפה על פגישה שכזאת

מאת יעקב זילבר

מה יודע הציבור על המתרחש במפלגות פנימה, ב"מטבחיהן" ובקשריהן עם מפלגות אחיות בחו"ל? במעט לא־כלום. ההחלטות המנוסחות על־ידי הוועידות והמוסדות המרכזיים שלהן, וכן נאומי חברי־הכנסת מטעמן – רק אלה מוגשים לו לעיון. והנה, בכנסת מקובל שהנאומים נרשמים ונמסרים אחר כך לנואמים לעיון ולעדכון תיקונים, אך ספק אם במפלגות – אפילו במפלגות הגדולות – זוכים הרישומים של דברי הנוכחים בהתוועדויות ובדיונים ליחס כזה. [illegible] ולא פקיד מקצועי, במחברות הפרוטוקולים.

ואלה האחרונים לא נחשפו, בייחוד בעבר, במסמך, "מה חשוב הדיון, העיקר הסיכום". התיתכן איפוא "חשיפה" מתוך פרוטוקולים של מק"י, כפי שנעשה הדבר לפתע "דבר" טוב עשה "מכון לבון", בראשותו של ירוחם משל, שקיבל לגנזכו את עזבונו הפוליטי של שמואל מיקוניס – מי שהיה, במשך עשרות שנים, מזכ"ל מק"י. אך יש להיזהר בלי בירור עם משתתפי הישיבות, הללו ועיון בארכיונים מקבילים. [illegible] "אשעל", שאליו הועבר כל החומר בעת התפוררותה של מק"י, או שהוא נמצא בידי רק"ח. גם במקומות אחרים – באוניברסיטה העברית, במכון משה סנה, באוספי ה"הגנה" והש"ב וכן בבתי חברים ותיקים – נמצאים עוד מסמכים על שנים עברו.

הפגישה בין משלחות מק"י והמפלגה הקומוניסטית הירדנית, ב־1964, היא דוגמה טובה. איני יודע מה גילו מיקוניס וחביבי [illegible] הדבר בוודאי נמצא בגנזך הקיבוץ המאוחד.

איני טוען בזאת שה"סטנסלים" ההם מסרו באמנות על השיחות בין ראשי שתי המפלגות. המועד היה קרוב לפילוג בין מק"י ורק"ח, ונוסח הדו"ח חובר במטרה לשמור איכשהו על שלום־הבית בתוך המפלגה.

קודם־כל, יש לזכור את רקע הפגישה. מק"י, אפילו כשהיתה מאוחדת, היתה מוחרמת על־ידי כל המפלגות הקומוניסטיות הערביות: בכינוסים בינלאומיים אף סירבו נציגיהן [illegible] הערביים. ב־1964 חל, כביכול, מפנה בעקבות מפגש קומוניסטי בין־לאומי במוסקווה נערכה שם, תחת מטריית ההנהגה הסובייטית, הפגישה הראשונה של מפלגה קומוניסטית ערבית עם מק"י. גם הפגישה הזאת נערכה בסודי סודות, בטענה שצריך לשמור על בטחונם של החברים הירדניים...

אולם מה היה "המזל הגדול"? דפים שלמים של הדו"ח מוסרים על שאלות תוקפניות, ואף פרובוקאטיביות, שהציגו הירדנים פואד נסאר ופריד סעיד. מיקוניס, לדבריו, נשאר לבדו – אמיל חביבי שהה רוב הזמן במחיצת המשלחת [illegible] היה אם אוטו גרוטוהל, מראשי המפלגה הקומוניסטית המזרח־גרמנית, קבע שרדיפת היהודים רובצת על מצפונו של כל גרמני – שמא ניתן לגזור גזירה שווה, וללמוד מזה כי כל ישראלי נושא באחריות אישית לפגיעות בעם הערבי הפלשתינאי? יש לזכור שהיה זה שלוש שנים לפני מלחמת ששת הימים!

אחרי הפילוג התבהרה הכוונה: להשליך למק"י, סוף סוף, סוכריה של מפגש עם מפלגה ערבית – ולעודד בה פנייה לעבר קו נאציונליסטי ערבי. זהו כל "הסוד" של המפגש. 22 שנה אחרי הפילוג, בוודאי, אין בזה משום "חשיפה".

(המחבר היה חבר הוועד המרכזי של מק"י משנות הארבעים עד פירוק מק"י)

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף הביצוע

החברה מזמינה בזה הצעות לעבודות הבאות:

1. מכרז מס' 87/2071 – הנחת השחלה של כבלים מסוגים שונים בתחה"ח רוטנברג (כ־1500 ק"מ) מדרום לאשקלון.
2. מכרז מס' 87/1153 – תעלת ניקוז מבטון בתחה"ח רוטנברג מדרום לאשקלון.

פרטים וטופסי המכרזים אפשר לקבל תמורת תשלום של 230 ש"ח (כולל מע"מ) במשרדי אגף הביצוע, רחוב החשמל 16, תל־אביב (קומה 11 טל. 614343/691), בין השעות 09.00–12.00 עד יום ראשון 19.7.87.

רשאים להשתתף במכרז הנ"ל רק קבלנים רשומים. יש להציג מסמכי רישום בעת קבלת חומר המכרז.

על ההצעות למכרז 87/2071 להגיע למשרדנו בתל־אביב עד יום רביעי 29.7.87, שעה 12.00.

על ההצעות למכרז 87/1153 להגיע למשרדנו עד יום רביעי 22.7.87, שעה 12.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

לשכת ההוצאה לפועל בחיפה — תיק הוצל"פ 9430/87

מודעה בדבר מכירה פומבית של מכונית

מוצעת בזה למכירה פומבית המכונית המעוקלת להלן של החייב טל דניאל לטובת הזוכה בנק הפועלים בע"מ סניף התשבי ע"י ב"כ עוה"ד אהרונוביץ־בראונשטיין בלפור 15 חיפה.

המכירה תתקיים ביום 10.8.87 בשעה 14.30 במקום הבא של המכונית [illegible] ביאליק.

תיאור המכונית והפרטים:

מכונית סובארו 1300 שנת ייצור 1983 מס' רישוי 47־133־53 שהערכה בסך של כ־12.000 ש"ח.

★ על הקונה יהיה לשלם את כל האגרות וההיטלים אשר מכח כל דין חלים על הקונה.

נעים עובד, המוציא לפועל חיפה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי מחוז הדרום

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 3 לתכנית מפורטת 132/03/11 גבעת שמן ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי:

1. איתור שטחים להקמת מתקן ההסנה, דרכי גישה, צנרת ושרותים הנדסיים למתקן.
2. שינוי יעוד משטח למתקנים הנדסיים לשטח חקלאי.
3. שינוי יעוד משטח ההסנה ושרותי ביצוע לשטח למתקנים הנדסיים.
4. שינוי יעוד משטח חקלאי לשטח תת קרקעי.
5. שינוי יעוד בשטח תת קרקעי לשטח חקלאי.

האלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

שטח התכנית: 960

גושים: 39775, 39774, 39777

מקום: גבעת שמן

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל ענין תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן זכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הוועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט הנימוקים בלווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו

יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
נצח ישראל – נצח ישראל 11 – 226545
בכ' – דיזנגוף 174 – 222386
ירושלים
צרפתי – גילה, מול הפארק – 766943
חיפה
יבנה – אבן סינא – 672288
פתח־תקוה
רסל – רוטשילד 89 – 911406
בני־ברק – רמת־גן
הרצל בי"ן – רבי עקיבא 11 בני־ברק – 782655
קופת חולים כללית – הבילו 25 – רמת־גן 782537
בת־ים – חולון
אהרון – הפנינים 52 חולון – 889153
כוזר – הבנה רייק 20 בת־ים – 583360
רחובות
כללית – בני משה – 452381

בקר מידע מהמקי

של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על התורנים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאת שירותים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס' 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04־523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00
קו פתוח – ארץ קשובה לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נפשית – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
קו פתוח לקשיש 02־690685

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מלווה קצר מועד

ביום 15.7.1987 תונפקנה סדרות מלווה קצר מועד לפי הפירוט הבא:

מספר הסדרה	כמות מוצעת במיליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
0827 א'	10	12.8.87	28
0927 ב'	40	9.9.87	56
1017 ג'	50	7.10.87	84

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג', 14.7.1987 (ערך יום ד', 15.7.1987).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.

הסדרות תיסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מלווה קצר מועד (הוראות כלליות) (תיקון א', ב' ג') התשמ"ד – 1984 – קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

הלוח הכללי

דירות ובתים
[illegible]

דירות למכירה
[illegible]

עסקים
[illegible]

הצעות עבודה
[illegible]

מכוניות
[illegible]

כלי נגינה
[illegible]

הלוואות
[illegible]

ריפוי והרזיה
[illegible]

פוליש וניקיון
[illegible]

נרשמו לנישואין
[illegible]

הכרזות
[illegible]

ירושלים
[illegible]

ריפוי והרזיה
[illegible]

דקות ספורות לאחר התאונה המחרידה הגיע למקום איש מכבי־האש:

3 נוסעות הפיאט שנלכדו באש היו שרופות – לא היה מה להציל

אם ובתה ואשה נוספת מצאו מותן בהתנגש מכונית פז'ו במכונית בעליה לקסטל

מוות בדרך לקסטל

שתי גופות ליד הרכב החרוך (צילום: רחמים ישראלי)

(ע). – שלוש נשים נהרגו ושלושה נפצעו בתאונת־הדרכים מחרידה שאירעה ביום ה' בלילה בכביש תל־אביב־ירושלים, בעליה לקסטל.

בתאונה המזעזעת, בה היו מעורבים שני כלי־רכב, פיאט 127 ופז'ו 504, מצאו את מותן נהגת הפיאט שרון כהן (24) ואמה אורה כהן (56) מרח' מקור־חיים 40 בירושלים, ומלכה נסף (50) מרח' חזקיה המלך בירושלים.

מכונית הפז'ו 504 נסעה בשעה 11:30 בערך מכיוון תל־אביב לירושלים. בנתיב העקיפה התנגשה, מסיבות שטרם הוברר במכונית הפיאט שנסעה לפניה באותו נתיב.

איש מכבי־האש שהגיע למקום מהישוב הסמוך, מבשרת־ציון, דקות ספורות לאחר התאונה, סיפר כי התגלה לעיניו מחזה זוועה. נוסעי המכונית היו שרופים ולא היה כבר מה להציל.

התאונה נגרמה ככל הנראה בגלל עצירת מכונית הפיאט במסלול העקיפה, מאחר שאזל בה הדלק. מכונית הפז'ו שבאה מאחוריה התנגשה בחלקה האחורי.

אריה צוקר ללהט: אולי תואיל בטובך להסביר מי אחראי לשערוריה זו?

8 מעיריית ת"א יוצאים לפולין במימון העיריה

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

שמונה חברי מועצת עיריית תל־אביב היוצאים לסיור במחנות ההשמדה בפולין, יקבלו מימון מלא של כרטיס ואש"ל מעיריית תל־אביב – כך מתברר מפרוטוקול ועדת הכספים.

מן הפרוטוקול עולים הפרטים הבאים:

במשלחת הראשונה לפולין יהיו 24 מחנכים ובראשה יעמדו ארבעה חברי מועצת עיריית תל־אביב: ד"ר ה.מ. בסוק, פרופסור אפרים טורגובניק, חבר־הכנסת דב בן־מאיר ודוד יוסף.

במשלחת השניה, המונה 27 תלמידים ושני מלווים, יעמדו חברי המועצה מיקי מור ואריה קרמר. במשלחת השלישית, המונה 29 תלמידים, יעמוד פרץ אוניקובסקי ומר א. נתן ובמשלחת הרביעית המונה 22 תלמידים לא יעמדו כלל חברי מועצה. לכל משלחת יצורפו שני מלווים על חשבון משלם המסים.

חבר מועצת עיריית תל־אביב, אריה צוקר, שיגר מכתב דחוף לראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, ובו הוא מבקש לדעת: "אולי תואיל בטובך להסביר לי מי אחראי לשערוריה זו?"

יישוב 10 אלפים משפחות בגליל – בדיונים בין ההסתדרות והסוכנות

שיתוף הפעולה בין המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית וההסתדרות הכללית לתיכנון יישובם של עשרת־אלפים משפחות יהודיות בגליל העליון – נדון בסוף השבוע בין מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר לבין נסים זווילי, ראש מחלקת ההתיישבות של הסוכנות בהשתתפות שמחה אסף, מזכ"ל המרכז החקלאי ויעקב ישי, נציג תנועת המושבים בועדה המרכזת.

קיסר היה בסוף השבוע אורח ראש המחלקה להתיישבות של הסוכנות וסייר בכפרים הקהילתיים במרכז ובגליל. קיימו שיחות ופגישות עם המתיישבים בגידית, שער־אפרים, גרנר, משגב, אשחר ומפרץ־אמנון. המזכ"ל עמד מקרוב על צורת ההתיישבות החדשה בכפרים קהילתיים, שבאים למלא את החסר בהתיישבות לבני־מושבים ולגרעיני עולים חדשים, ביחוד מארצות רווחה.

קיסר הבטיח לבחון בחיוב את ההצעה להשקעות תעשייתיות בכפרים הקהילתיים מהקצאות של קרן תנופה לצמיחה בשיתוף עם יזמים ציבוריים ופרטיים שיגלו עניין בכך.

הגישו נגדי כתב־אישום – דוחק סוויסה במשטרה

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

רפי סוויסה, נציב שירות בתי־הסוהר לשעבר, פנה אתמול, באמצעות פרקליטו – ד"ר חיים משגב, לפרקליטות מחוז המרכז, עדנה ארבל, כדי שזו תגיש נגדו כתב־אישום.

פרקליטו של סוויסה, חיים משגב, כתב אתמול לפרקליטת המחוז: "מרשי, רפי סוויסה, הורה לי להודיע לך, שהוא כשלעצמו רואה בהגשת כתב־אישום ובירור העובדות לאשורן בבית־המשפט את הדרך היחידה האפשרית לטיהור שמו שהוכפש בימים האחרונים".

לא ניתן היה להשיג את תגובתו של רפי סוויסה [illegible].

נעמ"ת תגיש בג"ץ נגד פסילת נשים לבחירת רב ראשי לתל־אביב

מאת נתן רועי, סופר "דבר" בתל־אביב

נעמת תל־אביב בשיתוף עם שתי הנשים החברות במועצת עיריית תל־אביב מתכוננים לעתור לבג"ץ כדי למנוע את פסילתן של נשים לבחירת הרב הראשי האשכנזי של העיר.

בהודעה מטעם נעמ"ת תל־אביב נאמר, כי נעמ"ת תל־אביב, בשיתוף חברות בסיעת המערך, תעתורנה לבג"ץ.

"לא ניתן לשר הדתות, זבולון המר, המייצג כביכול את היהדות הנאורה, להחזיר מאות שנה לאחור את מעמדן של הנשים בחברה ובציבוריות", אמרה מזכירת נעמ"ת ת"א־יפו, עדה רבון בתגובה על החלטתו של שר הדתות וזבולון המר למנות את הגוף הבוחר את הרב הראשי האשכנזי של תל־אביב.

מירוץ בום טרדראם

התנגשות משולשת בין שלושה מנהגי המירוץ הבכירים של ישראל – נקה נינקוסקי, אהוד לביא ורמי לנדיס – בשלב חצי־הגמר וכן התהפכותה של שרון אבר כתוצאה מניגוח ה"פאוור 127" שלה על־ידי בני הרפז במקצה הגמר היו האירועים הדרמטיים היחידים במירוץ המכוניות השלישי העונה, שנערך שלשום באשקלון, לעיני כמה מאות צופים בלבד. (כתב: אריה ארד; צילום: חנוך גוטמן)

בדואים באו למרפאה... ויצאו משם במצב קשה לאחר קטטה

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

שלושה בדואים נפצעו קשה בקטטה שלשום בבוקר בין בני שתי חמולות משבט אל־עזאזמה שבנגב, ליד מרפאת הבדואים בבאר־שבע, ברחוב סמילנסקי פינת רחוב שיבת הנגב.

כעשרה בדואים שהמתינו בתור למרפאה, החלו להחליף ביניהם דברים קשים ולפתע נשלפו במקום כלי־נשק מאולתרים שכללו שבריות, גרזנים, מוטות עץ ומוטות ברזל. עדי ראיה סיפרו, כי במקום התרחש מרחץ־דמים. נשותיהם של המעורבים בקטטה, נכנסו במרוצה למרפאה וצעקו: "הם שוחטים אחד את השני. תעשו משהו". אחיות המרפאה הזעיקו למקום אמבולנסים של מ.ד.א. שהעבירו את הפצועים לבית־החולים "סורוקה", משם נמסר כי מצבם קשה. כוחות משטרה שהגיעו לזירת האירוע, סגרו את הרחוב לתנועה וחוקרי המעבדה לזיהוי פלילי עמלו דקות ארוכות כדי לאסוף ממצאים מהשטח. שלוליות של דם, שבריות, ומוטות עץ, שנותרו במקום, היוו עדות למרחץ־הדמים שאירע ליד המרפאה. מכונית כיבוי־אש שהגיעה למקום, נאלצה לעמול זמן רב כדי להסיר מהכביש את שרידי הדם שנותרו במקום.

אחד מבני השבט סיפר אתמול כי הקטטה פרצה כתוצאה מסכסוך ישן בין שני פלגים, כשהרקע למעשה – נסיון לנקמת־דם בעקבות פרשיה רומנטית בין בני נער ואשה, זאת, לאחר שמאמצי הבוררות בין המשפחות לא עלו יפה.

"המשותק שדרך על קיפוד" צולם בריא ושלם... על שתיים

(ס). – תביעתו של "הגבר המרומה", שהיה מרותק [illegible] לכסא גלגלים במשך [illegible] שדרך בשעת שירות מילואים [illegible] ביולוגית, [illegible] בבית־המשפט השלום בחיפה.

משה בירן [illegible] בית־המשפט על [illegible] [illegible] לרגליו. במשך השנים [illegible]

[illegible] בבית־המשפט השלום בחיפה, השופט [illegible] [illegible] לשנת המשפט העיקרי [illegible]

פגמים בשליות של נשים הרות מעשנות – כבר בשליש הראשון

מאת אריאלה ראובני,

שני מחקרים לזיהוי מוקדם ולניטור הריונות בקבוצות־סיכון גבוהות נערכים במעבדה האינדוקרינולוגית לשליה ולעובר במכון רפפורט למדעי הרפואה בטכניון. עבור המחקרים ניתן מענק בסכום של כ־150,000 דולר מהקרן הישראלית לחקר הסרטן בניו־יורק, הקרן האמריקאית לסוכרת נעורים והמדען הראשי של משרד הבריאות הישראלי.

בראש המחקרים, שנועדו לשפר את הרמת הטיפול בנשים הרות הנמצאות ברמת סיכון גבוהה, עומד ד"ר איתן ברנע, מנהל המעבדה האנדוקרינולוגית בבית־החולים רמב"ם.

בבטאון הטכניון המוסר על כך, צוין כי המחקר הראשון יעסוק בחקר השפעות עישון סיגריות וזיהום סביבתי על התפתחות השליה והעובר. כבר בשלבי המחקר הראשונים מסתבר, כי בסיום השליש הראשון של ההריון (כ־13 שבועות) אפשר לזהות פגמים ברורים בשליותיהן של נשים מעשנות. דבר זה מתבטא, בין היתר, בירידה הגדולה פי־ארבעה ברמת האנזימים השלייתיים אצל אמהות מעשנות לעומת הלא מעשנות. נשים המעשנות במהלך הריונן נמנות עם קבוצות הסיכון וקיים אצלן שיעור גבוה יחסית של הפלות בבעיות בשליש הראשון של ההריון וכן הופעות של היפרדות מוקדמת של השליה. תינוקותיהן נולדים, ברבים מהמקרים, קטנים מדי לעומת גיל ההריון והם חשופים במידה רבה יותר ל"מוות בעריסה".

יצירות ומוצגים זרוקים ללא השגחה, תמונות יקרות נעלמו

מבקרת עיריית באר־שבע מתריעה על רשלנות והזנחה במוזיאון תל־שבע

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

יצירות אמנות והמצגות שקיבה לאמור את עברן מונחות בעריבה ללא קודת־צג. מוצגים ארכיאולוגיים יהודיים, בהם באלה שהובאו מאפריקה, מתגלגלים בשטח המוזיאון ללא השגחה. אלה חלק מהממצאים החמורים בדו"ח שפירסם ביום ו' המבקר יבלוביי בבאר־שבע, על אודות מוזיאון תל־שבע.

המידע מתבסס על נתונים הכלולים במכתב ששיגרה בימים אלה מבקרת העיריה, עו"ד בנימינה מוריק, לראש העיריה, משה זילברמן.

האחראית על האוסף האמנותי במוזיאון, מעיינה פליס, אישרה את נכונות ממצאי המבקרת וציינה כי ההזנחה של המוזיאון היא עניין של שנים. בתגובתה לממצאי המבקרת, חספה פליס עובדה מדהימה: לדבריה, 72 תמונות יקרות־ערך ששווין נאמד באלפי דולארים, נעלמו זה מכבר ממחסן המים של העיריה ואיש אינו יודע לאן נעלמו. בין התמונות הנעלמות: תחריט מקורי של גויה ששוויו כ־50 אלף דולאר

בתגובה על ממצאי המבקרת, אמר אחד היזמים המפעיל את המוזיאון, מרסל יפרח, כי העיריה היא האחראית על התצוגה הארכיאולוגית במקום. "גם לנו כואב לראות את הממצאים הללו כשהם מושלכים ועזובים. אנו, אולי יותר מכל גורם אחר, מעוניינים שבמקום יוקם מוזיאון ראוי לשמו". ראש עיריית באר־שבע, משה זילברמן, אמר בתגובה כי אין זו הפעם הראשונה שהוא שומע על ממצאי המבקרת. "טרם קיבלתי את המכתב. אם אכן חסרות תמונות אמנותיות, העניין ייבדק".

רבבות חגגו בצמח וב"וודסטוק"

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצמח ואמיר רותם

רבין, שלשום (צילום: חנוך גוטמן)

סופשבוע מוסיקלי המוני היה אתמול ושלשום לרבבות צעירים חובבי פופ וזמר, שנהרו מכל רחבי הארץ אל חורשת בל והאמפיתיאטרון בצמח כדי לחזות בהופעות של זמרים בהפנינג המוסיקה בגליל ובהופעת הבכורה של יהודית רבין בתוכניתה "באה מאהבה", בצמח.

בחורשת טל עברו בשלושת ימי ההפנינג קרוב ל־25 אלף צעירים, מרביתם בוגרי תיכון ערב גיוסם לצבא, שביקשו לפרוק את מטעני כחינות הבגרות לצליליהם של נורית גלרון, חיים משה וכוכבותיהם של אבנר דן ודודו דותן. לא כל האמנים שהובטחו בוודסטוק הישראלי בגליל הגיעו, אבל מי שהגיע זכה לאהדת הקהל.

מסך שחור התרומם וחשף במה מעוצבת להפליא, בה נשתלו חמשת מלוויה הפעלתניים של רבין, שפתחה את ההופעה בשני הלהיטים הגדולים מתקליטה האחרון: "באה מאהבה" ו"רחבת הריקודים". בסך־הכל, היה זה ערב מהנה, בו גילתה רבין אישיות בימתית כובשת.

350,000 איש גדשו במוצאי־שבת את פארק הירקון בקונצרט התזמורת הפילהרמונית שאורגן על־ידי עיריית ת"א וקרן תל־אביב לפיתוח. בראש קהל האלפים היו הנשיא חיים הרצוג ורעייתו, מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, שרים, חברי־כנסת, שגרירים ומשתתפי ועידת חבר הנאמנים של הקרן לפיתוח. על הפילהרמונית ניצח זובין מהטה ולצדו הופיעו זמרי האופרה פלסידו דומינגו ורוסאריו אנדרדה והכנר יצחק פרלמן. כמדי שנה הסתיים הקונצרט במטח זיקוקי דינור.

שביתה כללית – עד לחתימת הסכמי השכר!

האוצר מנסה להרתיע את העובדים באמצעות צווי ריתוק ואי־תשלום דמי שביתה.

הפזמון החוזר של האוצר הוא, שהעלאת שכר תהרוס את המשק. אבל הממשלה מוציאה מיליארדים עבור מטוס הלביא – שלא ימריא; עבור ההתנחלויות – שיפורקו; עבור הכיבוש – שלא תהיה ברירה אלא לשים לו קץ, כדי לחיות בשלום.

שביתת אזהרה בשירותים הציבוריים היא עניין חשוב, אך לא מספיק.

כדי להפסיק את הסחבת מצד האוצר – תקרא ההסתדרות לשביתה כללית במשק על כל ענפיו, מלווה בהפגנות ובעצרות – עד לחתימת הסכמי השכר.

בהסכמי השכר החדשים נדרוש:

- תוספת שכר כללית של 20%, כפיצוי על שחיקת השכר;
- תוספת של 30% לפנסיות של גימלאי המדינה;
- שכר מינימום בגובה 60% מהשכר הממוצע במשק;
- שבוע עבודה של 5 ימים בשבוע, ללא קיצוץ בשכר;
- חתימת הסכמים ענפיים ומפעליים;
- הפסקת הפיטורים ועבודה למובטלים.

החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון – חד"ש

(המפלגה הקומוניסטית הישראלית, אירגון הפנתרים השחורים וחוגי ציבור יהודיים וערביים)

הסיעה בהסתדרות

ת"א, ת"ד 26205
12 ביולי 1987

ההסתדרות הכללית של העובדים באר"י
הועד הפועל
האגף לדמוקרטיה תעשייתית
המחלקה לשיתוף

משרד העבודה
המחלקה להשכלה גבוהה

טקס סיום וחלוקת תעודות של הסמינרים האוניברסיטאים, לנציגי עובדים בהנהלות באוניברסיטאות: תל־אביב, חיפה ובאר־שבע

יתקיים היום יום א' בשעה 15.00 12.7.87, בבית הועד הפועל רח' ארלוזורוב 93 בת"א באולם הישיבות קומה 7.

בתכנית:
התכנסות וכיבוד
ברכות:
★ הח' רעיה דסיג – יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית
★ מר נחמן אורי – הממונה הראשי על יחסי עבודה – משרד העבודה והרווחה.
★ נציגי האוניברסיטאות
★ נציגי הסטודנטים
★ ח"כ ישראל קיסר – מזכ"ל ההסתדרות: שיתוף עובדים הלכה ומעשה.
★ חלוקת תעודות
★ מנחה: הח' שמעון אביזמר – יו"ר המחלקה להשכלה גבוהה.

הזמנה אישית

הטקס יתקיים גם במקרה של שביתת המיגזר הציבורי היום

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מועצת פועלי ירושלים

ישיבת חרום

חברי מזכירות מועצת פועלי ירושלים ויו"ר ועדים במגזר הציבורי מוזמנים לישיבת חרום מיוחדת.

בנושא:

השביתה והמשך המאבק על הסכמי השכר

שתתקיים היום בשעה 11.30 באולם הישיבות של מועצת פועלי ירושלים רח' שטראוס 17.

בהשתתפות:
★ ניסן הרפז – מזכיר ההסתדרות בירושלים
★ אהרן מזרחי – מזכיר עובדי המדינה בירושלים
★ חיים קויפמן – מזכיר הסתדרות הפקידים בירושלים
★ חברי מזכירות המועצה
★ יו"ר ועדי עובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו

אליעזר בן ארצי

ההלויה תתקיים היום יום א' ט"ז תמוז תשמ"ז 12.7.87 בשעה 16.00 בבית העלמין בקבוצנו.

המשפחה
ובית גבעת חיים איחוד

ההורה היקר לנו מכל

אריה ויצמן

איננו

ההלויה תתקיים היום יום ראשון ט"ז תמוז תשמ"ז 12.7.87 בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין כנולון.
נפגשים ליד השער הראשי.
אוטובוס יצא מבית המנוח רח' גולומב 3 גבעתיים בשעה 1.15.

המשפחה המתאבלת

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו ושמאטער

לאון ליבשיץ ז"ל

משתתפים באבלה הכבד של המשפחה

ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום
החברים והעובדים בבתי החשמל

לחברנו אמנון קלמנוביץ
אתך באבלך במות

אמך ז"ל

משען – בנק הפועלים לאשכנתאות בע"מ
הנהלה והעובדים

לשבתאי ברטוב
למשפחה
ולקבוץ אור הנר

אתכם באבלכם הכבד
על מות

בני ז"ל

בית משקי הנגב

לחברנו צבי פיכמן
משתתפים בצערך במות

אברהם מילשטיין ז"ל

תנחומים לבני המשפחה

הנהלת מבטחים

אבלים במות חברנו
חבר הנהלת הבית

אורי קרסין ז"ל

תנחומינו למשפחה האבלה

מועדון בית יעקב ורובבר
לחברה ותרבות
החברים וההנהלה

שטיחים פרסיים
(במיוחד גדולים)
במחירים נוחים
קניה • החלפה
ניקוי • תיקון
לפנות שילוני
ת"א, לילינבלום 28, טל' 657064

דבר היום

דינאמיקה בלתי־רצויה

הבל שהמגעים בין ההסתדרות והאוצר למען חתימת הסכם עבודה חדש במיגזר הציבורי לא הגיעו לשלב של משא־ומתן. משום כך תיערך היום שביתה כללית במיגזר הציבורי, ויש לקוות כי כתוצאה ממנה יתחיל עתה מו"מ ענייני, וייחסכו מאיתנו עוד שביתות ועיצומים ואיומים ומאבקים, שהרי אלה אינם מטרה אלא אמצעי.

השכר בשירות הציבורי נשחק בשנתיים, מאז הפעלת התכנית הכלכלית, במידה ניכרת. למעשה, נמצאים עכשיו העובדים במיגזר הזה ברמת השכר של 1984. עדיין יש מהם שמצאו את עצמם מתחת לרמה של שכר מינימום, כאשר נקבע לא מכבר שכר זה, וגם מצב הגימלאים עגום. מכל אלה עולה שאי־אפשר לדבר על תביעות שרירותיות או בלתי־מוצדקות.

ודאי שהתביעות של איגודים שונים מופלגות מתביעותיה של הנהגת ההסתדרות. דבר זה איננו צריך לעורר פליאה: הנהגת ההסתדרות מצווה על עצמה ראייה כוללת, ראיית "מאקרו", הכוללת את ההיבט החברתי ואת ההיבט הכלכלי גם יחד. איגודים בודדים אינם חייבים בכך, ואולי גם אין להם הכלים לכך. בניגוד למיגזר העיסקי אין לאיגודים אלה גם אפשרות למו"מ ברמה ענפית ומפעלית.

דווקא משום כך מחייבת התבונה את שר האוצר להיכנס למו"מ עם בעלי הראייה הכוללת, שאם לא כן, לא יהיה לאלה מה להציע לאיגודים – ושר האוצר ימצא את עצמו, כמעסיק, מול תביעות יותר יקרות ומול מערכת עיצומים יותר ארוכה ויותר מורכבת. יתר־על־כן, יש דינמיקה למאבק עצמו: כל הפסקת עבודה, כל צורה של עיצומים, כל שביתה – מטבע הדברים מעלה את הציפיות, מקשיחה את העמדות ומכבידה על השגת הבנה ופשרה.

את הדינמיקה הזאת מוטב למנוע, שהרי הציבור הוא הסובל ממנה. אך הדבר תלוי בשר האוצר. אין לנו ספק שהוא חרד למשק וחושש מהגברת האינפלאציה. אך הוא בוודאי איננו יחיד בכך: אם בשנתיים האחרונות ירדה האינפלאציה מכמעט 400 אחוזים לעשרים אחוזים, יש לזקוף חלק נכבד מהישג זה לזכותה של ההסתדרות. היא מעוניינת לא פחות, ואולי אף יותר, מכל גורם אחר לשמור על היציבות ואף להגבירה. אם אכן שר האוצר יהיה נכון לשתף עצמו בדאגתה החברתית, כשם שהיא משתפת את עצמה בדאגתו הכלכלית, אפשר יהיה להגיע להסכם.

בשולי דברים / מאיר בראלי

מצעים וביצועים

דברים לא שקולים שהשמיע שר הביטחון יצחק רבין ב"ועידת תל־אביב" ("בשולי דברים", "דבר", 25.6.87) המריצו את ח"כ אליהו שפייזר לחבר שני מסמכים ולשלחם בצירוף מכתב (בעצם, מאמר) לכל חברי מרכז מפלגת העבודה ולחברי מועצת מחוז תל־אביב שלה (אשר שפייזר הוא מזכירו).

למסמכים אלה ערך רעיוני חשוב משום שהם מבהירים את המחלוקת העקרונית בין "עבודה" ל"ליכוד" בתחום הכלכלי־רעיוני – מחלוקת שיצחק רבין ניסה לטשטשה.

המסמך הראשון מביא החלטות של ועידות מפלגת העבודה, שרובן (העיקריות שבהן) "לא בוצע" (מיעוטן "בוצע חלקית"). המסמך השני מביא, זה בצד זה, את הנאמר במצע המערך ובמצע הליכוד. כאשר הוא עוסק בנושאים שמצע הליכוד מתעלם מהם, נשאר הגיליון לבן. ההבדלים מדברים בעד עצמם. הכל מאיר עיניים ו... עושה רע על הלב.

שפייזר מוכיח את שאמר ב"ועידת תל־אביב" בתגובה על דברי יצחק רבין. עמדת שפייזר: יש הבדל רב בין המצע הכלכלי־חברתי של שני הגופים העיקריים בישראל – אלא שממשלת האחדות מגשימה אך ורק את מצע הליכוד, ואילו זה של המערך נשאר "הלכה ואין מורים כך".

החשש שלא יצחק רבין לבדו הוא בר־פלוגתא של אליהו שפייזר, הלא בקשר של שפייזר [illegible] הצרה של [illegible]

שוב חילץ ראש העיר חיפה אריה גוראל את התיאטרון העירוני של עירו משגיאה חמורה ששגו, בהחלטתם לפטר את עופרה ויינגרטן. גוראל, בסמכות שמעניק לו תפקידו כיו"ר מועצת המנהלים של התיאטרון, ביטל את ההחלטה השגויה. שחקנית זו אינה יכולה להיות הגיבור של מתנגדי הקו השליט בתיאטרון הישראלי (לא רק בחיפה), שלפיו "כל המיצר לישראל, נעשה ראש". בעניין זה טעו אנשי "שלום עכשיו", כשניסו לעלות על מרכבתו של תת־אלוף אלי גבע, אשר אינו מתומכיהם, אלא שמלחמת לבנון על משגותיה הוציאה אותו משיווי משקלו – ומוטב שלא לשוב ולטעות.

אריה גוראל מסביר שהוא מונע כל פגיעה בחופש האמנות והיצירה של התיאטרון ומונע התערבות פוליטיקאים בקביעת הרפרטואר והוא דורש מהנהלת התיאטרון שלא לנסות לנהוג אחרת לגמרי בשחקניה. הוא צודק. השאלה היא, עד איזה גבול יכולה העירייה להתיר להנהלת התיאטרון להוביל את המוסד התרבותי העיקרי שלה (של העירייה) בדרך לא־דרך. משמינית מנהל – תן לו לעבוד. דווקא משום כך, הכרח לחשוב היטב לפני המינוי.

מעניין: הטוענים להפשרדיקה לעצמם ולבעלי דעות זהות לשלהם, הופכים את עורם כשהדבר נוגע לבעלי דעות אחרות. חברי־כנסת מסיעות שונות – בעלי דעה מדינית אחת – חברו יחד כדי לתבוע את סילוקו של רחבעם זאבי מתפקידו בהנהלת "מוזיאון הארץ" ומתפקידו במילואים בצה"ל. כשגונבים את פרתי – זה עוול; כשאני גונב פרה – זה צדק. ההשוואה בין זאבי לכהנא ראוייה לדיון נפרד, וכן חוסר ההבנה של אלה שאינם רואים את "ההבדל הקטן" בין כהנא לזאבי.

חוסיין מארח את ואלדהיים

חסידיו הנלהבים של משא־ומתן עם חוסיין עברו בשתיקה על מעשה הנבלה שעשה מלך ירדן, בהפירו חרם על פושע המלחמה האוסטרי קורט ואלדהיים. נראה להם, כנראה, שתגובה הולמת תפריע למשא־ומתן הנכסף. האמת היא שהמעשה של חוסיין הוא המפריע למשא־ומתן. מי שאינו מבין זאת, איך יוכל לנהל בכלל משא־ומתן? יריקה בפנים היא יריקה בפנים – גם כשמסבירים עליה שהיא גשם.

לקחת גלולה ולהישאר

מאת טדי פרויס

בסיבות שהבתיבו ב־1984 קואליציה עם הליכוד, לא חל שינוי. אחרות נתוספו עליהן. על מפלגת העבודה להישאר בממשלה בתור כלב השמירה של הציונות, השלום, היהדות והדמוקראטיה

אחר ההצבעה ביום רביעי שעבר, גברו במפלגת העבודה הקולות הקוראים לפרוש. למה? לאור תוצאות הבחירות ביולי 1984 היו למפלגת העבודה 27 סיבות טובות שלא ללכת לקואליציה עם הליכוד ו־28 אחרות להקים אותה. הסיבה העודפת האחת – היווצרות מבוי סתום מבחינת מספר המושבים בכנסת – היא שהכריעה את הכף להקים.

היו שקיוו קצת, כי יצחק שמיר יתגלה כלוי אשכול של הימין וכי יגשר מעט על השסע הנורא בעם שהותיר אחריו מנחם בגין. ואמנם פה ושם בקע איזה אור, כמו הצבעתו של שמיר בעד התוכנית הכלכלית שהתווה שמעון פרס, שעשוי היה לרמז כי יזרניצקי־איש־לח"י אכן היה לראש־הממשלה שמיר. אולם עד מהרה התברר כי אימרתו של שמיר כלפי המערך, יש להפנות כלפיו: "הכרנו את השותף: לא היו הפתעות לטובה."

שמיר חולל מעט מאוד הפתעות לטובה. הוא לא התפתח להיות הארי טרומאן ישראלי, כלשון האבחנה הלא־קולעת של ח"כ שרה דורון. שוב התגלה כאיש חסר דמיון, עיקש, נקמן (גם כלפי חברי "חרות") וחושש מהשלום. כל אלה בלוויית התפרצויות חימה והתבטאויות מסמרות שיער, צימצמו משבוע לשבוע את ההבדל שבינו לבין קודמו בראשות הממשלה. אחר שאיחל לממלא מקומו כישלון לשיחות למען קידום השלום, נותרה רק שאלה של זמן מתי ישוב להזדהות עם טרוריסטים, אחדים מהם רוצחים. עתה הוא עשה זאת גם מבחינה פוליטית פורמאלית בהצביעו בעד חנינה לרוצחים, שהושבו כחוק מאחורי סורג ובריח.

מובן שהישיבה בממשלה בראשות חונן רוצחים מעלה ריח פיגולים וגורם קבס, אולם אם יכלו שמעון פרס וחבריו לשאת את זיהום האויר מספטמבר 1984 ועד יום ד' 8 ביולי, שיסתמו את האף עד אוקטובר שנה הבאה, או כל תאריך מוקדם יותר, אם תקרה ההזדמנות להיפטר משמיר ואנשיו. אף אם במפלגת העבודה האמינו ב־1984 כי שמיר חדש בפניהם, הספיק הזמן עוד לפני הצבעת ה־8 ביולי להיווכח, שלא אירעו הפתעות לטובה. ההצבעה לא שינתה כלום לבד מההודאה הפורמאלית כי פעם שמיר תמיד שמיר.

רובן של 28 הסיבות לשיתוף הפעולה עם שמיר עודן קיימות ונתוספו עליהן עוד. הסכנה כי צה"ל שוב ימצא עצמו במבואות ביירות טרם חלפה כליל. ב"חרות" לא השמיעו עד כה הרבה התנצלויות או הודאות באיוולת שמבמעשה. להיפך: אם מעלה מישהו את זכרה של האומללה במלחמות ישראל, מסבירים ב"חרות". עד כמה היא היתה נחוצה, הכרחית צודקת ומוצלחת. "הכלכלה הנכונה" היתה באמת נכונה, מפטיר יורם ארידור, תוך שהוא טוען כי צעדי ההבראה שנקטו הם בעצם תכניתו שלו. אמנם יושב היום במשרד האוצר אדם שפוי, שטובת המדינה קודמת בעיניו לטובת מפלגתו וטובתו האישית, אך ללא תמיכה מצד פרס ואנשיו הוא יירמס על־ידי הארידורים והארנסים כפי שנרמסו יגאל הורביץ ויגאל כהן־אורגד, כיוון שניסו לעשות סדר בשחיתות. סיבות אלה היו אמיתיות ויציבות גם ב־1984.

כיום מוטלים שיקולים נוספים על מאזני הפרישה לאי־פרישה. נתגלה סדק בענני האיבה הערבית ששמעון פרס ועזר ויצמן מבקשים להבקיע בעדה למרחב. שמיר וחבריו מתנגדים, ואם ייוותרו לבדם ליד ההגה יניחו לעננים לשוב ולכסות את קרן האור שחדרה בעדם ולהפליג אל המלחמה. מלוד ממריאים שני אבי־טיפוס ועל השולחנות מונחים שירטוטים של מטוס, שאם ימומשו יעוללו לישראל מה שעשתה "הכלכלה הנכונה". רק מעטים ב"חרות" מעיזים לשאול אם טיבם שווה את מחירם, שיהיה כנראה הגבוה ביותר בעולם. בלי מפלגת העבודה נטוס במהירות על־קולית אלי פשיטת רגל.

ואפילו שאלת מיהו יהודי וספיחיו, שנדחו בשבוע שעבר. המחנה הלאומני־קלריקאלי הפסיד רק קרב. הוא כבר מכין את הסיבוב הבא כדי לפלג את יהדות העולם ולהכריע את המדינה הציונית ולהפכה למפלצת, כאזהרת בן־גוריון לפני כמעט 25 שנה. יש במחנה הזה מדברים כבר כיום על הליכה לבד. אמנם חברי הכנסת של מפלגת העבודה יוסיפו לשבת בכנסת, אך כל סטודנט למדעי־המדינה שנה ב' יודע, כי ללא שרים בממשלה קשה הרבה יותר להשיג הכרעות בבית המחוקקים.

לכן, אַל לה למפלגת העבודה לפרוש. לא מפלגה סוציאל־דמוקרטית אחת המיטה על מולדתה אסון משום שפרשה מתוך איסטניסיות והתירה את הזירה הממשלתית למתנגדיה. על מפלגת העבודה לנהוג ככלב שמירה של הציונות, השלום, היהדות והדמוקרטיה. וכפי שיצחק רבין אמר בהקשר אחר: "לקחת גלולה נגד בחילה", אבל להישאר.

חוסיין, נכון לעכשיו

מאת דן אבידן

הוא עדיין מכיר באש"ף כנציגם של כל הפלשתינאים, אבל בערבון מוגבל: "...כל עוד ימשיך לייצג את שאיפות העם הזה ותקוותיו." אם יראה הוא, חוסיין, ניגוד אינטרסים בין הפלשתינאים כאומה לבין אש"ף כארגון, יחדל להכיר במנדט

מה חושב המלך חוסיין על הוועידה הבין־לאומית לשלום במזרח התיכון? הוא נתן ביטוי פומבי לעמדותיו העדכניות בשאלה זו ימים ספורים לפני צאתו של ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס לז'נווה, לשיחות עם הנשיא מובארק בעניין היוזמה לכינוס הוועידה.

בראיון שפירסם כתב־העת "אל־סיאסה אל־דוולייה" חוזר חוסיין על התפיסה הבסיסית העומדת מאחורי יוזמת השלום "שלו": נכונות לעשות שלום עם ישראל, תמורת החזרת השטחים לריבונות ערבית – "אדמה תמורת שלום".

בראיון עסק המלך בעיקר בשני נושאים מרכזיים: בייצוג הפלשתינאי בוועידה ובדרכי פעולתה.

בשאלת יצוג הפלשתינאים, אומר חוסיין שירדן עומדת על שיתופם של נציגי אש"ף – לדעתו, הנציגות המוסמכת של העם הפלשתינאי – בוועידה הבין־לאומית, בתוך משלחת ירדנית־פלשתינאית משותפת. לדבריו, ירדן עדיין רואה עצמה מחוייבת להסכם לשיתוף־פעולה מדיני שחתמה עליו עם אש"ף בפברואר 1985, למרות שהסכם זה בוטל על־ידי הנהגת אש"ף.

בעניין צורת עבודתה של הוועידה, אמר חוסיין כי מוסכם שהוועידה לא תוכל לכפות הסדר על הצדדים. הוא עמד על כך שהמשא־ומתן המדיני לא יתנהל במליאת הוועידה, אלא בין ישראל לכל אחת משכנותיה הערביות: במסגרת הוועידה תפעלנה ועדות דו־צדדיות, שתטפלנה בבעיות התלויות ועומדות בין ישראל לכל אחת משכנותיה – ובצידן ועדות רב־צדדיות שתטפלנה בנושאים הנוגעים לשאלות כלליות יותר, כגון בעיית חלוקת מקורות המים באיזור, שבהם מעורבים יותר משני צדדים לסכסוך. לדבריו, בכל מקרה שלא תושג הסכמה בין הצדדים בנושאים שיטופלו במסגרת הוועדות האמורות – יהיה על מליאת הוועידה "לדון בנושא ולקבוע עמדה מבלי לכפות פתרון על צד כלשהו".

על האסכולות בישראל

חוסיין נגע גם בשאלת התייחסותו של הציבור הישראלי לוועידה הבין־לאומית. הוא אמר שהוא מבחין בין שתי אסכולות בפוליטיקה הישראלית. האחת, המכונה בפיו "אסכולת הכוח והפתרון הצבאי," גורסת שירדן מהווה מולדת לפלשתינאים. חסידי אסכולה זו חותרים, לדברי חוסיין, לגירוש תושבי השטחים מבתיהם ולהתיישבותם בירדן. חוסיין סבור שאסכולה זו עלולה להמיט שואה הן על ישראל, הן על שכנותיה הערביות.

האסכולה השניה מייצגת, לדעת חוסיין, אותם חוגים בארץ הרוצים בניתוק השטחים המוחזקים מישראל מתוך רגישותם להתפתחות הדמוגראפית שעלולה לבטל את האופי היהודי של המדינה. מניתוח זה משתמע, כי הישראלים מהאסכולה השניה הם גם אלה התומכים בקיום הוועידה הבין־לאומית. יחד עם זאת, נזהר חוסיין מלשייך גופים מפלגתיים לאחת משתי האסכולות. "בשלב הזה," אמר, "אין אנו יכולים לקבוע בבירור מי שייך לכל אחת משתי האסכולות הללו".

אש"ף והמנדט

ראוי לשים לב לנקודה מיוחדת שעלתה בראיון עם מלך ירדן. מצד אחד, הוא הבהיר שהדרך היחידה לקיים ועידה בין־לאומית היא להשתיתה על בסיס החלטות מועצת־הביטחון 242 ו־338. בציינו זאת התכוון חוסיין לכך שאש"ף, הנתבע להשתתף בוועידה בין־לאומית, חייב יהיה לאמץ החלטות אלה. מצד שני, יהיה צורך – לדעת המלך – לשנות את החלטת 242. הסיבה: בוועידה הבין־לאומית לא יוכלו לטפל בבעיה הפלשתינאית כבבעיית פליטים הצריכים שיקום, אלא כבבעיה פוליטית הנוגעת לציבור בעל זהות לאומית. ובלשונו של חוסיין בראיון: "אני שומע רבות על כך שהחלטת 242 איננה מספיקה, אולם אנו מוסיפים עליה את הקביעה שהבעיה הפלשתינאית תטופל על כל צדדיה."

למרות שלאורך הראיון חוזר חוסיין על הכרתו באש"ף כנציגם הלגיטימי של הפלשתינאים, הרי שמדבריו גם משתמע סייג לגבי הכרה זו. בקטע מסוים בראיון אומר חוסיין: "עמדתנו היא שאש"ף ימשיך לייצג את העם הפלשתינאי כל עוד הוא ממשיך לייצג את שאיפות העם הזה ותקוותיו". במילים אחרות, על־פי גירסת חוסיין, יכול בעתיד להיווצר מצב של ניגוד־אינטרסים בין הפלשתינאים כציבור כללי לבין אש"ף כארגון – במקרה כזה לא ייחשב עוד אש"ף, לפחות בעיניו, כבעל המנדט לייצג את הפלשתינאים.

יש לשים לב לשאלת סמכות מליאת הוועידה הבין־לאומית. אומנם עמדתו המוצהרת של חוסיין היא שלמליאת הוועידה לא תהיה סמכות לכפות פיתרון על הצדדים, אולם מן הראיון עולה שחוסיין איננו דוגל בהשקפה – הרווחת בין תומכי הוועידה הבין־לאומית בישראל – שכינוס מליאת הוועידה יהיה לצרכים טקסיים בלבד. חוסיין בהחלט מייחס חשיבות לפורום של מליאת הוועידה: על פורום זה יהיה לחוות דעה בכל נושא, שעליו לא יגיעו הצדדים – במסגרת דיוניהם בוועדות השונות – לכלל הסכמה.

המשקל שמייחס חוסיין למליאת הוועידה נובע, ללא ספק, מרצונו להשיג את תמיכתה של סוריה (ושל גורמים ערביים אחרים) בכינוסה. גם הוא יודע כי הסורים מתנים את השתתפותם בוועידה הבין־לאומית בהענקת סמכויות־הכרעה בידי פורום המליאה.

סיאול אינה מאנילה

מאת שלמה שפיר

למרות כמה קווי דמיון במהומות – דרום־קוריאה אינה הפיליפינים, והשגשוג הכלכלי יחד עם הדוגמה המרתיעה של עריצות המשטר בצפון, מחסנים אותה מפני כל אלטרנטיבה פרו־קומוניסטית

וושינגטון נשמה לרווחה. התפוצצות, שלה חששו בעקבות מהומות הסטודנטים והעימות בין האופוזיציה לממשלו של הנשיא צ'ון־דו־הואן, לא ארעה. בלחץ ישיר של הסטודנטים, שכבר הפילו בשעתם את משטרו של סינגמאן ריי הנשיא הראשון של דרום קוריאה, וכנראה גם בלחץ דיפלומאטי בלתי־רשמי והדיר של ממשל רייגן נענה הנשיא הנוכחי, המחזיק בשלטון מאז 1980 ושהתחייב לסיים את כהונתו בתחילת השנה הבאה, לדרישה לקיים להבא בחירות ישירות לנשיאות במקום שיטת האלקטורים שקיפחה את האופוזיציה, וכן להתיר את המגבלות על אמצעי התקשורת, לשחרר אסירים מדיניים ולערוב לזכויות האזרח. אפשר שעל ראשי השלטון בסיאול השפיע גם החשש שהידרדרות פוליטית נוספת עלולה להעמיד בסכנה את המשחקים האולימפיים שהדרום־קוריאנים רואים בהם מבחן ראשון במעלה למעמדם כמדינה מתפתחת שהיתה למפותחת. כזכור, כבר התנדב ראש עירית מערב ברלין לקיים את המשחקים בברלין, אם המצב הפוליטי בקוריאה לא יאפשר זאת.

אמנם, גם מימוש הרפורמות הדימוקרטיות עדיין איננו בגדר ערובה להצלחת האולימפיאדה. לפי שעה טרם הושג הסכם בין ממשלות סיאול ופיונג־יאנג לגבי מספר מינימלי של משחקים שיתקיימו בצפון הקומוניסטי. בלעדי הסכם כזה השתתפות אוניברסלית איננה מובטחת, ושוב עלולה להחזיר פרשת חרם חלקי, כדוגמת שלוש האולימפיאדות האחרונות: במונטריאול (האפריקאים), במוסקווה (האמריקאים) ובלוס אנג'לס (הסובייטים המזרח־אירופים).

בשיא המשבר נמתחו הרבה הקבלות בין קוריאה לפיליפינים שם נסתיימה תסיסת האופוזיציה בסילוק הנשיא פרדיננד מרקוס, רעייתו ופמליתו ובהתבססות ממשל הנשיאה קורזון אקינו. אולם למרות החשיבות האסטרטגית של שתי המדינות הללו בשביל ארה"ב באזור המזרח הרחוק ובאזור האוקינוס השקט, ההבדלים רבים יותר מן הקווים הדומים. 55 מיליון תושבי הפיליפינים סובלים עדיין מההשלכות הסוציו־כלכליות הקשות של השלטון הספרדי הממושך: גם משטר־החסות האמריקאי בתחילת המאה הזאת ועד 1946 – עם הפסקה של כיבוש יפאני בן שלוש שנים – לא תיקן הרבה מבחינה זו; ופרט לניסיונות הרפורמיסטיים של הנשיא מאגסייסיי, שנהרג בתאונה אחרי תקופת שלטון קצרה הצטיינו גם ממשלי מדינת

(המשך בעמ' 8)

מכירה כללית: נכסים וערכים

מאת יהודה גוטהלף

הלאמה כשלעצמה אינה ערובה להצלחה משקית. אף אין להתנגד ליזמה פרטית. אבל דרושה יזמה ממלכתית בסיוע לכל המגזרים. ראוי שיונהג מלווה־חובה לצרכי פיתוח, המוצדק לא פחות ממלווה חובה בעיתות מלחמה

בהסכם שמונח ביסוד ממשלת האחדות הלאומית לא נאמר, כי מטרתה לשנות את המטר של המשטר בישראל, שהוא מבחינה משקית־חברתית פלוראליסטי (פרטי, ממלכתי, חברתי־שיתופי). פלוראליזם זה היה קיים כבר בתקופת הישוב ונמשך לאחר ייסוד המדינה – תודות לדרכה הרעיונית ומדיניותה הפראגמטית של תנועת העבודה ועמדת־הבכורה שלה בעיצוב החברה הישראלית. לאחרונה, בתקופת ה"רוטאציה" של "הליכוד" מסתמנת המגמה לערעור הפלוראליזם ולהטיית ישראל לעבר קפיטליזם בלבדי. אחד הגילויים – התשוקה העזה להעברת מפעלים ממלכתיים וחברתיים לבעלות פרטית.

נסיוננו ההיסטורי הוכיח, כי לרגל התנאים האובייקטיביים בארץ, שנעזבה ממנה כאלפיים שנה מזה, ומפאת התכונות שדבקו בהמוני העם היהודי בגולה, מזה – אין לסמוך בפיתוח הארץ על היוזמה הפרטית בלבד ולהנהיג אורחות החיים הפיאודליים והרכושניים, שהסכינו אליהם יוצאי הגלויות השונות. החקלאות הפרטית – חרף העזרה הנדיבה של הברון רוטשילד – גלשה עד מהרה לעבודה זרה חולה, תוך כדי התנכרות לייעוד הציוני. ואף בתעשיה, ובעיקר בהקמת מפעלים גדולים ובסיסיים, פעולה של היוזמה הפרטית היה מצומצם. חברת החשמל, למשל, היתה בתחילה בבעלות פרטית, אולם צרכי הפיתוח חייבו להעבירה לבעלות ציבורית. מפעלי ים המלח היו בבעלות פרטית, ובעתונות המסחרית רבו המקוננים על הממון המבוזבז המושקע בהם כב"חבית ללא תחתית", תבעו חיסולם בהקדם. ברם, מפעל האשלג הועבר לבעלות ציבורית־ממלכתית, והוא כיום אחד המפעלים הרווחיים ביותר.

הפלוראליזם נהיה הכרח היסטורי בבנין הארץ, שאוצרות הטבע שלה מועטים, והיה צורך לרכז הון ממקורות שונים ומגוונים (פרטיים, ציבוריים ועוד), וכן אי־אפשר היה להתעלם מהעובדה, שבני ישראל נגמלו בתפוצות מעבודה יצרנית; קל וחומר שלא ירצו להיות מנוצלים, שלא ישלימו עם פערים סוציאליים גדולים, ויימצאו ביניהם לא מעטים שיתחרו לעיצוב דפוסי משק קואופרטיביים ושיתופיים.

אף בארצות רכושניות מובהקות נשמעים עתה יותר קולות על שיתוף העובדים ברווחים ובניהול המפעלים: ויש מציעים "להפוך את שיטת השכר לשיטת שיתוף", אף נוהגים להעביר מפעלים כושלים, לניהול העובדים עצמם – כדי למנוע את התמוטטות המפעל ורבוי האבטלה.

במקום דרכים חדשות־מתקדמות במשק ובחברה מעדיפים קברניטי הימין בישראל שיטות שעבר זמנן. יש מבקשים להחזירנו לתקופה קולוניאלית, כגון טיפוח שטחים, שבהם יעסקו זרים, ואנו נשלוט בהם. יש שוקדים על חיסול ההישגים של מדיניות הסעד־הרווחה בתחומי החינוך, הבריאות ומחזירים אותנו להפרדה בין עשירים ועניים (אגב, סיסמאות דמגוגיות להסתת המקופחים). ואם יש מפעלים שהולאמו לטובת העם כולו, מוצע להעבירם לבעלות פרטית, כאילו יש קשר בין בעלות ויעילות, ואין כביכול מפעלים פרטיים הנזקקים לעזרה ממלכתית, או לכונס נכסים...

לכאורה, מצאה מרגרט תאצ'ר פתרון בצורת "קפיטליזם פופולרי" שישנה את אופיים של המפעלים המולאמים על ידי מכירת המניות שלהם לאוכלוסיה. ברי, כי בסופו של דבר "פטרו רבים מהמניות הבודדות קוני בהן, ושוב ירוכז רוב הבעלות בידי בעלי הון גדולים, שישלטו במפעלים והפער בין עשירים ועניים יהיה במקומו. הקפיטליזם הפופוליסטי של תאצ'ר אינו מביא עבודה ל־4 מליוני מובטלים באנגליה והפער בין הצפון העני והדרום העשיר מתרחב והולך. כלום יכולה שיטה זו של השמרנים באנגליה להורות דרך לישראל?

★

תנועת העבודה הציונית אינה שוללת את היוזמה הפרטית. אדרבא, יבואו בעלי הון יהודים בישראל ומחו"ל ויסייעו למימוש הצמיחה. אל נא יבואו לבנות מהמוכן אלא יוסיפו משלהם. מכירת מפעלים ממלכתיים קיימים אינה תורמת לגידול הצמיחה המשקית. היא רק תוסיף להרחבת הפער בין עניים ועשירים. מנהל רשות החברות הממשלתיות כבר מציע להעניק הטבות מפליגות לדרג הבנהל. אין לשכוח, כי חברות ממשלתיות הוקמו בדרך כלל, כדי להבטיח שליטה ציבורית בתחומי חיים מרכזיים ולמנוע השתלטות מונופולין של אילי הון.

אכן, הלאמה כשלעצמה אינה ערובה להצלחה משקית. הנסיונות של הלאמה, הן בגוש הקומוניסטי הן בארצות המערב, הוכיחו די והותר, כי לא די להחליף את הבעלות הפרטית בבעלות ציבורית וממלכתית. מההכרח לשפר את הניהול ולמעט ביורוקרטיה, להגביר מעורבות העובדים ולהעלות פריון העבודה. הלאמה שאינה מלווה דמוקרטיה תעשייתית גורמת כי השכירים סובלים בניכור כפול – מחמת הבעלות הכפויה עליהם ומפאת תהליך הייצור ("הסרט הנע" וכו'). הרבה תלוי בטיב הניהול, שהרי כבר אמר נפוליון, כי אין חיילים רעים אלא קצינים טובים, או רעים.

אין לוותר על יזמה פרטית, אך דרושה יזמה ממלכתית, שתתגייס לכל המגזרים: לבסס הפרטי. לטיפוח קואופרציה יצרנית וכן לפעילות השיתופית בחקלאות ובתעשיה. כלום נשלים עם עיוות אופיה של המדינה בנפול מושבים וקיבוצים מחמת ריבית מופלגת ומחסור באשראי?

ההון הדרוש לדרוך הצמיחה לא יימצא על ידי רפורמה במיסוי התולה תקוות בעודף הנכסי שיישאר בידי בעלי ההון ויושקע בהרחבת הייצור דווקא ולא בצריכה מבזבזנית.

מוטב שמפעלים ממלכתיים הזקוקים להון ישתפו את הציבור על ידי הנפקת מניות ובלבד שתובטח השליטה על המפעלים החיוניים בידי המדינה. וכן בדין שיונהג מלווה־חובה־לצרכי־פיתוח, המוצדק לא פחות ממלווה־חובה בעתות מלחמה. מלווה־חובה יוטל באורח פרוגרסיבי על בעלי הון ואף על חסכונות גדולים, על מנת שלא יבוזבזו לצריכה מיותרת ולא יהיו מונחים כאבן שאין לה הפכין. באמצעות ההון שיצטבר ממלווה־חובה אפשר יהיה למנוע התמוטטות מפעלים על ידי העברתם לידי העובדים, שיפרעו את חובם למדינה ולבנקים בתקופה ארוכה יותר. יש למנוע הורה על הרפת את"א, ולא נראה בנפול מושבים, או הפיכתם לחוות קפיטליסטיות.

לא נוסיף צמיחה על ידי מכירת מפעלים ממלכתיים רווחיים. משל למה הדבר דומה – לאותם פראים, שאינם קוטפים מענפי העצים העמוסים פרי, אלא כורתים את העצים, כדי לאסוף ולקנות את הפרי המתגלגל לידיהם. כל שכן, שאין להעביר מפעלים ממלכתיים בסיסיים לבעלות רכושנית לרבות בעלי הון זרים, שיגבירו את תלותה של ישראל בגורמי חוץ ויהפכו אותה למדינה קולוניאלית.

מכתבים למערכת דבר

צו השעה

לאחר 39 שנים של קום מדינת ישראל, אנו עדיין במצב של סכנה לקיומנו. אמנם עד עתה נצחנו בכל המלחמות, אך ברור כי הערבים לא אמרו נואש ומתכוננים לעימותים נוספים שבהם, כך הם מקווים, ידם תהיה על העליונה.

לצערי, הם צודקים. במלחמות הקודמות גברנו עליהם בכח האיכות ובהכרה שאנו נלחמים על קיום מדינה שהיתה משאת נפשו של העם היהודי בכל תקופות הגלות. היום, מורגשת בעם עייפות וחוסר בטחון בעתיד. הניגודים הקיימים בין חלקי העם אינם תורמים גם הם. לא פחות חשובה היא המציאות הכלכלית כיוון שפערים כלכליים אינם תורמים לגיבוש ולאחדות העם.

צו השעה הוא קודם כל לצמצם את הפערים ולשאוף ליתר שוויוניות. חברה שוויונית תתן הרגשה של נשיאה משותפת בעול ותקל את נטל המשימות והקרבנות שדורשת המדינה. חברה שיש בה הלכי רוח של עזרה הדדית ודאגה לזולת היא חברה שנעים לחיות בה. רומני שווה היה המצב בעבר ובכוח זה התגברנו על כל המכשולים, ורק כך תהיה לנו תקוה לעתיד.

אליהו מרדי
פתח תקוה

הקדוש ויליאם נקש

בעניין רב קראתי את המאמר הראשי „הגנב קורא לפריץ" („דבר", 5 ביולי) מלא העוז והאמת. בהקשר זה רצוני להזכיר מקרה דומה שאירע בימי כהונתו של בן גוריון. יהודי אמריקאי, בשם סובול עלה לארץ כשבארה"ב מצפה לו משפט בעוון פעילות פליסית בלתי־חוקית. האיש היה חולה בלוקמיה ורצה למות בארץ. אולם בן גוריון, ראש הממשלה דאז, החליט, למרות הנסיבות, להסגירו לפי בקשת שלטונות ארה"ב כדי לכבד את הסכם ההסגרה.

והנה בימינו מתרחשת שערוריה שאין לעבור עליה בשתיקה " פרשת נקש. גם ראש הממשלה הנוכחי הצטרף לשדולה לחילוץ נקש מהסגרה לצרפת, תולדות הסחבת כבר כתובים מזמן עוררו שאט־נפש בעיני העולם התרבותי. מדוע לא יקח ראש הממשלה דוגמא ממעשהו של בן גוריון ויוכיח שאין מזלזלים בחוזים בין־לאומיים כי למטבע שני צדדים ביחסים בין מדינות.

חיים חצורי
אילת השחר

דין ערבים — כאינדיאנים?

למכתבו של יעקב צדקה (26.6) .ומטיף ל„זכות טבעית" של העמים „להשתלט על הטריטוריה שלהם בכח הזרוע", וזאת בלי „להתנצל על כך". מר צדקה מעניק לנו שעוד היסטורי לביסוס „הכלל הגדול" הזה: כך עשו העמים האירופאים. אך אדרבא: הגרמנים והצרפתים, כמו גם שאר עמי אירופה, ישבו בארצותיהם מימים ימימה ואף גרשו בהצלחה פולשים שניסו להשתלט על הטריטוריה שלהם. במלחמת העולם השניה גורשו, כידוע, גם הגרמנים מטריטוריות שכבשו " איזכור למר צדקה. נותרו האמריקאים, וכאן מתגלית, מתחת תמימות הטענה ל„זכות טבעית", כמיהתו להסתמך על השמדת אינדיאנים כדי ללמד זכות טבעית על ריכוי, נישול וגירוש הערבים. שכח מר צדקה כי בינתיים חלפו כאות שנים ומה שהצליח במערב הפרוע שוב לא יצלח בשום מקום. על יסוד נסיון העמים קם האו"ם, האמור לשמור על בטחון ועצמאות העמים, ומתוך כך החליט על המרת המנדט הבריטי בשתי מדינות ריבוניות, יהודית וערבית. הניתן להבין משורותיו של מר צדקה, כי גם לערבים „זכות טבעית" להשתלט על טריטוריה, לפלוש לישראל ולהכחידה? תורתו נמצאת בקרבה אומללה לזו של קיצוני אש"ף.

יעקב זילבר
תל אביב

על מה הרעש?

אולי אני אחד הבודדים שלא התרגש מביקור ואלדהיים אצל האפיפיור. זאת מפני שאני רואה את המקרה כארוע בין שני חברים אנטישמיים. מוסד האפיפיורות ממשיך את המסורת מאז ימי מלחמת העולם השניה, שבמהלכה לא התערב האפיפיור במעשיו של היטלר, שרצח מיליוני יהודים. את אי התערבותו לא ניתן לתרץ בפחד או בבורות. האפיפיור של אז ידע על רצח יהודים. על מה איפה הרעש? הגיע הזמן שנפסיק עם ההתרפסות שלנו לגויים ונצהיר באופן ברור על אי קיום קשרים עם אלו המקיימים אותם עם נאצים.

גדעון ספיר
תל־אביב

תדמיתו של צה"ל

מדינתנו נתברכה בפרשיות שונות ומשונות, החל מפרשת „אלטלנה" ועד פרשת דהיישה. עד כמה שזכור לנו, צה"ל היה תמיד צבא המסורת את העם כולו על כל גווניו. מאז ימי בן גוריון, היתה שאיפה לצבא אפוליטי בלי שום רבב, והנה באה פרשת דהיישה ושינתה את המצב. אליקים העצני, עורך הדין של גוש אמונים, נערך למלחמה פוליטית בצבא ונכנסה לערער את תדמיתו של צה"ל כצבא של כל העם. אין לנו אלא לקוות כי האמת תצא לאור וכי תדמיתו של הצבא תשאר בעינינו כפי שהיתה מאז ומתמיד.

מ. צור
תל אביב

לא לערער היציבות

חיים הברפלד אמר שאין זו בושה לתבוע עליה בכבוד. נכון שאין בזה בושה, אך בתנאים של „יבינו זה נראה לי פשע לאומי לערער את המערך הרופף כל כך העדין של כלכלת המדינה העומדת על כרעי תרנגולת.

מי שכיום „שם רגל" לכלכלת ישראל, מפיל אותה לתהום. כל סקטור חייב להסתפק במה שהצליח להשיג עד עתה. הסכנות? לא כיום, אלא לאחר שהכלכלה שלנו תתבסס ותתחזק. תביעותיו של מר הברפלד יכוסמו את כלכלת ישראל.

אלישע גלזר
רחובות

רכוש יהודי ברוסיה

אסור לנו לוותר על הדרישה לביקור משלחת ישראלית בברית המועצות בעקבות ביקור משלחת רוסית בארץ. לא נכונה הודעה של גרסימוב, דובר משרד החוץ הסובייטי, שאין סיבה להעניק אשרות כניסה לפקידים ישראליים, כי לישראלים אין נכסים או רכוש בברית"מ. ידוע, כי לאלפי יהודים שעזבו את ברית"מ בזמן „הרפטריאציה", יש אישורים על רכוש ונכסים שהשאירו. (גם בידי נמצא אישור כזה). זכור לי שאחרי השיחרור, שלח הג'וינט בגרמניה, טפסים לכל שארית הפליטה כדי שיפרטו את רכושם שהושאר בארצות המוצא. רצוי מאד שהשילטונות המוסמכים יתחילו הפעולה לאיתור רישום הרכוש היהודי בברית"מ כדי לעבד תוכנית פעולה.

ד"ר ב. מילך
חיפה

זיקנה מכובדת

שני מקרי ההתאבדות של הזקנים,שאירעו לאחרונה , אומרים „דרשני". נכתב כבר הרבה על כך שאין,בימינו, שמחה וגם לא כבוד בזיקנה. בדורות קודמים גרו הזקנים בחיק הדורות הצעירים עד סוף ימיהם. הזקן תפס מקום מכובד במשפחה וסיים את חייו בצורה יפה.הזקנים בעבר לא הורחקו מן המשפחה ונשלחו לסיים את חייהם בבתי אבות. אמנם תוחלת החיים היתה קצרה יותר ,אך מי יודע אם תוחלת החיים הארוכה של דורנו,מיטיבה עם הזקן.

משה פורמן
מגידו

9

חניה עירונית

לאחרונה, כל עיר, המכבדת את עצמה, אסרה על חניה בכבישיה ללא תשלום. המדובר הוא ברחובות הראשיים של הערים. פטורים מתשלום הם חברי מועצות העיריות. לדעתי, הדבר הוא בבחינת קבלת טובות הנאה שבמקר המדינה צייך שאסור לתת ולקבל אותם.

כידוע, תשלום עבור חניה הוא חלק מהכנסות העיריה. הפטור הניתן לנבחרים גורע מהכנסת העיריה והרי יצא שכרה של הכנסה זו בהפסד כיוון שממילא הוקם מנגנון אכיפה.

עקרונית, אני חושב שחניה בתשלום הוא דבר חיובי אלא, שהוא, כמו כל חוק, צריך לחול על כולם בלי יוצא מן הכלל.

צבי פניני
ראשון לציון

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

למחוק את הקו

ראש הממשלה יצחק שמיר נתבע ביום שישי בידי נשות תנועת חרות להבטיח לאלתר ייצוג של 25 אחוז לנשים בכל מוסדות התנועה. בראש המשלחת עמדה מרים גלזר־תעסה (בת־מונזה), שאמרה לשמיר: „תנועת חירות ביטלה את הקו הירוק, מחקה את הקו בין ישראל הראשונה והשניה. עתה הגיע הזמן שתפעל לביטול קו האפליה בין גברים ונשים בתנועת החירות". התביעה הועלתה לקראת כינוס מרכז חירות היום, בו יאושר הרכב הנהלת התנועה. נמסר, כי ראש הממשלה גילה הבנה לתביעות חברות תנועתו והבטיח להן לפעול כמיטב יכולתו למימושן.

כוח משותף

משלחת של משרד החשמל המצרי בראשותו של תת־שר החשמל, המשמש גם כנשיא חברת החשמל של איזור תעלת סואץ, מוחמד כמאל חסן (מימין), שוהה בימים אלה בישראל. המשלחת קיימה ביקור בתחנת הכח מאור־דוד שבחדרה. בפגישה שהתקיימה במקום עם מנכ"ל משרד האנרגיה ד"ר נתן ארד ונציגי חברת החשמל נדונו אפשרויות ונושאים לשיתוף פעולה בין מצרים וישראל בתחום הקמת תחנות־כוח פחמיות והכשרת כח להפעלתן.
צילום: יעקב בן

גירושין נוסח שושלת

פיטר הולם, בעלה הרביעי של ג'ואן קולינס (54) „אלכסיס" מסידרת הטלוויזיה „שושלת" הנמצא בהליכי גירושין ממנה, יצא מחווילתה המפוארת בהוליווד בה התבצר, בעקבות הוראת גירוש של המשטרה. „אני סבור כי צפוי כאן קרב גדול", אמר איש העסקים השוודי בן ה־39 בעת שיצא מן הבית בליווי משטרתי. „אני מרגיש כי ג'ואן הפסידה בסיבוב הזה מפני שהיא הפסידה את הנכס הגדול ביותר שלה — אותי". הולם, לשעבר זמר רוק, הטוען כי נשאר בלי אמצעים ושאין לו לאן ללכת, הסתגר לפני כן בתוך הבית וצעק לכתבים מן המרפסת: „איש לא נכנס". לפני שיצא מן הבית הוביל הולם את הכתבים לסיור בתוכו והתלונן, כי היא נטלה הכל מן הבית, אפילו את שקיות התה ונייר הטואלט. אולם כאשר הראה להם את המיטה הרחבה בחדר השינה אמר: „זה מעורר זכרונות ומגדים רבים מאוד". הוא הוסיף: „אני אוהב את ג'ואן אבל אלכסיס נכנסה לראש שלה".

זמר הנשמה הנצחי שוב בישראל – ריי צ'ארלס הופיע בסוף השבוע בבריכת השולטן בירושלים.
צילום: רחמים ישראלי

משפחה מעופפת

המלך חוסיין (בתמונה) ענד בסוף השבוע כנפי טייס לחזהו של בנו פייסל, שסיים קורס טייס־קרב בבריטניה. חוסיין, שהוא עצמו טייס קרבי, הגיע לבסיס חיל־האוויר הבריטי בצפון וולס במטוס מיוחד שהעמידה לרשותו ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר. הוא התכבד בהענקת כנפי הטייס לכל החניכים המצטיינים ובראשם בנו, שסיים את הקורס בהצטיינות מרבית בחמישה מתוך שבעה מקצועות. אתמול נפגש חוסיין בלונדון עם שר החוץ המצרי איסמת עבד־אלמגיד, שדיווח לו על תוכן שיחות מובארק־פרס בז'נבה בנושא הועידה הבין־לאומית. יצוין, שבשני ביקוריו הארוכים בלונדון – ביוני ובספטמבר 1986 – עבר חוסיין ניתוחים קלים באפו ובאוזנו בבית־חולים בריטי.
דן אבידן

יהודיה בלב

השחקנית האמריקאית קארי פישר (מימין), קיבלה ביום ו' שתי מדליות ומדליון מלכותיים מידי מנכ"ל החברה הממשלתית למטבעות אליעזר שילוני (משמאל). פישר, שזוהתה בין היתר ב„שמפו" וב„חנה ואחיותיה" נמנית עם הדור הצעיר והמבטיח של הוליווד וגם שלחה ידה בכתיבה. בימים אלה יצא לאור ספרה הראשון, „גלויות מעבר למעקה" ותוך כדי הסרטת „פגישה עם המוות" בירושלים היא כותבת את ספרה השני, העוסק באובססיות ואשר נרכש כבר להסרטה בידי אולפני M.G.A. לדברי פישר „לא צריך להיות יהודי רשמי כדי להרגיש יהודי". השחקנית סיפרה שאת חבריה הקרובים היא מוצאת בין יהודים הפעילים בתעשיית הסרטים.

נשימה ארוכה

לנגן הג'ז דיזי גילספי (בתמונה) לא היתה בעיה לכבות, בנשימה אחת, את הנרות על עוגת יום־הולדת שהכינו לו בניצה, צרפת, במלאות לו 70. המוסיקאי האמריקאי הגיע לניצה גם כדי לנשוף בהצגה אמיתית, במסגרת פסטיבל הג'ז המתקיים שם.

שלום לרס"ר

תא"ל (מיל.) יעקב טרנר, מבכירי הטייסים בחיל האוויר, ובנו, סרן א', יטוסו כל אחד במטוס אחר במיפגן המסורתי שייערך ב„יום חיל האוויר" ביום חמישי הקרוב באחד מבסיסי החיל בדרום הארץ. במיפגן ישתתפו השנה ראש הממשלה יצחק שמיר, שר הבטחון יצחק רבין, הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון ומפקד החיל, האלוף עמוס לפידות. במוקד המיפגן יעמוד מיסדר ענידת כנפיים למחזור חדש של טייסים, אך גולת הכותרת תהיה תרגילי הסדר שיבצעו פרחי הטיס בהדרכתו של רס"ר בית הספר לטיסה, אברהם יפרח. זהו המיסדר האחרון של יפרח, שבסיומו יפרוש מצה"ל לאחר 22 שנות שירות ו־11 שנים בתפקיד רס"ר בית־הספר לטיסה.

רס"ר יפרח (40), שהוגדר על־ידי טרנר, מפקד לשעבר, כ„רס"ר הטוב ביותר בצה"ל ומלך תרגילי הסדר בצבא", יצר סטנדרטים חדשים בתחום זה בצה"ל. בין האטרקציות שיצר זכורים אלמנטים מורכבים כמו מעגלים, סגירת שבעת הקנים, „אנני המך" ושמות של אישים. בטקס הפרידה מהרמטכ"ל היוצא, לפני כשנה, יצרו החניכים בגופם את האותיות „משה תזכי" ולפני כארבע שנים, את המלה „רפול". לרס"ר יפרח הוצעו הצעות קוסמות מחיל האוויר כדי לעכב את פרישתו, ובהן קבלת דרגת קצונה של כבוד, אולם הוא סירב לכל ההצעות. „אינני עוזב בשמחה את המקום הזה, אולם החוכמה היא לדעת להתנתק בזמן", אמר יפרח, בראיון ל„דבר", שהעניק לרגל פרישתו.

אמיר רוזנבליט

המדור נערך בידי מיכל פלג.

אליפות ארצות השוק

ברידג'

מאת ארנונה שפאן

אם חשבתם שהשוק המשותף קיים רק כדי ליצור איזור סחר חופשי, או כדי להקשות עלינו למכור ירקות, טעיתם. המטרה העיקרית של התכנסות המדינות האירופיות תחת כותרת זו היא כדי ליצור סיבה נוספת לתחרויות הברידג', ולאחר התחרות של כשבוע ימים, הוכתרה הנבחרת ההולנדית כאלופת השוק המשותף (בקשתה של ישראל להתקבל כחברה מן המניין נדחתה אולם תנתן אפשרות לישראל להשתתף במשחקי 1989 כחברה שלא מן המניין — מזכיר לכם משהו).

יד מעניינת חולקה בתחרות בין אנגליה להולנד:

	צפון: ♠J6542 ♥Q98 ♦KQ ♣A86	
מערב: ♠Q ♥J3 ♦AJ10762 ♣QJ42	צפ / מז מע / דר	מזרח: ♠K1098 ♥2 ♦98543 ♣1093
	דרום: ♠A73 ♥AK107654 ♦--- ♣K75	

מחלק: צפון
פגיעים: צפון־דרום
ההכרזה:

צפון	מזרח	דרום	מערב
1 ספייד	---	2 הארט	3 דיאמונד
3 הארט	5 דיאמונד	6 הארט	---
---	---		

מערב הוביל באלוף דיאמונד, כיצד הייתם אתם מתכננים את ביצוע החוזה? ובכן מאלי הורסון האנגליה, ובארי ווסכרה ההולנדי בחרו באותו קו משחק (המבוסס על חלוקה של 3:2 בספייד), הם חתכו את הדיאמונד, המשיכו בהארט לעבר המלכה, השליכו ספייד על המלך דיאמונד, חזרו ליד בהארט, אלוף ספייד וספייד נוסף. החלוקה הגרועה בספייד התבררה, ולכרוז לא נותר מספיק כניסות לדומם הן כדי לפתח את סידרת הספייד והן כדי לממש פיתוח זה, כך שבסופו של דבר נאלץ הכרוז למסור לקיחה בקלאב (ועדיין קיים סיכוי של 5 קלאבים וארבעת הספיידים באותה יד, ואז יש אפשרות של לחץ).

הפרשנים באולם הויואגרף, שראו את החלוקה הגרועה בספייד, הציעו קו משחק שונה (אולם כל זה כשכל הקלפים גלויים לפניהם), אפשרות אחת היא לחתוך את הדיאמונד ביד, להמשיך במלך קלאב, אלוף קלאב, קלאב מושלך על הדיאמונד, וקלאב שלישי נחתך ביד. עתה משחק הכרוז את המלך והאלוף הארט, וספייד קטן מידו, מערב זוכה וחייב לחזור ל„חיתוך והשלכה" (אם מזרח לוקח את המלכה במלך, מוגבה הנסיך שבדומם), אולם קו משחק זה אינו מציאותי, והדרך הנכונה למשחק היד היא הדרך הבאה:

אחרי חיתוך האלוף דיאמונד, הכרוז עולה לדומם באלוף קלאב, משליך ספייד על הדיאמונד, ממשיך באלוף ספייד וספייד, והחלוקה הרעה מתבררת, עתה יש לכרוז סיכוי נוסף (ליצירת כניסה חיונית נוספת לדומם), הוא משחק הארט קטן מידו ומבצע עקיפה על הנסיך במערב, זוכה עם ה־8 הארט בדומם משחק ספייד, שנחתך בידו עם האלוף הארט, הארט נוסף לעבר המלכה בדומם, ספייד נחתך ביד, ועתה נכנס הכרוז לדומם עם ה־9 הארט, משליך את הקלאב מידו על הספייד החמישי, והחוזה מבוצע.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה
עונת הקונצרטים תשמ"ז 1986/7
הסתיים
בקונצרט למנויים מס' 7
סדרה ח: הערב – 12.7.87
תל־אביב, היכל התרבות בשעה 8.30
זובין מהטה
מנצח
יצחק פרלמן
כנר
בתכנית מיצירות:
מוצרט וברוקנר

תזכורת:
ביום שלישי, 14.7.87
תתקיים אסיפה כללית
של מנויי התזמורת
בתל־אביב וסביבתה
בשעה 5.00 אחה"צ
האסיפה תתכנס בבית מקולוב
(רח' קפלן 4)
ולא באולם יגלום שבהיכל התרבות
הקהל מוזמן להשתתף

חברי חוג השוחרים
מוזמנים לפגישה
ביום רביעי, 15.7.87
בשעה 5.30 אחה"צ
בבית ההארחה
הנושא: „מוסיקה צרפתית"

סיאול אינה מאנילה

(המשך מעמ' 5)

הפיליפינים העצמאית באולת־יד משופת. לפי שעה גם קוראזון אקינו טרם נחלצה להחשת ריפורמות כלכליות וסוציאליות חיוניות. הפער העצום ברמת־החיים בין אצולת בעלי האחוזות, שהשתלטו גם על ענפים חיוניים בייצור ובתעשייה, לבין המוני העניים ומעוטי היכולת איפשר לשמאל הפרו־קומוניסטי להכות שורשים בהמונים נרחבים של האוכלוסיה ואף להקים מתחילת שנות השבעים מכשיר צבאי – את „צבא העם" החדש – המוסיף להפעיל את שליטתו באלפי ישובים כפריים. גם הכנסיה הקתולית, שהרוב המכריע של הפיליפינים נמנים עמה, התעוררה בשנים האחרונות וצידדה בריפורמות. אולם נצחונה של אקינו בפברואר 1986 הושג בסופו של דבר לא רק כתוצאה ממסעה האופוזיציוני בתמיכת המעמד הבינוני העירוני והאינטליגנציה אלא גם הודות להתמרדות כמה מראשי הצבא בנשיא מרקוס. שר־ההגנה לשעבר אנרילה הספיק עד מהרה להתחרט על כך.

בדרום־קוריאה שורר מצב אחר. התפתחותה ההיסטורית היתה שונה לחלוטין. מאות בשנים העלתה מס לקיסרות סין. בתחילת המאה החלו הכובשים היפאניים לדחוף אותה למודרניזציה. אחרי מלחמת העולם השניה באו החלוקה לצפון ודרום והעצמאות. מהבחינה הכלכלית המדינה בת 42 מיליון תושבים היא סיפור ההצלחה הגדול של העולם המתפתח. לעומת הכנסה ממוצעת של מאה דולר לשנה ב־1952 היא הגיעה ל־2300 דולר כיום, הודות לצמיחה הכלכלית המהירה (61 אחוז השנה) מקווים מעצבי מדיניותה הכלכלית להשיג תוך שנים מספר הכנסה ממוצעת של 3000 דולר לשנה. קיום משטר קומוניסטי רודני בצפון, שם מנסה מנהיג המפלגה קים־איל־סונג הישיש לכונן מעין שושלת ולהעביר את השלטון לבנו, מחסן את הדרום מפני כל אלטרנטיבה פרו־קומוניסטית. יש אמנם המצביעים על קיום פלגים לניניסטיים־מארקסיסטיים בין הסטודנטים האופוזיציוניים, אולם ספק אם אלה הטביעו את חותמם על התסיסה של השבועות האחרונים. תופעה כמו „צבא עם" פיליפיני אין להעלות על הדעת בקוריאה. למעשה, גם ראשי האופוזיציה הם פרו־אמריקאים ואנטי־קומוניסטים, מחייבים משטר קפיטליסטי והמשך הברית עם ארה"ב ואינם ממליצים על פינוי 40 אלף החיילים האמריקאים הניצבים עדיין על אדמת דרום־קוריאה וערבים לבטחונה מפני תוקפנות מהצפון. הדרומיים אף לא שכחו את ההתנקשות במשלחת גדולה של שרים ואישים בכירים אחרים, כאשר זו ביקרה בראנגון. אותה התנקשות בוצעה ביוזמת שלטונות הצפון. אפשרות שהצבא הדרום־קוריאני יפעל נגד הנשיא כדוגמת אנרילה והגנרל ראמוס בעת ההפיכה נגד מארקוס אינה נראית באופק. סכנות שבלית־ברירה ישלוט הצבא גם עם נצחון האופוזיציה, בפרט אם מועמדה יהיה קים־יונג־סאם המתון. ואגב, לא צריך לשכוח הבדל נוסף: בסיאול לא היתה שחיתות כמו בארמון הנשיא במאנילה.

במשך כל שנות קיומה של דרום־קוריאה העצמאית היה השלטון בה נתון בידי משטרים אוטוריטאריים וגם רודניים. אחרי סינגמאן ריי בא פארק־צ'ונג־הי, ושנה לאחר הירצחו השתלט הנשיא הנוכחי צ'ון. בפרלמנט בסיאול קיימות מאז ומתמיד גם סיעות אופוזיציוניות; בבחירות לנשיאות ב־1971 זכה קים־דה־יונג, המנהיג העיקרי של האופוזיציה, ב־45 אחוז מכלל הקולות, מה שהשניא אותו במיוחד על הנשיא הקודם וגם הנוכחי. אולם המסורת הקונפוציאנית, המדגישה את עליונות האדם על החוק אינה מהווה קרקע נוחה לצמיחת דמוקרטיה; המערכת המשפטית בדרום־קוריאה אינה יכולה להחשב מעוז המשטר הדמוקרטי, כנהוג במדינות מתוקנות אחרות. גם האופוזיציה הדמוקרטית של עכשיו – שבה נטוש למעשה מאבק על ההנהגה בין קים־דה־יונג הנמרץ יותר לבין קים־יונג־סאם המתון (שניהם נוצרים, האחד קתולי והאחר פרוטסטנטי) – ספק אם היא מודעת לחובה לכבד את זכויות המיעוט ומעוניינת בעיקר להשיג בבחירות הבאות נצחון מלא, שיאפשר לה למנות את אנשי שלומה לכל עמדות־המפתח. מכל מקום, בחירות ישירות לנשיאות – כלשון עדיפות על השיטה שהיתה נהוגה עד כה – עדיין אינן מבטיחות את ימות המשיח.

טיעון כל השליטים האוטוריטאריים בדרום־קוריאה היה, שלפני ביצוע הריפורמות הדמוקרטיות והליברליות חייבת האוכלוסיה להשיג רמת חיים והשכלה גבוהה יותר. הדבר הזה מתממש והולך – 700 אלף אקדמאים צעירים סיימו את לימודיהם באוניברסיטאות מאז 1966 ועוד מאות אלפים יצטרפו אליהם בשנים הקרובות.

ביפאן, שגם לה לא היתה מסורת דמוקרטית־ליברלית, נכפתה בשעתה אמנם הדמוקרטיה בעזרת הכידונים של גנרל מקארתור, אך היא הצליחה כשיטת ממשל שם ומתחזקה מעמה. אין להניח שארה"ב תוכל לנהוג כיום בדרום־קוריאה, כפי שנהגה אחרי מלחמת העולם השנייה ביפאן. אך חיזוק המגמות הדמוקרטיות במקום הפיכת שלטונם של נשיאים אוטוריטאריים או רודניים עשוי להיות קריטריון חשוב להערכת המדיניות האמריקאית באיזור ואף לשיפור תדמיתה של ארה"ב בעולם.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

לתשומת־לב המנויים

חידוש כרטיסי־המנוי
לעונת הקונצרטים 1987/88
בתל־אביב, ירושלים וחיפה יימשך
עד יום ששי, 31.7.87 ועד בכלל

ניתן לשלם בבנקים ועל־ידי כרטיסי־אשראי
מידע במשרדי התזמורת

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

להעברת „הבימה" לא"י

ניו יורק. ועד שבראשו עומד אוטו קאהן ניגש לאסוף 50,000 דולר כדי להעביר את „הבימה" לא"י ולסדרה שם.

בית לגימנסיה עברית בורשה

בחוגי הידידים של ביה"ס העברי בורשה ניעורה שמחה לרגל הידיעה כי בקרוב עומד להבנות בית מיוחד לגימנסיה העברית בורשה. החוגים האלה אומרים לגשת לפעולה מאומצת לטובת החנוך העברי.

עוד נימוק לפינוי חבל ריין

ברלין. ב־209 נגד 44 קבל הרייכסטאג את חוק חמרי המלחמה, האוסר על אכספורט סחורות ידועות, אשר אפשר להשתמש בהן לתעשית חמרי מלחמה. הנואמים ציינו כי בקבלת החוק הזה השלימה גרמניה את כל התחייבויותיה בעניין פירוק הנשק, ולכן אין עתה כל הצדקה להמשך הכבוש של חלקי גרמניה בידי צבאות זרים.

לפני 40 שנה

קטגוריה קשה בפי דוברי הסוכנות על מדיניות החנק הבלפית

בסגנון שונה ובשטחים שונים המשיכו אתמול שני חברים של הנהלת הסוכנות את התקפת הסוכנות הצדק שבעצומה הציונית — בהעידם בפני הועדה המיוחדת של או"ם לעניני ארץ ישראל. העידו ד"ר פרץ ברנשטין ואליעזר קפלן, שהתקיפו את המדיניות הבריטית נגד הציונות. ד"ר ברנשטין הדגיש יותר את עניני התעשיה, מדיניות המכס והמסים של הממשלה וקפלן את החקלאות, ההסקאה וסידור העולים.

הוחלף פסק דין מות

פסק דין המות שהוצא על פילדמרשל קסלרינג ועל פון מאקנזן ומלצר, מפקדי צבאות היטלר באיטליה, הוחלף על ידי המפקד הבריטי העליון במאסר עולם.

דבר ספורט

השוער הלאומי אבי רן נהרג בתאונה בכנרת

מאת אברהם צ'יבין

אבל כבד ירד אתמול על חיפה כשנודע דבר על מותו של שוער מכבי חיפה ונבחרת ישראל, אבי רן, בתאונה מחרידה בעת שרכב על אופנועים בכנרת וסירת מירוץ פגעה בו.

אבי רן שהה במסיבה עם חבריו הבמה מחבריו לקבוצה. תושב חיפה בן 29, שנהג בסירת מירוץ עם חמישה נוסעים, פגע בראשו של רן וגרם לו חתכים עמוקים בפלג גופו הימני. סירת משטרה הגיעה למקום תוך דקות ספורות והעבירה אותו במהירות לקבלת טיפול נמרץ בחוף, אך ללא הועיל. הוא מת כמעט מיד מאיבוד דם רב מפצעיו העמוקים.

רפ"ק ציון בדעהרא ממשטרת העמקים אמר אמש, כי המשטרה פתחה בחקירה ונהג הסירה נעצר.

הבשורה המרה הגיעה כבר בשעות אחה"צ לעיר הכרמל ובעיקר לחופי הרחצה שהיו מלאי מתרחצים ביניהם אלפים מאוהדי מכבי חיפה, שהחלו מתעדכנים ביניהם בקבוצות שלמות וסירבו להאמין לבשורה המרה. האוהדים ההמומים החלו לעזוב בוכים את החוף.

אבי רן שיחק במכבי חיפה מגיל 13. בגיל 18 וארבעה חודשים שיחק לראשונה בקבוצה הבוגרת, במשחק חוץ נגד מכבי ת"א. מאמן הקבוצה דאז, גיורא הדיר, שנתן לו את הקרדיט עשה זאת גם מתוסר ברירה, מאחר ששני השוערים, יורן בריאון ומתליאר, צדוק אברהמי, היו פצועים.

במשך שנים וחצי עונות הוא התחרה יחד עם אברהמי על אמדת השוער הראשון ובאמצע העונה הראשונה של שלמה שרף בחיפה תפס את אמדת השוער הראשון. מאז ועד היום הוא הופיע ב־102 משחקים רצופים בקבוצה הבוגרת ובסך הכל שיחק 142 פעמים בליגה הלאומית.

מנהל הנבחרת, אברהם בנדורי: "את אבי רן הכרתי כאשר הצטרף לנבחרת הנוער. היתה לי התרשמות נהדרת ממנו. הוא היה בחור שקט וצנוע שלא היו לו תלונות ובקשות מיוחדות. אני חושב שזאת אבידה גדולה לנבחרת ולכדורגל הישראלי. הידיעה על המוות הטראגי תעבור למיחיץ' עוד הערב".

שוער העבר, יצחק ויסוקר: "קשה לעכל את האסון הכבד. כשוער הערצתי אותו. הגעתי לאימוני הנבחרת לראות אותו מתאמן. אני אהבתי לשמוע את ההערות ותקשרתי אליו מבחינה רגשית ומקצועית. שוער שיכול היה להיות טוב יותר ממני. התכונות הבולטות שלו היו: אישיות חזקה נערצה. הוא אהב לעבוד והתקדם בצורה מהירה. אין ספק שהיו לו נתונים של שוער גדול. לדעתי הוא היה הופך לאחד מהשוערים הטובים באירופה".

מאמן הפועל ת"א, יצחק שנייאור: "אבי רן היה נכס לספורט הישראלי. נגרם נזק ללא שיעור לספורט הישראלי. הוא יכול היה לתרום עוד שנים רבות לנבחרת. זהו אסון לכולנו ולכל מי שהכיר אותו. קשה להאמין שלא נראה אותו יותר על מגרשי הכדורגל. רצו אותו באירופה. אבי רן היה כאילו שחקן נוסף בהגנה, היה יוצא לכדורים אפילו מחוץ לרחבה. מאז יעקב הודרוב לא קם לנו שוער כזה".

החלוץ הותיק, ויקי פרץ: "אבי רן היה שוער שקשה לשחק מולו. הוא קרא את המשחק שנים שלושה מהלכים קדימה והיו לו תכונות של שוער מעולה. בזכותו היתה חיפה בצמרת".

שוער הכדורגל, עופר מבויאנ: "הגדולה שלו — הכמות, והזויות ויכולת המיקום שלו להתאים את עצמו לכדור".

חבר עיריית חיפה, ירון גרוס: "אבל כבד שורר בחיפה. ראש העיריה, אריה גוראל הוכה בהלם. אבידה גדולה לספורט החיפאי והישראלי".

ראש הממשלה יצחק שמיר פירסם אמש הודעת אבל על מותו של אבי רן. בהודעתו אומר שמיר, כי במותו של אבי רן נגדע ספורטאי מצטיין ושוער...

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון פירסם במוצאי־שבת הודעת אבל על מותו הטראגי של שוער נבחרת ישראל ומכבי חיפה אבי רן. השר נבון אומר, כי אבי רן היה בין הספורטאים הבולטים בישראל, ומותו הוא אבידה לספורט הישראלי, לכדורגל בארץ ולקבוצתו מכבי חיפה. השר שיגר ניחומים לבני משפחתו האבלים ולהנהלת קבוצת מכבי חיפה.

עם היוודע דבר מותו הטראגי של אבי רן, שלח מנכ"ל הפועל ויו"ר הוועד האולימפי, יצחק אופק, מברק תנחומים לאגודת מכבי חיפה ולמשפחת אבי רן. במברק כותב אופק: "הלך מאתנו אחד מטובי ספורטאי ישראל ואחד הכשרונות הגדולים של הכדורגל הישראלי. שמו ייזכר בקרבנו לעד".

הוא שיחק בנבחרת הנוער והעתודה. לנבחרת ישראל הוזמן ע"י יוסף מירימוביץ' לאחר הכשלון במשחקי קדם הגביע העולמי לפני שנה וחצי. מאז הוא שיחק בכל שבעת המשחקים הבין־לאומיים של הנבחרת תחת שרביטו של מירימוביץ'.

אבי רן היה הגורם הראשי לזכייתה של מכבי חיפה באליפות המדינה. הוא זכה עם מכבי חיפה גם באינטרטוטו. לאחרונה גילו בו עניין גם קבוצות מצמרת הכדורגל באירופה.

בעקבות המשחקים הבין־לאומיים של הנבחרת ומכבי חיפה פנו לקבוצה קבוצות כמו טוטנהם, ליברפול, לאס פאלמס מספרד ואסקולי מאיטליה לבקש את שירותיו.

אבי רן הוא הבכור מבין שלושה אחים. בחודש הבא עמד לחגוג את יום הולדתו ה־24. יש לו אח שהשתתף באחרונה במכביה צעירה יותר. אביו היה שוער הפועל זבולון חיפה.

יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול סוזירי אמר: "קיבלנו בהלם את הידיעה על מותו של אבי רן. האבידה לחבריו ולכדורגל הישראלי כבדה. אבי רן היה אחד משחקני הנבחרת הבולטים, שהציגו אירה ותחושת אחריות. ההתאחדות לכדורגל תתאבל לקראת סגל הליגה. הנבחרת ניתנו למנהל הנבחרת".

הערב אורוגוואי מול צ'ילי בגמר הגביע של היבשת

כוכב ארגנטינה מראדונה מנסה לחלוף על פני פרדומו במשחק בו ניצחה אורוגוואי 0:1

אלופת דרום־אמריקה, אורוגוואי, תלתה שלושה חודשים, כאשר העפילה שוב למשחק הגמר בגביע היבשת בנצחון על אלופת העולם, ארגנטינה 0:1 (0:1). בגמר תתמודד הערב אורוגוואי מול צ'ילי.

70,000 צופים בבואנוס־איירס ראו את הכוכב האורוגוואי, אנטוניו אלזאמנדי, מבקיע את שער הנצחון בדקה ה־43. אלזאמנדי כיכב בשורות הקבוצה הארגנטינית ריבר פלייט ועד שלשום היה מחביבי הקהל המקומי.

במשך כל דקות המחצית השניה עשו דייגו מראדונה וחבריו נסיונות נואשים להבקיע את שער המשווה, אך ללא הועיל. במונדיאל ניצחה ארגנטינה 0:1, אך הפעם כשלה ב"דרבי" של היבשת. דווקא בבית הפסיד מראדונה את התואר הראשון שלו בשנה האחרונה.

למעשה, הדרכב מראדונה כשהוא עדיין סובל מפציעה ברגלו והתקשה להביא את התועלת הצפויה ממנו. ארגנטינה חסרה גם כמה מגיבורי המונדיאל. בשביל אורוגוואי היה זה משחק ראשון באליפות. בזכות היותה מחזיקת הגביע נכנסה אוטומטית לחצי הגמר.

צ'ילי העפילה לגמר לאחר שגברה בחצי הגמר על קולומביה 1:2. בבית המוקדם הביסה צ'ילי את ברזיל 0:4, כך שלמרות אכזבת הקהל המקומי צפוי קרב טוב.

הצופים הישראלים יוכלו לראות תקציר של הגמר מיד לאחר שיסתיים. הטלוויזיה הישראלית תקרין הלילה את התקציר החל מ־23.30 ועד חצות ורבע.

תבוסה לבית"ר י-ם באינטרטוטו ספגה 6 שערים מרגלי ברונדבי

(דנמרק, שדות "דבר ספורט") אלופת דנמרק, ברונדבי, עלתה לראש הבית הישראלי במשחקי האינטרטוטו, לאחר שהביסה את בית"ר ירושלים 0:6. הדנים, המוליכים את הטבלה, סיימו את כל משחקיהם עד כה בנצחונות ובהם שניים במשחקים שהיו ברמת־גן.

הדנים ניצלו גם את שתי תוצאות התיקו של בוכום נגד הקבוצות הישראליות ונראה, כי רק מהפך של ממש ימנע מהדנים את הזכיה בראשות הבית הישראלי ובזכיה ב־15,000 פרנק שוייצרי.

סוף־סוף התגלתה האמת מאחורי משחקי האינטרטוטו: הקבוצות האירופיות באות לישראל רק כדי לנוח ולהפוש בתנאי חוף ים ומנצחים בתוצאות נכונות יחסית, פשוט בדרך אגב וכאילו לצאת ידי חובה. בדנמרק הסיפור היה שונה בתכלית. בתנאי המגרש הרטוב החלקלק — פועל יוצא של גשם בלתי פוסק ומול 3,000 צופים מקומיים לא התקשתה האלופה הדנית להכביע את האלופה הישראלית, בית"ר ירושלים 0:6.

הבית"רים עוררו ממש חמלה. המשחק שלהם היה מבולבל ונבוך ושחקני ההגנה התרוצצו בין חלוצי היריב ולא ידעו איך למנוע את ההתקפה המאסיבית על השער. במיוחד איכזב המערך התוקף, שבו שולב לראשונה רונן רוקמן, הרכש החיפאי החדש. למעט בעיטה אחת לשער של רוקמן (83), שהחטיא את השער לא הגיעו נציגי ישראל לאינטרטוטו לקרבת השער הדני.

ישמע הדבר מוזר נוכח התבוסה הגדולה, אבל בעיקר ראוי לתשואות השוער בני גינצבורג, שגילה יכולת טובה בין הקורות, חרף ה'שישיה', שספג. גינצבורג שמע בתדהמה יחד עם שחקני בית"ר את הידיעה העצובה על מותו של השוער אבי רן. בנסיבות אומללות נודע, איפוא, לשוער גינצבורג, שהפך לשוער הראשון של נבחרת ישראל.

השחקן המצטיין במגרש היה כדורגלן הרכש בנס כריסטיאנסן. ביציעי המגרש ישבו נציגי הקבוצה האיטלקית ורונה, שבאו לבחון את השוער קלאוס נילסן במטרה לרכשו. השחקן הדני היה בין הבולטים ואף כבש שני שערים (65,4). נילסן היה גם הבולט במשחקים בארץ.

פרנק טולבון הבקיע שלושער (31, 38, 69). השער האחרון הובקע בדקה ה־70 על־ידי פייר לייסרוף.

בית"ר ירושלים: גינצבורג; שירזי (סוויסה), אוזלאי, עמיר כהן, נחמני; שמואלי, קדוש, שוורץ, דידה; רוקמן, ונדרמולן (בני כהן).

שפט פיטר מיכלסן לעיני 3,000 צופים.

הישראלים עומדים לצאת היום לקלן, מערב־גרמניה וישהו שם 3 ימים. בשבת יתמודדו במשחק האחרון עם בוכום.

היום במערב־גרמניה בני־יהודה — בוכום

מאת שמואל קליגר

גם קבוצת הכדורגל של בני־יהודה תצטרף היום למשחקי החוץ של שתי נציגות ישראל באינטרטוטו כאשר תתמודד היום מול בוכום המערב־גרמנית. במשחק הראשון, שהיה לפני שבועיים ברמת־גן, נפרדו שתי הקבוצות ללא הכרעה 2:2, לאחר שהגרמנים השיגו שער שוויון דראמטי שתי דקות לפני הסיום.

אין ספק, שהגרמנים שסיימו את הליגה הסדירה במקום ה־11 מתוך 18 קבוצות בבונדסליגה הם הפייבוריטים במשחק ולא רק בשל גורם הביתיות. אף אם לא ישותפו כוכבי הקבוצה, השוער צומדריק והחלוץ קלאוס פישר, שלא הגיעו גם לישראל, אזי מועמדת הקבוצה הגרמנית לנצח תלכיד מפורד של בני־יהודה, החסר שחקני מפתח בכל חוליותיו.

נראה שעקב אכילס העיקרי של בני יהודה: היעדרם של הבלמים, יעקב סגל וירון אריב, שלא הצטרפו למסע וטרם ברור בכלל, אם יוסיפו להימנות עם ה'זהובים' גם בעונה הבאה.

במרכז ההתקפה יתופקד משה אייזנברג לצידו של דוד גורדנה. קיים סיכוי לשילובו של הרכש החיפאי ברוך ממן. עיקר העומס יפול על כתפיו של השוער יעקב אסייאג ונראה, כי ידיו יהיו עמוסות עבודה.

המאמן דוד שוייצר, שבמשך השבוע האחרון למד ל'חיות' עם המסע האירופי ופסק לרטון כנגדו הביע את תקוותו, שתוצאות המשחק היום כמו גם זה בשבת — מול ברונדבי הדנית — לא יגרמו נזק לטווח ארוך. בהחלט אפשר לדבר על ציפיה להפסד בכבוד כבעל יעד ברור במשחק הזה.

קבוצת הכדוריד של הפועל רחובות עומדת להתפרק בגלל חוב של 100,000 ש"ח

קבוצת הכדוריד של הפועל רחובות נמצאת בסכנת פירוק וחידלון, אם מועצת פועלי רחובות לא תשנה את עמדתה ותכיר בחוב של 100,000 ש"ח שעליו היא חתומה בבנק הבין־לאומי הראשון בעיר.

את ההלוואה הזאת הסדיר בשעתו מזכיר מועצת הפועלים הקודם יוסף וייס, אבל המזכיר הנוכחי סבור, כי את החוב חייבת לסלק העמותה הנוכחית של הקבוצה. חבר פעילים חדש של הפועל רחובות, בראשותו של חיים ארנון, מבקש להקים עמותה חדשה, אך היא נתקלת בקשיים בגלל עמדת מועצת הפועלים בחוב לבנק הבינ"ל. ההנהלה החדשה מוכנה להרתם להבראת הקבוצה, אך בלי חובות העבר שנלקחו על־ידי מועצת הפועלים.

בינתיים נקבע על־ידי הבנק הנושה מפרק לקבוצה, עורך דין צורף, אשר בין היתר תפס את שחקני הפועל רחובות והוא מנסה למכור אותם לקבוצות מכבי הפועל אחרות כדי לכסות את ההלוואה. נודע שתוך כדי התוהו ובוהו שנוצר — יצא המזכיר החדש של מועצת הפועלים לחודש ימים לחו"ל ואין אפשרות לקדם פתרון למשבר.

בפניה דחופה אל ראש אגף האירגון בועה"פ גדעון בן־ישראל ומחזיק תיק הפועל בהסתדרות יעקב ישי מתריעים הפעילים ומרכז הפועל על ההתכחשות לחוב מצד מועצת הפועלים תוך אזהרה שהאגודה הרחובותית תתפרק.

סוזירי מציע "בונוס" בתקנון התשלומים לקבוצת מכניסות יותר

שאול סוזירי, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, הציע בסוף השבוע בישיבת ראשי המרכזים של הפועל, מכבי ובית"ר לשנות במשהו את תקנון התשלומים של האמנה הבין־מרכזית. הוא הציע, כי קבוצה שתוכיח, כי מכרה במשך העונה מספר כרטיסי כניסה מעל לממוצע הכללי, תורשה להגדיל את תשלומיה לשחקנים באחוזים בודדים (1–2).

ההצעה הועלתה במפתיע על־ידי סוזירי, לאחר שראשי מכבי ובית"ר הסכימו עם הפועל שיש להשאיר בתוקף את התקנון ולהקפיד על קיומו גם אם יש הפרות. את המפירים יש לתבוע לדין במוסדות ההתאחדות לכדורגל.

יחד עם זאת הלהלנו ראשי מכבי ובית"ר, כי מרכזיהם החליטו על ביטול התקנון וכי עליהם להריץ לגבי העמדה. בעקבות דברים אלה סוזירי את אפשרות העלאת רמת התשלומים לשחקנים, צמוד לעלית כמות הכרטיסים הנמכרים למשחקים.

אלי קנאטי וטל ברודי מועמדים לעוזר המאמן

מאמן בית"ר ת"א בעונה שעברה, אלי קנאטי, הוא המועמד העיקרי להתמנות לתפקיד עוזר מאמן בנבחרת ישראל בכדורסל. נודע, כי המאמן הלאומי, משה ויינקרנץ מעדיף את קנאטי על־פני יתר המועמדים. שמות נוספים שהוזכרו הם: טל ברודי ואריה רוידסקי.

כמה מחברי הוועדה המקצועית של איגוד הכדורסל הביעו התנגדותם באפשרות מינויו של ברודי, שבשנתיים האחרונות שבת מאימון קבוצות. ברודי נשמע אמש מופתע מאפשרות מינויו: "אם יפנו אלי — אשקול את ההצעה. בשנתיים האחרונות הקדשתי את מירב זמני לפיתוח בית הספר לכדורסל ברמת־השרון".

כדורסל

הדיון במינוי עוזר מאמן יערך רק בעוד עשרה ימים ואין להוציא מכלל אפשרות, שיועלו שמות מועמדים נוספים או שבסופו של דבר תצא הנבחרת לאליפות דרג ב' ללא עוזר מאמן.

אלימלך ישוב לנבחרת

שחקן הפועל חולון, ישראל אלימלך ישוב ללבוש את המדים הלאומים. למאמן הנבחרת, משה ויינקרנץ התברר, כי אדאמסקי אינו מסוגל להשתלב בלוח הזמנים של הנבחרת לקראת אליפות אירופה דרג ב'. ויינקרנץ פנה לאלימלך שהביע את הסכמתו לשוב לנבחרת. נראה, כי ברקוביץ ואלימלך יהיו שני השחקנים היחידים שיצטרפו לנבחרת לאחר אליפות אירופה ביוון.

שינויים בתקנון התשלומים

חברי הפועל בהנהלת איגוד הכדורסל ידונו בכנס מיוחד שיערך ביום חמישי בגבעת־חיים בשינוי תקנון התשלומים. יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אוברקוביץ מסר אמש, כי תועלה הצעה לבנות את מבנה תקנון התשלומים לליגות הנמוכות.

על־פי ההצעה יקבע תקציב קבוצתי של 120,000 שקל לקבוצה בליגה הארצית. חלוקת התשלומים תהיה בהתאם לשיקול דעתם של ראשי הקבוצות. הדבר גם יגביל את התשלומים לשחקני הכדורסל.

בעניין תשלומים לשחקני הנבחרת יערך דיון בכלל באחור יותר. לאחר שהוועדה המיוחדת שמונתה ע"י איגוד הכדורסל תגיש את המלצותיה.

דלול יעבור השבוע לת"א

ראשי הפועל ת"א החליטו ביום שישי להשהות את החלטתם בדבר שליחותו של משה ויינקרנץ להשתלמות בארה"ב, לאחר שהובטח להם, כי דלול יעבור אליהם כנראה במהלך השבוע.

איימוס יבחן הערב

הכדורסלן שחור העור, קיל איימוס יערוך הערב את אימון הבכורה שלו בארץ. בשלושת הימים האחרונים נאלץ איימוס לשבות מפעילות משום שאולם אוסישקין היה תפוס. היום יערך ביחוד אימון בהשתתפות שחקנים שונים באולם ת"א ואז יוכלו ראשי הפועל ת"א לבחון לראשונה את איימוס.

אולם כדורסל בהרצליה

תוך שלוש שנים יושלמו עבודות הקמת אולם כדורסל חדש בהרצליה. אתר מיזמי הראיון, של ברודי כמו אבש. כי בקרוב יגויסו הכספים הדרושים להשלמת העבודות. בינתיים ממשיך ברודי לפתח את בית הספר לכדורסל בעיר. בשנה נרשמו לאיגוד הכדורסל 11 קבוצות ילדים וברודי מסר על הכוונה להגדיל את היקף פעילות בית הספר.

שחייני ישראל (17) מובילים בדרמשטט

שחייני ישראל עד גיל 17 מובילים בתחרות הבין־לאומית בדרמשטט, גרמניה לפני מערב אוסטרליה וקנדה.

במהלך התחרות הבין־לאומית הגדולה בה משתתפים שחיינים בוגרים זכו הישראלים ב־3 מדליות זהב, 14 כסף ו־3 ארד. הזוכים בזהב הם איל שטיגמן ב־100 מטר חזה — 1.06,01 דקה ושני הצעירים בני ה־15 אליאב טל ב־200 מטר גב בזמן של 2.17,85 דקות וערן הירדן 100 מטר חזה בזמן של 1.11,76 דקה.

עינת גבאי בת ה־17 עברה 400 מטר חתירה ב־4.43,31 דקות.

איל שטיגמן הקדים בנצחונו את אחיו הצעיר שזכה במדלית כסף וקבע 1.06,68 דקה (המהווה שיא אישי והישג שלישי בכל הזמנים של ישראל). התחרויות יסתיימו היום.

רק 17 מתאבקים באליפות ישראל

17 מתאבקים בלבד נטלו אתמול חלק באליפות ישראל לבוגרים בסגנון יווני־רומי, שנערכה בראשל"צ. המארגנים הביאו לא פחות מ־33 מדליות. שלוש לכל משקל ב־11 המשקלים הקיימים.

אולם, המציאות היתה עגומה ובעצם כל מי שנרשם — זכה. בשני משקלים לא נרשמו כלל מתאבקים, בשני משקלים נוספים נרשם מתאבק אחד הזכה ללא תחרות במדלית הזהב. בשישה משקלים נערך קרב אחד בלבד.

מוטב היה לא לקים בכלל את האליפות בענף ספורט זה, שהיה בה פופולארי בעבר, ולעיתים נטלו בו חלק 90 עד 100 מתאבקים. יש לציין, שלמרות שמתאבקים בוגרים כמעט ואין, הרי כל הקשור לנסיעה לחו"ל לאליפות העולם בצרפת העיניים גדולות ויש כוונה לשגר את כל אלופי ישראל, גם אלה שזכו ללא מאמץ.

● המתאבק הישראלי יגאל קרויטר מהפועל ת"א זכה בתואר אלוף עולם בסגנון יווני־רומי לקאדטים עד גיל 16 באליפות שנערכה בקנדה. קרויטר זכה במשקל עד 70 ק"ג, כשניצח בגמר מתאבק מקנדה. גיורא אירוש במשקל עד 65 ק"ג זכה במדליית הכסף, לאחר שנוצח בגמר ע"י מתאבק איטלקי. גיל הנבטיילי זכה במדלית ארד במשקל עד 55 ק"ג.

סיוף

נבחרת הסיוף של ישראל יצאה לרומניה שם תקים מחנה אימון משותף עם הנבחרת האולימפית הרומנית לקראת אליפות העולם בשוויץ. בנבחרת משתתפים: אהוד כרמי, שלומי איל, ניסן בלנק, אילן בר, גרגורי גרוס.

הישגים מרשימים באתלטיקה בתחרות בינ"ל בקריסטל פלאס

הישגים מרשימים נקבעו בליל שבת בתחרות בין־לאומית באתלטיקה באיצטדיון קריסטל פלאס בלונדון. רק 7,000 צופים באו לראות את התחרויות וזאת משום ששמעו שהכוכב הגדול שלהם סטיב קראם, אלוף העולם בריצת 1500 מטר, לא יופיע מסיבת מחלה. בריצה זו ניצח בן־ארצו סטיב אובט.

את ההישג הטוב ביותר קבע הרץ האמריקאי בוצ'ר ריינולדס, שעבר 400 מטר בזמן הטוב ביותר שנקבע אי פעם באירופה — 44.15 שניות. הישג זה נופל בשלוש עשיריות לערך מהשיא העולמי של בן־ארצו תום סמית שנקבע באולימפיאדת מקסיקו 1968.

בני־ארצו ניצחו במרוצים הבאים: אד מוזס — 400 מטר משוכות ב־48 שניות וגרג פוסטר עבר 110 מטר משוכות ב־13.36 שניות.

הניו־זילנדי ג'ון ווקר, אלוף אולימפיאדת מונטריאול 1976 בריצת 1500 מטרים ושיאן עולם לשעבר במייל, הוכיח עצמו גם בריצה הכפולה במרחק 3000 מטר, כשניצח את יריביו בתחרות מסקרנת. השיאן העולמי לשעבר ב־5000 מטר, הבריטי דייב מורקרופט, חזר למסלול לאחר תקופה ארוכה. בגלל פציעות רבות הצליח לסיים שני מרוץ זה אחרי המקסיקני באריוס.

מוליך חדש בטור

בשני הקטעים האחרונים בטור־דה־פראנס היו שינויים בלובש החולצה הצהובה.

בקטע ה־11 שהיה בשבת, למרוק הארוך ביותר עד כה — 255 ק"מ — ניצח הרוכב הצרפתי לאציד באיון בן 24, שעבר את המרחק ביותר מ־6 שעות ונטל את החולצה הצהובה מבן־ארצו מוטא. באיון מקדים את מוטא בסיכום הכללי ב־22 שניות, בעוד שאחד המועמדים לזכייה האירי סטיב רוץ' תופס את המקום השישי. וילקינס לפאריס

קשר נבחרת אנגליה לשעבר ריי וילקינס עבר לסאן ג'רמן פאריס מקבוצת מילאן, שם כיכב משך שלוש שנים. וילקינס יחליף ככל הנראה את היוגוסלאבי סושיץ', שיאלץ לעזוב מכיוון שלפי תקנות ההתאחדות אין אפשרות להתיר ליותר משני זרים לשחק בכל קבוצה בליגה הראשונה.

הקלה לריאל

התאחדות הכדורגל האירופית החליטה להתיר לאנשי רדיו וטלוויזיה וכן לעתונאים לסקר את משחקה של ריאל מדריד בסיבוב הראשון בגביע אירופה לאלופות נגד נאפולי שיהיה במדריד.

כידוע, ריאל הוענשה ע"י האיגוד האירופי לקיים את המשחק הראשון בלא קהל. ואף רמזה שלא יוכלו להיכנס אפילו לסקור את המשחק. אך שכנעה שאפשר להתיר לכלי התקשורת לסקר משחק זה, אך כמובן ללא קהל. בעוד שריאל תעבור את המשוכה הראשונה הרי שהמשחקים בסיבוב השני היא תאלץ לארח אותם 350 ק"מ מאיצטדיונה.

מקנרו לנבחרת הדייוויס

הטניסאי האמריקאי ג'ון מקנרו ישוב לנבחרת ארה"ב במשחק גביע דייוויס נגד מערב־גרמניה שיהיה בקונטיקט ב־24 בחודש. באותה עת תשחק ישראל נגד הודו.

תהיה זו הופעתו הראשונה של מקנרו השובב מאז 1984, כאשר ארה"ב נוצחה בגמר ע"י שוודיה.

במשחקי היחידים יופיעו יחד עם מקנרו פול אנקן וטים מאיוט ואילו בזוגות יככבו סגוסו ופלאך, שזכו בשבוע שעבר באליפות ווימבלדון.

● המדורג מספר 1 בטורניר בבוסטון אנדרס גומז העפיל לחצי הגמר לאחר שניצח לאחר מאבק בן שעתיים וחצי את האמריקני ג'ימי אריאס 6:2, 5:7, 6:7. במאבק בין השוודים ניצח קאלסון את ניסטרום 1:6, 5:7. גומז ישחק בחצי הגמר נגד קארלסון בעוד שמשחק חצי הגמר השני יהיה בין וילאנדר משוודיה וחייטה מארגנטינה.

● בגמר טורניר הטניס בגסטאד ישחקו אמיליו סאנשז מספרד ואג'נור מהאיטי. בחצי הגמר גבר סאנשז על הארגנטיני בנגואצ'אה 1:6, 5:7 ואג'נור ניצח את מוראדי משוויץ 6:3, 6:4, 3:6. בחצי הגמר בניופורט ישחקו בגמר מאוזר מאוסטרליה וגולדי מארה"ב.

שייט

נבחרת ישראל בשייט מפרשיות בדגם 420 יוצאת היום לאליפות עולם בהונגריה. לפני אליפות העולם תתקיים תחרות שבוע המשמשת הכנה לאליפות.

השייטים בנבחרת הם: דרור אילני, שי בבר, יוסף לוי, גל יעקבוביץ, אלון דגן, אמיר אביטנעם והאחים גיד וערן שנסל.

אופניים

ארי קדוש מהפועל אשדוד ניצח אתמול במרוץ אופניים שנערך באשדוד, לאחר שעבר את 41 הק"מ בזמן של 58.15 דקות. סקרב הנוער הג"ע דיוויד צ'דמן מהפועל ת"א בזמן טוב יותר מהבוגר — 57.11 דקות. בין הותיקים ניצח הנרי אוזיין מהפועל מצפה רמון.

מרכז "הפועל" מודיע:
ישיבת מזכירות "הפועל"
שנועדה להיום, יום ראשון 12.7.87
נדחית
ותתקיים ביום ראשון 19.7.87 בשעה 13.30
בבית הוועד הפועל, קומה 7

בנות חוף הכרמל זכו באליפות הבי"ל

באליפות הבין־לאומית של בתי־הספר העל יסודיים בכדורסל זכתה קבוצת הבנות של חוף הכרמל במקום הראשון, לאחר שניצחה בגמר את הספרדיות 71:84 (35:49).

אלומה גורן (44 נקודות) ושרון תגר (11) היו הבולטות בחוף הכרמל. תגר הובהלה לבית־החולים עקב חשש לזעזוע מח קל. לספרדיות הירבה לקלוע אוזה קורטיזה (13).

נבחרת הבנים האיטלקית ניצחה בגמר את סגנית אלופת ישראל, רמת־השרון, 62:69 (21:35). האיטלקים גילו עדיפות והובילו כל העת. 5 דקות לסיום צמצמו הישראלים ל־57:55, אולם האיטלקים לחצו וזכו בנצחון. לאיטלקים הירבו לקלוע אמיליאנו נרי ופאוסטו קלונברה (21 כ"א). לרמת־השרון קלע רותם אליוך 20 נקודות ועמו צור 17.

במשחקי דירוג ביום שישי, בנים: על המקום השלישי — אורט קרית־ביאליק — ספרד 92:102: מקום 5–6 — צרפת — דנמארק 76:79. מקום 7–8: בלגיה — אוסטריה 60:64. בנות: מקום שלישי: עירוני א' — צרפת 67:95. מקום 5–6: אירלנד — בלגיה 37:47. מקום 7–8: דנמארק — אוסטריה 50:80.

משחק כדורסל לזכור רן ציפר

קבוצת הכדורסל של מכבי תלמי־מנשה זכתה בליל שבת ב"גביע רני" במשחק שנערך במושב נגד קבוצת הפועל גדי־צבי. במשחק הנערך מידי שנה לזכרו של עו"ד רן ציפר ז"ל, בן המושב, השתתף כוכב מכבי תל־אביב מוטי ארואסטי בשורות תלמי־מנשה.

תלמי־מנשה ניצחו 47:58 אחרי שהובילו 17:32 במחצית. את הגביע העניק למנצחים בנו של רן ציפר ז"ל, גיל, המדליות חולקו ע"י גיל בן ה־11 ואחותו הקטנה נועה בת ה־7. עו"ד רן ציפר, שהקים את קבוצת הכדורסל בתלמי מנשה וניהל אותה, נפל בשבוע הראשון של מלחמת לבנון.

בגלל השביתה נדחית היום ישיבת מזכירות מרכז הפועל

בגלל השביתה שתהיה היום בכל השירותים הציבוריים לא יפעלו גם משרדי מרכז הפועל ולכן נדחית ישיבת מזכירות מרכז הפועל, שנועדה למנות היום את חברי ועדת המינויים לכדורגל לקראת האסיפה הכללית של ההתאחדות לכדורגל ב־9 באוגוסט לבחירת המוסדות החדשים של ההתאחדות.

הישיבה הזאת תתקיים ביום א' 19 ביולי ב־130 אחה"צ באולם הישיבות של הועה"פ.

כדור מים

קבוצת הפועל גבעתיים הביסה במשחקי אליפות הפועל את הפועל פ"ת בתוצאה 1:13. במשחק אחר גברה הפועל אפיקים על הפועל גוש־זבולון 5:10. בגילאי 18 גברה הפועל פ"ת על הפועל משמר־השרון 3:14. הפועל גבעת־ברנר גברה על הפועל רמת־השרון 8:11.

המכביה האירופית נפתחת בקופנהאגן

מאת עלי כהן, סופר "דבר" בדנמרק

קופנהאגן (מיוחד ל"דבר"). — בתום הכנות מאומצות תפתח היום במתחנק ה"מכביה האירופית" בקופנהאגן. יטלו בה חלק 600 משתתפים מ־20 מדינות וביניהם 28 נציגים מישראל, שיתחרו במקצועות [illegible].

זו הפעם הראשונה שבמכביה האירופית או בכל מכביה אחרת שהיא שלאחר מלחמת העולם ישתתף נציג יהודי מהונגריה. המשתתף ההונגרי יתחרה בטניס.

צעיר המשתתפים הוא בן 12 מאנגליה. בסך הכל יתקיימו בימי המכביה תחרויות ב־10 ענפים.

כן הראוי לציין הגעתן של משלחות מגיברלטר ומיוגוסלאויה. הגדולה במשלחות היא זו מאנגליה, שבה 85 משתתפים, וכאמור, הקטנה שבהן היא זו מהונגריה, שבה משתתף אחד בלבד.

אחד העתונים המקומיים הביע חשש, כי המכביה תהיה יעד נוח לטרוריסטים, אך המשטרה מודעת לבעיה והקימה בבית המרכזי תחנת משטרה מיוחדת עם [illegible] באזורים סמוכים לאתרי התחרויות. תקציב המכביה 1.2 מיליון כתר, שהם כ־300,000 דולר.

בית"ר ת"א עשויה לשחק בבלומפילד את משחקי הליגה

מאת שמואל קליגר

בסוף השבוע גברו הסיכויים, שקבוצות הכדורגל של הפועל תל־אביב ובית"ר תל־אביב יקיימו במשותף את משחקי הבית שלהן בבלומפילד.

התפתחות זו הפכה לאפשרית לאחר, שמכבי תל־אביב, שהיתה אמורה להיות מהכתחילה השותפה של הפועל חזרה בה בכוונתה המקורית ותקיים משחקיה הביתיים באצטדיון רמת־גן.

מנהל בית"ר תל־אביב ארצי בר־יעקב מסר, כי אמנם קיים הסכם התום עם ראש עריית הרצליה על קיום המשחקים הביתיים של בית"ר תל־אביב באצטדיון בהרצליה, אך אפשר לסגת מהסכם זה ועתה הכל תלוי בהצעות, שיופנו לקבוצה מצד קבוצת הפועל.

ג'ודו

הפתעה גדולה נפלה אתמול באליפות ישראל לנוער בג'ודו, כשבבכורה זכתה הפועל בת־ים שגברה על האלופה בארבע השנים האחרונות, מכבי ת"א. במקום השלישי דורגו במשותף קבוצות הפועל פ"ת והפועל נתניה.

● אלופת ישראל בכדורסל נשים, קבוצת אליצור ת"א מנהלת משא ומתן עם השחקניות המצטיינות: סיגל גודס, דניאל ביטון ממכבי דרום רמת־חן, שירדה לליגה הארצית.

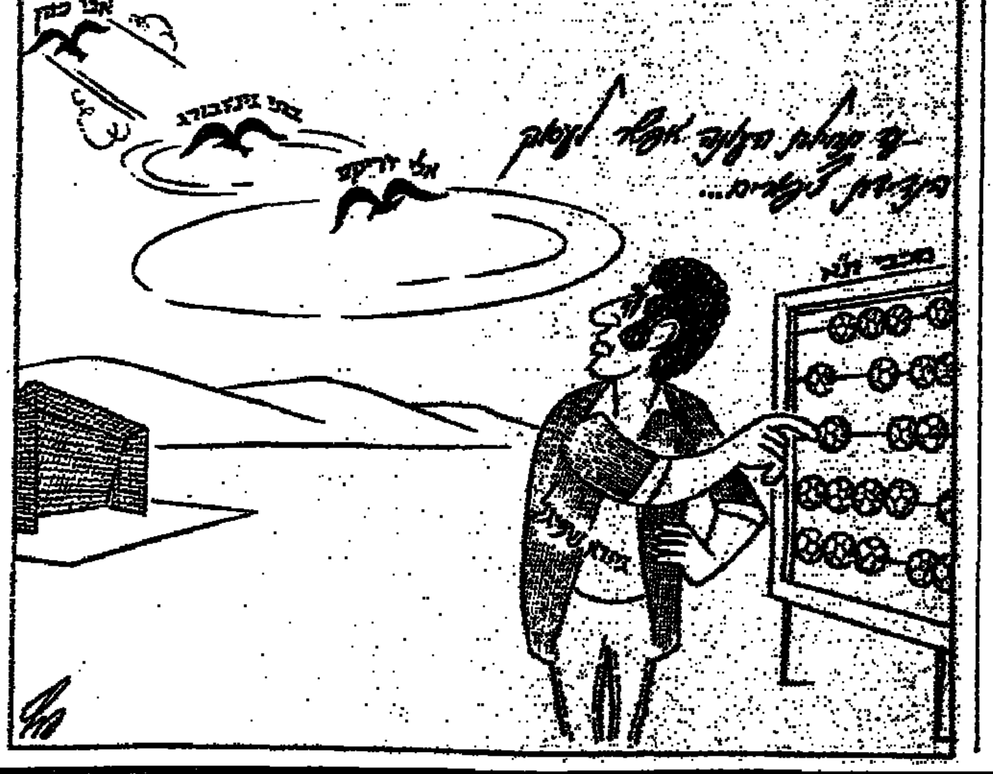

בובת שעווה

בחודש הבא יוצג במוזיאון השעווה הישראלי במאירלנד פסל חדש משעווה בדמותו של אלוף הטניס עמוס מנסדורף. בין וימבלדון להודו מצא זמן למדידות. בובת מנסדורף תוצב לצד ברודי, מלמיליאן, כהרמינץ, ברקוביץ, רוט וגליקשטיין. עמוס, שרק לא תימס בחום ההודי

מלכי ה"סל הקרוע"

מאת משה כהן

מיעוט הכדורסלנים המצטיינים המפשיים גרם לאחרונה להופעה חמורה, בה האגודות משלמות סכומי עתק ושחקנים בינוניים מתנהגים כמו מלכי הסל. רבות דובר על מצבן הכלכלי הקשה של רוב קבוצות הליגה הלאומית. גם העובדות לא החמיאו לכדורסל הישראלי. בשנים האחרונות עמדו ארבע קבוצות בפני סכנת פירוק ושתיים מהן הצליחו להישרד רק בעזרת תרגילים מבוצרים. הכתובת על הקיר היתה ברורה – חייבים לשים קץ לתשלומים האסטרונומיים לשחקנים.

מתברר שהדיבורים הכל נשמע מבטיח, אבל המציאות שונה לחלוטין. מה שקרה בפגרה חייב להדאיג את כל מי שהענף יקר לו.

שחקנים מצויידים בכרטיסי השחקן התנהגו כמלכים לכל דבר. הם ניהלו מגעים עם כמה קבוצות בעת ובעונה אחת והפיצו שמועות על סכומי עתק, שבכיכל מכבה הירבה להציע. לא אחת הפירו אותם שחקנים סיכומים בע"פ והעדיפו לבסוף חוזים שמנים יותר בקבוצות אחרות.

עסקן בכיר בקבוצת צמרת ציין בפני לא מכבר: "עם שחקן ישראלי טוב אי אפשר להתחיל מו"מ בהצעה נמוכה יותר מ-50,000 דולר לעונה". איש כדורסל אחר ציין בצער: "הקבוצות מתמוטטות והשחקנים חוגגים, הם לא מבינים שהם כורתים את הענף עליו הם יושבים".

השחקנים הישראלים מנצלים את העובדה, ש"תגיעת המתאזרחים" נגמרה וכעת כל קבוצה מקצועית בלבד (סימס רצה לטעום את טעם יכולה להביא לארץ שני זרים. עד כה היינו עדים לכמה עסקות גדולות ומעניינות והפגרה טרם הסתיימה. יד העסקנים עוד נטויה.

* * *

"עונת המלספורינים" נפתחה בסערה – הארוך לאסוף הצה את הכביש להפועל ת"א. הערכת ראשי הפועל היתה לאסוף אינו מתלהב לנגן תחת שרביטו של רלף קליין ומיהרו להחתימו, להדהמת כולם. מנהלי מכבי ת"א ניהלו מו"מ שקט עם וילי סימס. הפרשנים דיברו על הרתעת מיקי ברקוביץ, אבל בסופו של דבר ישווק שניהם כמוים המוזהבים.

להערכתי, סימס ולאסוף מהווים תופעה יוצאת דופן בשוק ההעברות. הם גילו חשיבה

סימס מהפועל למכבי

הפסגות של מכבי ולאסוף רצה לקבל דקות משחק רבות יותר) ולא שיקל כספי. במכבי ת"א ישחק העונה גם ה"אמריקאי" מוטי דניאל תמורת סכום כסף לא מבוטל.

עסקת העשור האחרון לא יצאה אל הפועל. מיקי ברקוביץ, למרות הריב המפורסם שלו עם דורון ג'מצ'י וההצעות המפתות שהופנו אליו מכמה קבוצות (100,000 דולר לעונה), העדיף לסיים את הקריירה שלו בקבוצת נעוריו.

אור גורן היה אחד המבוקשים ביותר בקרב קבוצות הצמרת. בשרותיו זכתה אליצור נתניה, ששילמה לו סכום כסף נכבד. ארז חזן ידע חיזורים רבים מהפועל ת"א, אך נתקל בסירוב מוחלט מהפועל גליל-עליון. לדעתי, תוך שנה נראה אותו ב"אוסישקין". בינתיים מתנחמים

לאסוף ממכבי להפועל

בהפועל ת"א ברכישת הבוק של יונתן ולול, שחשש לעתידו בקבוצתה המפוררת של הפועל חיפה.

* * *

החוזים השמנים של לאסוף, גורן וסימס נטעו מבוכה בשוק. כך, למשל, נועד דני ברכה עם ראשי הפועל גליל-עליון, למרות שלכולם היה ברור שהוא ממשיך באליצור.

שחקן בינוני כמו יואב קרמן ממש "הוגג" בימים טרופים אלה. הוא מנהל מגעים עם כמה קבוצות, שומע הצעות, אבל לא מתחייב. קרמן למד לנווט במפה הנוכחית. לבסוף מובטח לו חוזה נאה, שלפני שנתיים אפילו לא העיז לחלום עליו. אפילו סטיב שלכטר המתיק נהנה מ"שגעון הגדלות" של הכדורסל הישראלי וזכה לחתום על חוזה כספי טוב במכבי נתניה.

הכוכב המתבגר שמואל זיסמן הבין, שהעונה ניתן לעשות עסקים טובים. הוא הוליך לעזוב את הפועל גליל-עליון, כנראה מתוך הנחה שבאזור המרכז יקבל הצעות משתלמות יותר.

ראוי לציין, כי לא רק קבוצות הצמרת שילמו סכומים נכבדים לכדורסלנים הישראלים. העולה החדשה לליגה הלאומית, אליצור רמלה לא עמדה מאחור ופיתתה את פנחס חוזו ואבנר שם טוב. הם נעכו ברצון.

עד תום מועד ההעברות מצפות לנו עוד כמה "הגיגות". שחקנים האגודות יפיצו שמועות ועורכי הדין המתווכים ימשיכו להנות. רק יש לקוות כי לכל החוזים יהיה כיסוי.

ברקוביץ רגיל לקרוע את הסל

פסק זמן

עם: אהרן להב

העסקנים — לאירופה והכדורגל לאוקיאניה

ההזמנה שקיבלה ההתאחדות לכדורגל למשחקי קדם אליפות העולם בכדורגל שתהיה באיטליה ב-1990, מקבלת משמעות נוכח החלק המעשי שלה. למרות כל המאמצים שעשו שליחי ההתאחדות בשנתיים האחרונות, מאמצים שנעשו בעיקר בתחום הנסיעות ההשתדלנות והבלתי נלאות בכל מפגש של ועדת כדורגל אירופית ובכל "שאייה" של מלך מי התבטא כאוקראי כמה מראשי הכדורגל של פיפ"א ואופ"א. והתוצאה: אנו נשחק פעם נוספת באוקיאניה וגם אם נזכה בראשות הבית נאלץ להתמודד עם הנבחרת השלישית של דרום אמריקה כדי לזכות בכרטיס הכניסה לגמר. חלום באספמיה.

ההבטחות לשבץ את ישראל במסגרת אירופית באו תמיד מפי הזרים. השליחויות, לפי טעמם של השליחים, הוכתרו בהצלחה. ראשי ההתאחדות ציטטו דברים שאמרו להם ראשי הכדורגל של גרמניה המערבית, של אנגליה, של צרפת ובלגיה והולנד. הללו, הנוטים לנו סימפאטיה, מוכנים אולי לתמוך בשילוב. הכדורגל הישראלי באירופה, אולם האינטרס האירופי הכללי אינו לוקח בחשבון "מחשבות והרהורי" של בודדים.

בשביל קהילית הכדורגל האירופית מגמת הכדורגל הישראלי "כאב בצוואר" שצריך לטפל בו באמצעים דיפלומטיים, להדיך אל השליחים, לנטוע תקוות, אך במשכים הרשמיים של המסגרות לקבל את ההחלטה הנבונה, כי ישראל טרם בשלה להכנס אל הגדקלין.

לצורך זה אפשר בהחלט לצטט גם את דברי הכדורגלן הרומאי דוני רוגנטל המשחק בבלגיה. הוא הרגיש כאזני טופרנו, כי התרשם שבאירופה מתייחסים אל הכדורגל הישראלי בזלזול ובחוסר ידע. ואם נוסיף לכך את המומנט הבטחוני, המאלץ את המארחים באירופה להפעיל כוחות צבא, משטרה וכוח מיוחד כדי להגן על חיי הישראלים מפני אפשרות פיגוע – נקבל את התמונה האמיתית. הכדורגל הישראלי זקוק להרבה יותר מאשר שליחים, יהיו אלא אפילו נשיא המדינה ומ"מ ראש הממשלה ושר החוץ כדי לפרוץ את המצב.

די להיווכח כיצד אנחנו הישראלים מתייחסים אל משחקי האינטרטוטו ואיזו רמה מציגים בה כדורגלני הקבוצות הישראליות, כדי להבין שבאירופה לא מקבלים "תאבון לתפרים הישראלי". וזה בינתיים המסגרת היחידה שבה יש לאירופה הרמנות להיוודע אל הכדורגל הישראלי. ומה אנחנו עושים לטובת המסגרת הזאת: המאמנים מקטרים על חוסר החשיבות שבמפגשים ומכריבים למשחקים הרכבים חסרים ועייפים.

השיבוץ שעשתה לנו הוועדה המארגנת את אליפות העולם מטעם פיפ"א היא עדות נוספת, כי ראשי ההתאחדות לכדורגל מבלבלים את המוח המירע של הציבור בכל הנעשה בין כתלי פיפ"א ואופ"א כדי להתמיד בנסיעות שיבטיחו הזדמנות, שאסור כבר מוכן לנסיעות מרק שאין להן שום צידוק.

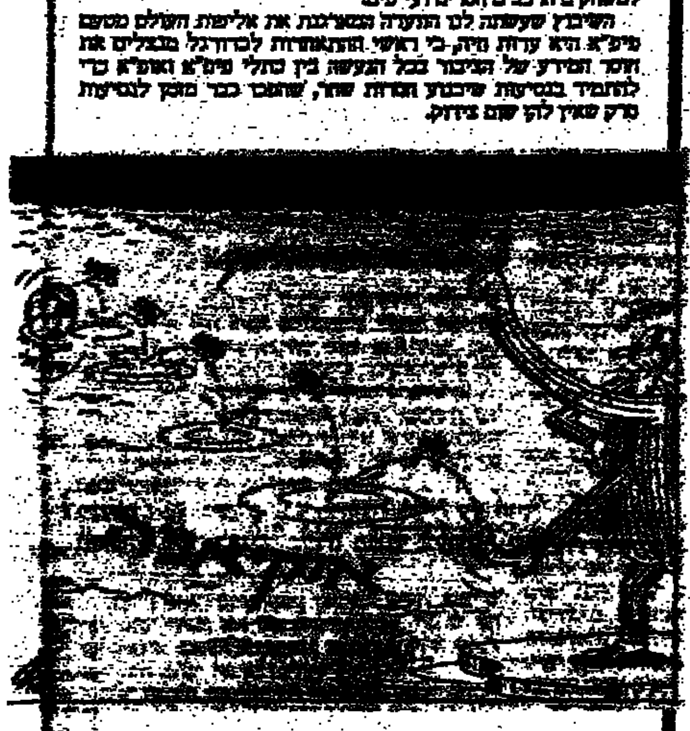

האיום בויינקרנץ מחייב מאמן מלא

בשעה שנבחרת הכדורסל מגליפת אירופה כיום, הכעס בבוז זה את הרעה, כי הנבחרת זקוקה למאמן במשרה מלאה ולא למאמן ב"הלוואה", שעיקר עיסוקו באחת מקבוצות הליגה הלאומית ולא כל שכן בקבוצה הלוחמת, שיש לה סדר יום עמוס ביותר בחודשי השנה. באיגוד הכדורסל לא קיבלו רעה זו והחליטו למנות את משה וינקרנץ, מאמנה של הפועל ת"א.

עוד לא יבשה הדיו על ההסכם עם וינקרנץ ואומרים שהסיכום היה רק בעל פה וכבר משמע איום מצד הנהלת הקבוצה, כי כוונתה לשלוח את המאמן להשתלמות בארה"ב בדיוק בפרק הזמן שעליו להכין את נבחרת הכדורסל הישראלית למשחקי דרג ב' במשחקי בבולגריה. וכל זאת למה: משום שראשי הכדורסל של הפועל ת"א מתנגדים על רכז הכדורסל של מרכז הפועל, איתן חפר, שהוא גם יו"ר הוועדה המקצועית באיגוד הכדורסל. ועל מה יצא הקצף: על עמידתו האיתנה והצודקת של חפר נגד העברתו של הכדורסלן יונתן ולול מהפועל חיפה לת"א.

התל-אביבים, שמצבם הפיננסי בנוגה במשבר כספי, ניצלו עובדה זו כדי להוסיף את ולול ולהפשיר את הפועל חיפה בלי שאזו מפתח. איתן חפר, כבעל זכות חתימה (וכמו, הפקיד שיקל דעת האחריות מרכזית והוא מסרב להוסיף את חתימתו לעיסקה אשר במהותה עלולה לטשטש קבוצה אחרת באותה ותאגדות.

את בהחלט עמדה אמיצה שיש לתת לה גיבוי מירבי. העובדה שמעורב בעיסקה הזאת כסף רב ואיתן חפר הוא רק פקיד סכבי לבחוך תוספת חתימתו להשלמת העיסקה – כמשתמע מדברי היו"ר הת"א דני קלין – ראויה לגינוי, שכן תפקידו של חפר במרכז הפועל לדאוג לניהול סדיר של קבוצת הכדורסל ולא לתת יד לבזבוז של חבור הרוח.

מוסדות הפועל צריכים לגבות ולעבות את החלטתו של איתן חפר ומאידך חייבת הוועדה המקצועית באיגוד הכדורסל להתכנס לאלתר ולבחור במאמן מלא לנבחרת הלאומית כדי לשתומעות אנטי ספורטיביות כאלה לא יהיה צנב להיוולד.

סיאול או לא

נשיא הועד האולימפי הבינלאומי, הספרדי חואן-אנטוניו סאמרנץ' אמר במסיבת עיתונאים באוניברסיאדה, כי המשחקים האולימפיים ב-1988 ייערכו בסיאול או שלא ייערכו כלל. הוא הבהיר כי האולימפיאדה לא תועתק למקום אחר גם אם סיאול לא תהיה כשירה

פינג פונג פינג פונג פינג פונג פינג פונג פינג פונג פינג פונג פינג פונג פינג פונג

נצחון כפול על השולחן

הסיכום המלא של ההופעה הישראלית ההיסטורית באליפות הפתוחה של ספרד

מאת נימן פרידמן

"למרות שבדרך כלל אני ביקורתי, הרי שההופעה המוצלחת באליפות הפתוחה של ספרד גרמה לי אושר. גביע לקדטים ומדליית כסף לנוער זה הישגי", כך התבטא מזכיר איגוד טניס השולחן, יוסף ישועה, ששימש בראש המשלחת הישראלית (נבחרות הנוער והקדטים) לתחרות ההיסטורית, שהתקיימה לפני כשבוע בעיירה הספרדית הקטנה ואלה, שבחבל קטלוניה.

הכותרת מבשרת על נצחון כפול, שמטמנה תכסות ותוצאות משובחות על גבי השולחן הירוק והישג פוליטי חשוב בדרך לשיבוץ ישראל באירופה, בעצם ההופעה הראשונה בתחרות הזמנה בספרד. 1500 צופים וראשי האיגוד הספרדי הריעו לנבחרת הקדטים המאמן למבי פודגוריאני, בעת שראש עיריית ואלז העניק לה את הגביע ודגל ישראל (ניתן ע"י השגרירות הישראלית) התנופף באולם.

ספרד התרימה את ישראל במשך שנים ארוכות והצביעה נגדנו בכל הקונגרסים. על סף פתיחת השערים הדיפלומטיים, נוצר הקשר בין ראשי הענף בישראל לראשי ההתאחדות הספרדית.

מספר ישועה: "לפני שנה הייתי עם יו"ר האיגוד, ד"ר שלמה קידר, בקונגרס בבלגיה שנערך במקביל לאליפות אירופה לנוער. הבכורה שלנו היתה ליצור קשר ישיר עם ראשי איגודים שונים, כחלק ממאבקנו להיכנס ליבשת.

בזכות הלשון

לא שיערתי לעצמי שלשליטתי המסויימת בלשון הספרדית תביא תועלת לאיגוד. באחת ההפסקות ניגשנו לקפטריה. היה עומס ולחץ. התיישבנו ליד שולחן, לצד שני גברים שחורים.

הם אחזו בידיהם טופס בשפה האנגלית ושוחחו ביניהם בספרדית. הבינותי שאינם שולטים באנגלית והסברתי להם מה כתוב. הם פנו אלי בהפתעה. "מדבר ספרדית?" ענית: כן. "מאין אתה?" חייכתי: ישראל.

יוסף ישועה

הסכרים נפרצו. ישבו מולנו בעלי התפקידים המקבילים באיגוד הספרדי. היו"ר והמזכיר. היו"ר סיפר על קשריו עם העולם היהודי בכל רחבי אירופה. העניין הבא על הפרק היה כמובן שיתוף פעולה בין שני האיגודים. אמרנו שאנו מוכנים להזמינם לאליפות הפתוחה של ישראל והם הציעו מיד להזמיננו לאליפות הבינלאומית הראשונה לנוער באלה".

הבטחות פוליטיות

הקרח נשבר. הספרדים שיגרו טופס הזמנה לישראל. ישועה הבריק תשובה חיובית, אולם ככל שקרב מועד האליפות לא הגיע טופס הזמנה.

ישועה מספר: "רק כשהגענו לשם התברר כי הם חששו להזמיננו בגלל ההיבט הפוליטי. בקטלוניה נערכו לקראת בחירות מקומיות והמפלגה הימנית הניפה שלטים אנטישמיים ואיימה בנקיטת צעדים חריפים אם תוזמן משלחת ישראל. כשביקשתי מהם הבהרה סופית, אם לא זומנו בגלל פוליטיקה, הם נבכנו לסידרת ישיבות קדחתניות והודיעו: כך".

שמירה צמודה

בספרד זכתה המשלחת הישראלית לשמירה צמודה. התיאור של ישועה צבעוני: "כל כף שתנקוב בשמו, שמר עלינו. המשטרה, הצבא, המשטרה החשאית. המלווה הישראלי דאג בצורה מושלמת לבטחוננו. זה הכביס ללחוץ את השחקנים. אך הבהרתי להם שעליהם להתעלות למען הדגל. כבודם וכבוד המדינה מוטל על כף המאזניים".

מסתבר שהצינות הלחץ הועילה. הנערים התעלו על השולחן הירוק והשיגו תוצאות מצויינות. קבלת הפנים הרשמית למשלחת היה חמה וידידותית, אך קבלת הפנים הבלתי רשמית של החוגים הקיצוניים היתה להוטת ובלתי ידידותית.

העיקר, ישראל הביזה נרבך חשוב בבניית היחסים הספורטיביים עם ספרד, שהיתה עויינת עד אשתקד.

התוצאות וההישגים:

נבחרת הקדטים – גיא בסיס ושגיא צוקרמן – מקום ראשון:
מוקדמות: 0:3 על בלגיה; רבע הגמר: 0:3 על ספרד; חצי הגמר: 0:3 על צרפת; הגמר: 2:3 על יוון.

נבחרת הנוער – מיקי זיכל ושל מיטורי. – מקום שני:
רבע הגמר: 0:3 על ספרד; חצי הגמר: 1:3 על הונגריה; הגמר: 3:0 מול איטליה החזקה, המודרכת בידי סינים.

נבחרת הקדטיות – שרית חוזה ומיכל יוספביץ – גביע הנחותים:
מוקדמות: 3:0 להונגריה; בית הנחותים: 0:3 על אירלנד; 0:3 על ספרד ב'; 1:3 על הונגריה (!)

יחידים:
המצליח היה מיקי זיכל שנוצח בחצי הגמר בידי אלוף איטליה, בנגיני, 2:0. בדרך גבר על פליזון (ספרד) 0:2, משאוד (ספרד) 0:2, אלוף ספרד זולאיקה 0:2.
מיטורי נוצח ברבע הגמר בידי היווני קרקידיס 2:0 וכל השאר הודחו בסיבוב הראשון או השני. הכשלון היחסי במשחקי היחידים מפתיע לאור ההצלחה הקבוצתית.

טור-דה-לון

כוכב הקולנוע הצרפתי, אלן דלון, נראה לאחרונה על המסך הקטן שלנו בשבתות אחר-הצהריים. כאן הוא מחייך ומניף ידו, בטרם הזניק את אחד הקטעים של הטור-דה-פרנס. דלון, רוכב אופניים חובב, אף הצטרף לאחד המתחרים וערך "טור" קצרצר משלו

ראיון עם מני וייצמן

תקשורת עם העם והעולם

מאת שמואל קליגר

אין לו שום קשר משפחתי עם "עייזר", אף כי שמו וייצמן כשם האיש המפורסם מן הפוליטיקה ואף כי הוא עצמו אינו מתנזר מן הפוליטיקה, מעיד על עצמו מני וייצמן, בן 35, כי הוא ריאליסט ובעין בוחנת וביקורתית הוא מסכם עונת פעילות כיו"ר איגוד הכדוריד בשביעות רצון ובתקוות לעתיד חיובי.

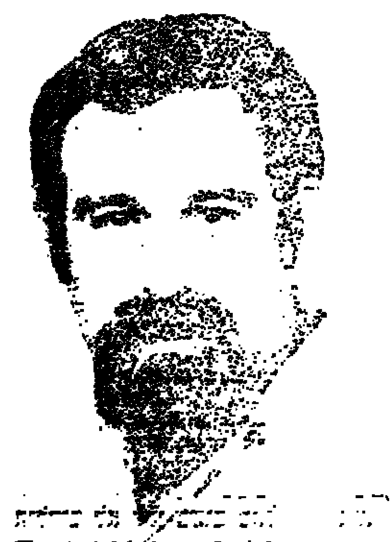

ש: מה בדיוק הבעיה של איגוד הכדוריד?

ת: "כשנכנסתי לתפקידי סבל ענף הכדוריד מאי חשיפה מספקת לכלי התקשורת. הייתי במשחק של הפועל רמת-גן נגד אלופה מבעבצה גדולה, הנגריה. במשחק הזה רק כמה מאות צופים. זה מעיד על זלזול ועל העדר של חשיפה תקשורתית. החלטתי שכיבר לא יהיו עוד דברים כאלה".

ש: במה אתה רואה את השיא של פעילותך באיגוד הכדוריד?

ת: "החשיפה לכלי התקשורת היתה גולת הכותרת של פעילותי בענף. הצלחה נוספת ארגון טורניר אירופי ברמה גבוהה. ערכנו לפני כמה חודשים את טורניר ארבע האומות, זו הפעם הראשונה בישראל, בהשתתפות נורווגיה, הולנד ואיטליה. כן אירחנו גם את נבחרות לוכסמבורג ויוון".

ש: במה תורמת התקשורת לעידוד ענף הכדוריד?

ת: "כבך שהאולמות היו מלאים. במשחק הגמר בראשון-לציון חזו במשחקים יותר מ-1000 איש בכל פעם. גם בטורניר הפועל היו צופים רבים הזוכה, כי הקהל מתחיל להצביע בנוכחותו בעד הכדוריד. גם בגמר הגשים בנס-ציונה האולם היה מלא. הבאנו נבחרות בינלאומיות. בספורט הפועלים הכדוריד היה האירוע המרכזי. תשע נבחרות השתתפו באולמות בראשון-לציון ובנס-ציונה".

ש: האם תוכל להצביע על הישגים במישור הבינלאומי?

ת: "עשינו מאמץ גדול לקשור קשר עם היוונים. נבחרתם הגיעה לארץ לטורניר ידידותי ובעוד כמה ימים יבוא לארץ לביקור פרטי יו"ר האיגוד היווני, יורגוס ניקולאוס. נבחרת הקדטים שלנו יוצאת ליוון ב-20 ביולי. שמנו השנה דגש על ארגון הנבחרות. במסגרת האיגוד פועלות שש נבחרות לאומיות. קבלנו שבחים רבים על פעילותנו וגם ועדת הכספים של ההתאחדות לספורט שיבחה את פעילותנו".

ש: האם היית מבקש מישהו מהמישור הפוליטי שיסייע לקידום הענף?

ת: "הצלחנו לקשור את ראש עיריית ראשון-לציון מאיר ניצן להיות אוהד נלהב מאוד של הענף. חשוב מאוד לציין, כי יו"ר ההתאחדות לספורט עמי שלף והמנכ"ל שמואל ללקין מגלים הבנה ואהדה לנושא הכדוריד".

ש: אם כך, אין שום בעיות ואפשר לטפוח על השכם?

ת: "לא הכל ורוד. הבעיה המרכזית: חל פיחות במספר הקבוצות ובמסגרות. לפני כעשר שנים היתה בכדוריד גם ליגה ב' וכיום יש רק ליגה לאומית, ליגה ארצית וליגה לנוער".

ש: מה הבעיה להגדיל שוב את מספר הקבוצות הליגות?

ת: "הבעיה ליצור מודעות בקרב הנוער, שעקב החשיפה התקשורתית נוהה בשנים האחרונות לכדורגל ולכדורסל. צריך לכוון אצבע מאשימה כלפי הטלוויזיה, שממש חיסלה את ענפי הספורט הקטנים. אחד הדברים שעשיתי בשנה האחרונה במשרד החינוך היה קבלת אישור לבניית אולמות מיוחדים לכדוריד. בנס-ציונה, למשל, נאבק על הקמת אולמות לכדוריד בעמק-חפר, בחדרה ואשקלון. השנה נתרכז במשימה להגיע לכל מקום ולכל עיר, ששם מבקשים לבנות אולם ונתעקש על כך, שזה יהיה אולם לכדוריד. האולמות המתאימים אך ורק לכדורסל, הם בכיה לדורות".

ש: מיהם העוזרים במלאכה?

ת: "המזכ"ל שלמה פורטר. האיגוד התברך בכח יוצא מן הכלל. המאמן, איגור ביאליק קיבל גיבוי להכין נבחרת צעירה לטורניר אליפות העולם בדרג ג', שיהיה בפורטוגל בפברואר של השנה הבאה".

ש: מה מכאיב לך?

ת: "כואב לי הכשלון של נבחרת הנוער בסיציליה. אמנם, הונגריה נחשבה למובילה בכדוריד העולמי, אך בכל זאת הצגנו יכולת שווה להם. יש לי הרושם, שהצעירים שלנו עולים על הגל הנכון אבל משהו שלילי קרה לשחקנים כשהם מתבגרים. שנית, יש חוסר מודעות של אגודות הספורט לענף הכדוריד וזאת בגלל קשיים תקציביים. שלישית, הפיחות במספר הקבוצות הנרשמות. אני מקווה, שנוכל לעצור את הנסיגה".

ש: מה בקשר לשופטים ולמאמנים?

ת: "אכן, יש לנו בעיה עם המאמנים ועם השופטים. פשוט חסרים לנו כאלה ברמה מתאימה".

ש: האם אתה בעד שילוב זרים?

ת: "אני בעד שילוב זרים, אבל מסיבות שונות לא נראה לי הדבר בר ביצוע בעתיד הנראה לעין. בגביע אירופה ניתן לשלב זרים, אבל נראה לי, כי הקבוצות המשתתפות בגביעי אירופה לא ימהרו לכלול שחקנים, שיורשו להשתתף רק במסגרת זו".

דיוקן על גד שטרנבאום

"מר" צעדות ומשחים עממיים

מאת שמואל קליגר

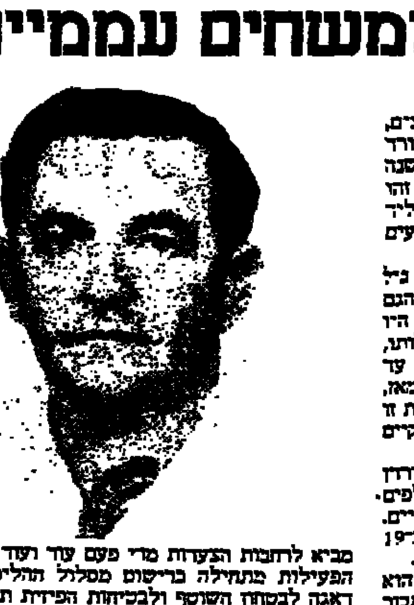

עשרות מפעלים עממיים, צעדות, מירוצים, משחים עממיים, מסעות אופניים עממיים, ריקוד נפלא של לא פחות מ-250,000 משתתפים מדי שנה עם שאיפה להגדיל את מספרם ל-300,000 – זהו כרטיס הביקור של גד שטרנבאום, בן 59, יליד רומניה, המשמש מאז 1973 כרכז היחידה לארועים עממיים במרכז הפועל.

את כל הירושה קיבל שטרנבאום משמואל ג'ל ז"ל, מי שהיה הרכז המקצועי של מרכז הפועל. הגם שקיבל את היחידה במצב טוב והמפעלים היו מאורגנים היטב, הרי סגולת הכותרת של פעילותו, לפחות מאז שנת 1979 היא צעדת ירושלים. עד לאותה שנה הטיפול בצעדה זו היה בידי צה"ל. מאז, שהועבר הטיפול לידיו משתתפים בצעדה יוקרתית זו כ-20,000 צועדים. השנה נקבעה צעדה זו להתקיים ב-13 בדצמבר.

צעדה מפורסמת אחרת היא צעדת בקעת הירדן ועוד עשרות צעדות שונות שבהן משתתפים אלפים ורבבות. ולא רק צעדות. גם משחים עממיים. לדוגמא, המשחה הגדול של צליחת הכנרת ב-19 בספטמבר ע"ש יעקב הפיר, שהיה מייסד המשחה.

כמירוצים המרתון הגדול של תל-אביב הוא השאר שבעיטה. וכל נשכח את מירוץ הקפת התבור המפורסם ע"ש יצחק שדה ז"ל.

אלפים מרחבי הארץ

"זה המוני וזה טוב", מחווה גד שטרנבאום את דעתו. גם הוא מסכים, שאמנם לא מדובר בספורט תחרותי, אבל זהו ספורט, שלפחות אתה נוטל בו חלק פעיל והדבר מסייע לך להשגת בריאות פיזית ואיזון נפשי. אין שטרנבאום מסתיר את דעתו, כי צפייה בטלוויזיה במשחק כדורגל או במרוצי אצטדיון רמת גן יש בה כדי להשיג גיוון ואדישות. ובכל מקום המודעות לספורט היא לקחת בו חלק בעצמך ולא רק לאפשר לעיניך חזות מבצעי אחרים.

אופי תחרותי

רק לצעדת ירושלים יש אופי תחרותי ובו נוטלים חלק גברים, נשים וקבוצות מעורבות. אמנם, המנצח הוא איננו זה, שמגיע ראשון, אלא הקבוצה המסודרת, בעלת התלבושת היפה ובעלת מצב הרוח הגבוה. קצת שינוי לעומת הספורט ההישגי התחרותי.

ההצלחה האישית שלו מתמקדת בעובדה, שהוא מביא לרחובות הצעדות מדי פעם עוד ועוד צועדים. הפעילות מתחילה ברישום מסלול ההליכה, ודרך דאגה לבטחון השוטף ולבטיחות הפיזית תוך תאום עם משטרת ישראל ומשמר הגבול, דאגה לאמבולנסים ובעונת החורף לדאוג לצועדים ולבסוף צריך לדאוג לקבל את התעודה המהודרת. כל צועד, אמנם משתתף בתשלום סמלי של 4 ש"ח, אך הדבר אינו מרתיע אלפים מלהשתתף.

הצעדות נערכות בדרך כלל בשבתות ובחגים. יש אנשים, שמשתתפים בצעדות שנים רבות. רבים מהם יוצאים אפילו להולנד מדי שנה כדי לערוך צעדה בניימיגן. אחת מהן עונה לשם צפירה והיא מנהיגה "זהבה" באחרונה כל יום לגד ומודיעה לו כי חלתה השנה ולא תוכל להשתתף בצעדה בהולנד כנהוג בקודש מדי שנה.

הקודש של הצעדות בטוח על-ידי זקן הצועדים, יהודי בן 75 העונה לשם שלום וביט. השם "משפחה שכזאת" רקום באופן זהה על חולצות כל בני משפחתו הצועדים יחד עימו. שלום, צועד ותיק מחולק היה כבר בעיניים, כשגד שטרנבאום נכנס לתפקידו במרכז הפועל. "גד", היה נוהג לומר, "צריך לעשות עוד ועוד צעדות. אני רוצה לעשות עוד צעדות ברגל...".

هكذا من الاصل

מהפכת העל־מוליכות טרם התחוללה

ברשימה שהובאה במדור זה ב־7 ביוני סיפרנו על ה"מירוץ" הגדול של פיסיקאים במדינות שונות בעולם, שראשיתו במעבדות י.ב.מ בציריך בשלהי השנה הקודמת והמשכו בעיקר בקבוצתו של ד"ר פול צ'ו מאוניברסיטת יוסטון בטקסס, אחר חומרים חדשים המחוננים בתכונת העל־מוליכות, ועל התקוות הגדולות שתולים בחומרים אלה בתחומים מתחומים שונים של הטכנולוגיה. כאן אנו מביאים רשימה שהתפרסמה בעתון הבריטי "אקונומיסט", היוצקת מים צוננים על תקוות אלה

סמוך לטמפרטורה של האפס המוחלט, שהיא מינוס 273 מעלות צלזיוס, מאבדים חומרים מסוימים את כל ההתנגדות החשמלית שלהם ולכן לא מתבזבזת שום אנרגיה כאשר עובר בהם זרם חשמלי, ובמלים אחרות: חומרים אלה נהפכים לעל־מוליכים. החידוש הגדול בחומרים החדשים הוא בכך, שהעל־מוליכות משתמרת בהם עד לטמפרטורה של 98 מעלות מעל לאפס המוחלט (98 מעלות קלווין), כלומר פי ארבעה ממה שנחשב אפשרי עד לפני חודשים אחדים בלבד.

החומר שגילו ד"ר צ'ו ועמיתיו לפני כחודשיים הוא תרכובת שחורה כופת של תרסית עם היסודות הכימיים בריום, איטריום, נחושת וחמצן. מאז מתבשרים אנו מדי שבוע כמעט על שיאים חדשים.

החוקרים מתארים את הסוג החדש הזה של על־מוליכים לא רק כפלא מדעי, אלא גם כבסיס למהפכה טכנולוגית. במה שנוגע לפלא הם צודקים ללא ספק. קפיצה נחשונית זו בטמפרטורות העל־מוליכות היא בגדר הפתעה, שיש בה כנראה כדי להפריך את התיאוריה המקובלת של העל־מוליכות, שנחשבה בזמנו כאחד ההישגים הגדולים של הפיסיקה התיאורטית. הפיסיקאים תוהים וכותבים עתה תיאוריה אחרת, ישנה יותר, שנדחתה בשעתו, בתקווה למצוא הסבר להופעת העל־מוליכות בטמפרטורות גבוהות כל־כך.

מאידך, הטענה כאילו יש לנו כאן עניין עם מהפכה טכנולוגית נראית מפוקפקת במידה מסוימת. בזמנו, כאשר נתגלתה העל־מוליכות, ולו בטמפרטורות נמוכות מאוד בלבד, תלו בה תקוות גדולות וגם החלו ליישם אותה, אבל רק חלק קטן מיישומים אלה הרגו מתחומי המעבדה, וחלק קטן עוד יותר מהם נמצאו כראויים מבחינה כלכלית.

לכאורה יש צידוק לתקוות שתולים בעל־מוליכים החדשים, ולו משום שכדי לקרר עד לטמפרטורה הגבוהה יחסית שבה הם פועלים אפשר להסתפק בחנקן, הנהפך לנוזל כבר ב־77 מעלות קלווין, בעוד שלהשגת טמפרטורות נמוכות יותר דרוש הליום, המתנזל רק ב־4 מעלות קלווין; החנקן מצוי בשפע וקירורו זול, ואילו ההליום נדיר מאוד וקירורו כרוך במחיר גבוה. אף־על־פי־כן דומה, שמבחינה מעשית אין משמעות רבה להבדל זה.

שדות מגנטיים אדירים

נדון תחילה בשאלה, מה הם היישומים המתאימים ביותר לעל־מוליכים. חוטים דקים של חומר על־מוליך יכולים לשמש ליצירת שדות מגנטיים אדירים. באלקטרומגנט רגיל עם חוטי נחושת אפשר להגיע לשדה מגנטי בעוצמה של ארבעה טסלה (כלומר, פי 50,000 מעוצמת השדה המגנטי של כדור־הארץ), אך לשם כך דרושות כמויות אדירות של אנרגיה וכן של מים כדי למנוע מן המגנט מלהינתך. לעומת זאת, כאשר מגנט כזה פועל בתנאים של על־מוליכות, הוא אינו זקוק לבידוד תרמי, גודלו הוא רק כגודלו של קנקן קפה וכמות החשמל שהוא צורך קרובה לאפס. העלות היחידה למעשה במקרה זה היא מחיר הקירור של ההליום.

מכאן אפשר להבין, מדוע לגילוי העל־מוליכים החדשים נתלו מלים כגון "מהפכה". אבל האמת היא, שמהפכה אירעה כבר ב־1960, כאשר חוקרים בארה"ב הצליחו לפתח תרכובת של ניאוביום ושל בדיל, שנמצאה אידיאלית למגנטים על־מוליכים. תרכובת זו ונגזרותיה היו מאז לב ליבה של כל תכנית לבניית על־מוליכים. גילוי זה של שנות ה־60 הוא־הוא המהפכה האמיתית בתחום העל־מוליכות, ולא מה שקורה בחודשים אלה. המגנטים העל־מוליכים של שנות ה־60 הרגו הרבה מעבר לגבולות שהציבו הטכנולוגיות הקודמות, וכיום בונים מעשה שגרה כמעט מגנטים בעלי עוצמה של 10 טסלה. לעומת זאת, על־מוליכים הפועלים בטמפרטורות גבוהות הם פריצת דרך קטנה יחסית.

רק לזרם ישיר

המדענים בני זמננו אינם טוענים, כי החומר החדש מסוגל לעשות דברים שאי אפשר היה לעשותם בעזרת העל־מוליכים הישנים יותר; הם רק טוענים, שהם יכולים לעשות זאת במחיר נמוך הרבה יותר. אך אפילו טענה זו מוטלת בספק רב.

על־מוליכים של טמפרטורות גבוהות יביאו אולי לחסכון רב, כאשר ההוצאה העיקרית מוקדשת לקירור המגנט. מכשירי אבחון רפואיים מסוג מכשיר התהודה המגנטית הגרעינית, הפועלים בעוצמה של שלוש עד ארבע טסלה, הם יקרים מאוד. ההשקעה הראשונית בהתקנת הבידוד התרמי וההליום היא כ־100,000 דולר, וההוצאה השוטפת על הקירור בהליום מגיעה לכ־50,000 דולר בשנה. כאשר אותו מכשיר עצמו יקורר בחנקן, יופחתו ההשקעות וההוצאות השוטפות עד כדי 10% או אולי אף פחות, ואז הוא יהיה לא רק זול הרבה יותר, אלא גם קטן הרבה יותר וממילא גם נוח יותר לשימוש.

אולם פרט למכשירים אלה יש רק מעט יישומים, שבו תהיה עדיפות מובהקת כל־כך לעל־מוליך הפועל בטמפרטורות גבוהות, מפני שהוצאות הקירור מהוות על־פי־רוב רק חלק קטן מכלל ההוצאות. נביא להלן מספר דוגמאות כדי להמחיש, שהעל־מוליכים אינם טומנים בחובם מהפכה רבתי, בניגוד למה שטוענים חוקרים אחדים.

בעשר השנים האחרונות חקרו ד"ר אריק פורסייט ועמיתיו במעבדה הלאומית ברוקהייבן בניו־יורק את האפשרות להניח כבלים תת־קרקעיים להולכת חשמל, שיפעלו על בסיס העל־מוליכות. לכבלים על־מוליכים יהיו שני יתרונות לעומת כבלים רגילים. ראשית, הם יכולים להוליך חשמל בהספק של 3,000 מגווט – פי שישה מכבלים תת־קרקעיים רגילים ולערך כמו הכבל העילי בעל ההספק הגדול ביותר. שנית, אפשר להוליך בהם חשמל למרחקים של עד 150 ק"מ – פי חמישה מן המרחק של הולכת חשמל בכבל תת־קרקעי מקובל.

אולם, בניגוד לדעה הרווחת, גם בכבל על־מוליך אינו מוליך חשמל ללא שום הפסדי אנרגיה. נכון שלא נוצרת בו התנגדות כאשר מעבירים בו זרם ישיר, אבל הוא מאבד חלק מן האנרגיה כאשר מעבירים בו זרם חילופין, וזה אמנם סוג הזרם המקובל המתאים להולכה. [illegible] זה משנה אם הוא עשוי מחומר מוליך או מחומר על־מוליך. בכבל הטוב ביותר שיוצר על־פי המחקרים של ברוקהייבן היו הפסדי האנרגיה בזרם חילופין דומים להפסדים בכבל עליון בעל הספק דומה. הוסף לכך את הוצאות הקירור בהליום – או, במקרה הטוב יותר, בחנקן – והרי לנו עסק יקר למדי.

שיא חדש לנסאים – מבוכה לתיאורטיקנים

מאז פרסומו של מאמר זה ב"אקונומיסט" אירעו שני אירועים בתחום העל־מוליכות. הראשון: בסוף החודש שעבר נערכה בברקלי שבקליפורניה הוועידה הבין־לאומית הראשונה בנושא זה ו־400 הפיסיקאים שהשתתפו בה לא הצליחו להגיע לכלל תמימות־דעים לגבי ההסבר לתופעת העל־מוליכות בטמפרטורות גבוהות יחסית. להוועידה הוגשו לא פחות מ־20 תיאוריות להסברת התופעה החריגה.

האירוע השני הוא גילוי על־מוליכים בטמפרטורות גבוהות עוד יותר מאלה שהושגו קודם־לכן. בעוד שבמאמר מסופר על "שיא" של 98 מעלות קלווין, הרי חוקרים בטרוד שבמישיגן יכולים להתהדר בשיאים חדשים של 155 ו־168 מעלות קלווין, או מינוס 118 ו־105 מעלות צלזיוס, בהתאמה. הישג זה הושג על־ידי תוספת היסוד הכימי פלואור לתרכובת הקודמת, שהכילה איטריום, בריום ונחושת חמצנית. אגב, גם מעבדות המחקר של חברת "וסטינגהאוז" ניסו "תכסיס" זה של תוספת פלואור, אך ללא הצלחה.

רכבות מהירות, אבל קונוונציונאליות

יש הרואים יתרון רב ליישום העל־מוליכות ברכבות הרמה מגנטית ("מגלב"). חברת הרכבות היפנית הלאומית בנתה מסילה ניסויית המבוססת על מגנטים על־מוליכים, בעוד החברה המערב־גרמנית "טרנסרפיד אינטרנציונל" בנתה מסילה לפי המתכונת המקובלת של מגנטים קבועים מברזל. הרכבת היפנית מהירה יותר והיא מגיעה ליותר מ־500 קמ"ש, אבל היא מקרטעת הרבה יותר מן הגרמנית. וזוהי גם רכבת יקרה. היא תהיה אמנם זולה יותר, אם המגנטים יקוררו בחנקן ולא בהליום, אך עדיין נותרת אבן־נגף של ממש: הרכבת צריכה להתחיל את נסיעתה על גלגלים, עד שהיא צוברת מהירות מספקת כדי שהשדה המגנטי המושרה על־ידי העל־מוליכים יוכל להרים אותה מעל לפסים. פירוש הדבר, שגם הרכבת וגם הפסים יקרים למדי.

בעיה זו אינה קיימת בטרנסרפיד. רכבת זו מסוגלת לרחף מיד, והיא מוסיפה לרחף גם כאשר היא נעצרת. זאת ועוד: השדות המגנטיים שלה הם בעלי עוצמה גדולה יותר מאלה של הרכבת היפנית. רא עקא, ששדות אלה עלולים לשבש פעולתם של מיתקנים אלקטרוניים, כגון שעוני יד או קוצבי לב של הנוסעים.

יש גם הטוענים, כי אין ביקוש רב לרכבות מסוג "מגלב", משום שיש להן תחליפים זולים יותר. בפגישה שנערכה אשתקד בין שרי התחבורה של צרפת, מערב־גרמניה, בריטניה, הולנד ובלגיה סוכם עקרונית על פיתוח רשת רכבות מהירות שיקשרו בין ערים הגדולות של מערב־אירופה, אך סביר להניח שיהיו אלה רכבות מהירות מן הסוג המקובל, כגון "טריין דה גראנד ויטס" הצרפתית או ה"אינטרסיטי" המערב־גרמנית. הסקפטיקאים אומרים שאילו רכבות ה"מגלב" המצאו לפני מאה שנים, בטרם המצאת המכונית, כאשר כמעט כל התחבורה למרחקים התנהלה ברכבות, הן היו נוחלות הצלחה כבירה, אך בינתיים משק הרכבות הולך ומצטמצם והוא זקוק היום לניהול יעיל יותר ולאו דווקא לצעצועים חדשים ויקרים.

עיטוש בספריה – וברחוב סואן

אם נאמץ גישה זו נוכל לטעון, שיישומי העל־מוליכות יש להם סיכויים טובים יותר בטכנולוגיות חדישות, כגון מחשבים. ואמנם עד לפני שנים אחדות תלו העתידנים תקוות רבות בעל־מוליכים כמזור לבעיות האופייניות למוליכים־למחצה. כך צץ הרעיון להכיר את הטרנזיסטורים המוליכים־למחצה בגירסה על־מוליכה הקרויה צומת ג'וזפסון, על שם ממציאה, ד"ר בריאן ג'וזפסון מאוניברסיטת קמברידג'.

תפקידו של הטרנזיסטור הוא להגביר אותות בעלי מתח נמוך ולחולל בעזרתם שינויים בזרם, באופן שיפעלו במתג המאפשר את שני המצבים שמונחים ביסוד המחשבים, לפי השיטה הבינארית, של 0 ושל 1. יתרונו של צומת ג'וזפסון בכך שהוא מגיב על אות בעל מתח נמוך ביותר – חלש מאות פעמים מזה הדרוש לטרנזיסטורים המוליכים־למחצה הטובים ביותר המצויים בשוק. כיוון שזמן המיתוג מתכונתי (פרופורציונאלי) בקירוב למתח, פירוש הדבר – קיצור זמן המיתוג פי 100: וכיוון שהחום הנוצר בטרנזיסטור מתכונתי לריבוע המתח, פירוש הדבר שהחום שייווצר במחשב עם צומת ג'וזפסון יהיה קטן פי 10,000 מזה שייווצר במחשב רגיל. במלים אחרות: הודות להמצאה זו אפשר לייצר מחשבים מהירים מאוד ועם זאת בעלי ממדים קטנים מאוד, ללא חשש שיינזקו על־ידי החום המתהווה תוך כדי פעולתם.

כך, לפחות, גרסה התיאוריה. במציאות הדברים נראים אחרת. ב־1983 הפסיקה חברת י.ב.מ את תכנית המחקר שלה בצמתי ג'וזפסון, וחברות אחרות צמצמו תכניות דומות בצורה דרסטית, פרט למספר חברות מחשבים ביפן. שתי סיבות עיקריות היו להתנערות זו מן ההמצאה החדשה. ראשית, היתה הבעיה כיצד לייצר בייצור המוני צמתי ג'וזפסון שיקוררו עד ל־4 מעלות קלווין. שנית, בינתיים נמשכה ההתקדמות בטכנולוגיה של ייצור מוליכים־למחצה קונוונציונאליים, ללא צמתים כאלה וללא קירור בהליום.

חסידי העל־מוליכות טוענים, שצומת ג'וזפסון יכבוש את השוק עתה, עם הגילויים החדשים של על־מוליכות בטמפרטורות גבוהות, מפני שהקירור יושג בעזרת חנקן, במקום בעזרת הליום, וכאשר במקום "עמק הסיליקון" ישתגר המונח "עמק הבריום, האיטריום והנחושת החמצנית". על כך אפשר להשיב: הקירור בחנקן יחולל אמנם שינוי, אך שינוי זה לא יהיה לטובה דווקא.

[illegible] שהעוצמה, שבצומת ג'וזפסון [illegible] לחולל את המיתוג בעזרת זרם [illegible] נובעת מן הטמפרטורה הנמוכה של ההליום הנוזלי, ולאו דווקא מעצם העל־מוליכות. בטמפרטורה של 4 מעלות קלווין נמוך מאוד "רעש הרקע" התרמי שנוצר על־ידי האלקטרונים הנעים אנה ואנה, ולכן האות של שינוי המתח "נשמע" היטב והוא משול לעיטוש בספריה. לא כן ב־77 מעלות קלווין, שהיא הטמפרטורה של ניזול החנקן: כאן יהיה האות משול לעיטוש ברחוב סואן – הוא לא יישמע כלל. פירוש הדבר, שיהיה צורך להגביר את עוצמת האות, ואות חזק מצידו פירושו ויתור על מהירות המיתוג והתחממות רבה של המחשב. כיוון שכך, לא נותר עוד שום יתרון לצומת ג'וזפסון במחשבים.

ייאמר אמנם למען האמת, שיש שימושים נוספים לצמתי ג'וזפסון – למשל במגנטומטרים, כלומר במכשירים למדידת העוצמה המגנטית, משום היותם רגישים לשינויים בעוצמת השדה המגנטי פי אלף מכל מכשיר אחר. ואכן מיתקנים כאלה, הקרויים בר"ת "סקוויד", נוסו במעבדות י.ב.מ בתנאים של טמפרטורות גבוהות יחסית, בעזרת חנקן נוזלי. בטמפרטורות כאלה ה"סקוויד" יעיל אמנם פחות מאשר מיתקן דומה, הפועל בעזרת הליום נוזלי, אבל שכבת הבידוד שהוא נזקק לה דקה הרבה יותר ולכן צופים לו שימושים בכמה וכמה תחומים, כגון באיתור מחצבים וצוללות.

עוצמות זרם קטנות מדי

לסיכום ייאמר, שעל־מוליכים הפועלים בטמפרטורות של עשרות מעלות קלווין שוכנים בינתיים אחר כבוד רק במעבדות. כבר נמצאו חוקרים שהצליחו לייצר מהם חוטים וסרטים, וזהו הישג ראוי לשעצמו בהתחשב בפריכות הרבה של החומר הקרמי החדש ובעובדה שחוט צריך להיות גמיש. אך מדענים שאינם נסחפים בהתלהבות טוענים, כי יידרשו עוד שנים רבות עד שאפשר יהיה לייצר מחומר זה חוטים לשימוש תעשייתי.

אבן הנגף העיקרית כיום היא עוצמת הזרם הקטנה שאפשר להעביר בעל־מוליך, בטרם יחזור וייהפך למוליך רגיל. הזרם המירבי שהועבר עד כה בחוט בקוטר של מ"מ אחד היה בעוצמה של כ־10 אמפר, בעוד שלמגנטים חזקים דרושה עוצמת זרם גדולה פי אלף. עדיין לא ברור, מה מקורה של בעיה זו, אבל על־פי הנסיון הרב שנרכש בעל־מוליכים קונוונציונאליים יש יסוד להשערה, כי פגמים קטנים בחוט הם שיוצרים התנגדות, כאשר מעלים את עוצמת הזרם מעל לרמה מסוימת. אם תתאמת השערה זו, פירוש הדבר שיהיה קשה מאוד ליישם את החוטים העל־מוליכים בשבבי סיליקון, שקוטרם צריך להגיע לכמה מיליוניות המ"מ. פגמים זעירים, שהזרם החשמלי יכול לעוקפם בקלות בחוט עבה יותר, עלולים להוות מכשול בלתי־עביר בחוט דק כזה. במרכז ווטסון למחקר של י.ב.מ ביורקטאון הייטס שבמדינת ניו־יורק מנסים אמנם להתגבר על בעיה זו על־ידי ציפוי העל־מוליך בשכבה חד־שכבתית של גביש, אבל ספק רב אם שיטה זו יפה בשעה שמייצרים חוטים לתעשייה.

תחזיות פסימיות כאלה יעוררו אל־נכון חמתם של לא מעט מדענים, בעיקר מדענים אמריקאים המנסים לשכנע את הקונגרס, כי העל־מוליכים הם שדה הקרב שבו יתנהל המאבק הטכנולוגי הבא נגד היפנים. מכל מקום, הספקות לא ירתיעו מאות מחקרים פוריים מלתור אחר יישומים חדשים של העל־מוליכות. ייתכן מאוד שינחלו הצלחה, ואז ייראה מאמר זה כאילו אבד עליו כלח. עם זאת ייאמר בבירור: מהפכת העל־מוליכות טרם התחוללה.

אניות מנוף שלתה בימים אלה מקרקעית הים שלחופי האי רודוס אבן גדולה, שלפי ההשערה היתה חלק מהקולוסוס של רודוס (בתמונה מימין). ממדי האבן הם 1.62 מ' x 1.80 מ' x 0.85 מ' וייתכן שהיא היתה אחת מידיו של הפסל. הקולוסוס מרודוס, שאולי נראה בדומה לתמונה משמאל, לפי השרטוטים ששרטט הנוסע הצרפתי רוטלי בסוף המאה ה־18, היה אחד משבעת פלאי העולם העתיק. היה זה פסל של האל אפולו, שניצב בכניסה לנמל רודוס. הוא התמוטט בשעת רעש האדמה שפקד את האי בשנת 224 לפסה"נ.

ריפוי על־ידי הזרקת אנזימים

נסיון ראשון מסוג זה, שנעשה במחלה תורשתית נדירה, פותח פתח לריפוי מחלות אחרות, שכיחות יותר, לרבות טרשת עורקים

היות שהתהליכים המטבוליים בגוף האדם אינם יכולים להתקיים בדרך־כלל אלא בסיועם של אנזימים, הרי חסרונו המוחלט או החלקי של אנזים זה או אחר מונח ביסודן של הרבה מחלות מטבוליות. וכיוון שאותו מחסור באנזים נובע על־פי־רוב מפגם בגן האחראי להיווצרותו, הרי אפשר לרפא אותה מחלה, אם יוחלף גן פגום זה. אולם החלפתם של גנים פגומים בגנים תקינים נתקלת בקשיים מרובים, ואחד מהם, ואולי העיקרי: הקושי "לשלוט" בגן לאחר החדרתו לתאיו של החולה.

קיימת גם דרך אחרת: להחליף לא את הגן האחראי להיווצרות האנזים, אלא למלא את המחסור באנזים עצמו. ניסוי ראשון בכיוון זה שעלה יפה נעשה לאחרונה בידי חוקרים מן המרכזים הרפואיים של אוניברסיטאות דיוק ונברסקה בארה"ב. המחלה שביקשו לרפאה – חסר באנזים אדנוזין דיאמינאז (בר"ת באנגלית ADA) – נדירה ביותר ולוקים בה, מדי שנה, רק 20 עד 30 ילדים בעולם כולו. היא מתבטאת בפגיעה חמורה בייצור הלימפוציטים, הממלאים תפקיד מפתח במערכת החיסון. עקב כך סובלים החולים מפגיעות יתרה לזיהומים למיניהם, ובהיעדר הטיפול הם מתים בדרך־כלל ממחלה זיהומית זו או אחרת בטרם הגיעם לגיל שנתיים. רק כחמישית מן החולים ניתנים לריפוי, באמצעות שתילת מח עצמות, המייצר לימפוציטים, שנלקח מאחד האחים או ההורים שלהם.

לכאורה הפתרון הפשוט ביותר לרפא חולים אלה הוא להזריק לגופם את האנזים החסר. אולם הבעיה היא שאד"א, כמוהו כרוב האנזימים האחרים, פועל כתקנו רק בהימצאו בתוך התא, וכאשר מזריקים אותו לתוך זרם הדם, הוא מתפרק קודם חדירתו לתאים. קושי אחר הוא בהשגת מקור מתאים לאנזים החסר. המקור היחיד הקיים היום ללא הגבלה הוא רקמה של בעלי־חיים, וקיים חשש מבוסס שהזרקת אד"א שנלקח מבעלי־חיים תידחה על־ידי מערכת החיסון של גוף־המקבל.

החוקרים באוניברסיטאות דיוק ונברסקה הצליחו לעקוף את שני המכשולים האלה, כאשר ניסו את שיטתם בשני ילדים. הם לא הזריקו להם אד"א נקי, אלא אד"א שצופה בחומר מסוים, פוליאתילן גליקול, המגן על האד"א מפני הרס בידי אנזימים אחרים, והודות לכך הוארכה מחצית תוחלת החיים של האד"א ממספר דקות לשניים עד שלושה ימים. חומר הציפוי גם מנע את תגובת הנגד החיסונית, כנראה משום שלא הניח לנוגדנים להתקשר אל האנזים ולהרוס אותו.

זריקות האנזים ה"משופץ" ניתנו לשני הילדים במשך חודשים אחדים. התוצאות מעודדות: רוב המאפיינים הביוכימיים של המחלה נעלמו ובדמם של הילדים הופיעו לימפוציטים תקינים. והעיקר: הילדים לא לקו בשום מחלה זיהומית קשה, הם הוסיפו משקל וגילו פעילות רבה.

עדיין מוקדם לקבוע בבירור, אם השיפור שחל במצבם של שני הילדים האלה יעמוד להם לאורך ימים, אך התוצאות שהושגו עד כה נותנות יסוד לתקווה, שבעתיד אפשר יהיה לרפא בדרך דומה מחלות תורשתיות אחרות ואולי גם מחלות לא־תורשתיות, כגון טרשת עורקים.

בעיות לב... בגלל תרופות

מאת דנקה הרניש

קו דק מפריד ברפואה בין הבאת תועלת לבין גרימת נזק. כל טיפול, גם זה שניתן על ידי המומחה הגדול, טומן בחובו את הסכנה של יצירת תוצאות בלתי רצויות בעקבות פעולה רפואית או כתגובה לתרופה. המדובר בהתפתחות שלילית במצבו של החולה, שהיא תוצאה ישירה של ההוראה הרפואית – "just what the doctor ordered", לפי הגדרת הספרות המקצועית, כלומר: ההתפתחות השלילית במצבו של החולה לא היתה מתרחשת ללא התערבות רפואית.

השם המשותף למחלות שמופיעות כתוצאה ישירה מהתערבות רפואית הוא מחלות יטרוגניות (מלשון יטרוס – רופא ביוונית). לדברי ד"ר חיים המרמן מן המרכז הרפואי רמב"ם, מחלות אלה מהוות כיום "תופעה בעלת משמעות כבדה ברפואה בגלל החידושים התכופים בפרמקולוגיה, תשלובת של תרופות ועצם העובדה שתוחלת חיי אדם ארוכה יותר".

ד"ר המרמן הוא שותף לסקר ראשון מסוגו שנעשה בארץ לזיהוי בעיות לב יטרוגניות שאובחנו אצל חולי לב כרוניים כתוצאה מפעולת גומלין של תרופות. הסקר הוא חלק מעבודת גמר, שטרם פורסמה, של ד"ר ראוי ראאוף מרמב"ם, והכין אותו הצוות של היחידה לטיפול נמרץ לב במרכז הרפואי רמב"ם. מטרתו היתה לברר, מה הוא האחוז של חולי לב כרוניים, שנפגעים מתופעות הלוואי של תרופות, בהן הם משתמשים בגלל מחלתם ועל פי הוראת הרופא. הסקר התחיל בשנת 1984, נמשך שנה ועתה הוא נמצא בשלבי סיכום.

מבין 1,017 חולים אשר אושפזו ברציפות ביחידה לטיפול נמרץ לב ברמב"ם במשך שנה אחת, זוהו 23 מקרים – 12 גברים ו־11 נשים – בגיל ממוצע 63 עם בעיות לב יטרוגניות. "אצל כולם היו תופעות לוואי לבעיות גדולות ורציניות, כתוצאה מנטילת תרופות. חולים, שתופעות הלוואי גרמו אצלם רק שינויים לא משמעותיים בא.ק.ג. או תופעות בלתי־משמעותיות אחרות לא נכללו בסקר" – מציין ד"ר המרמן.

כבעיה עיקרית נצפה כשלון משאבה אצל שישה חולים – אצל חמישה מהם כתוצאה משימוש בקבוצת תרופות הקרויה חוסמי ביתא ואצל החולה השישי כתוצאה מטיפול בחנקות. הפרעות קצב (אריתמיה) נתגלו כבעיה עיקרית אצל 16 חולים, מתוכם ארבעה מקרים עקב הרעלה מן התרופה דיגיטליס, ארבעה מקרים נוספים מכינידין, שניים מחוסמי ביתא, מקרה אחד ממורפמיל, אחד ממורפין ואצל ארבעה חולים הבעיה העיקרית נבעה מחוסר איזון באלקטרוליטים. אצל חולה אחד הופיעה אי ספיקה כלייתית כתוצאה מהפסקה פתאומית בטיפול עם חוסמי ביתא. פעולת גומלין של תרופות, כגורם מסייע לתופעות יטרוגניות, נצפתה אצל 11 חולים. אצל 20 חולים הבעיות היטרוגניות היוו את הסיבה לאשפוזם.

"בעיות לב יטרוגניות הן בעלות חשיבות מרכזית בעיקר אצל חולי לב כרוניים" – אומר ד"ר המרמן ומציין, כי פעולת גומלין בין תרופות שכיחה בקרב חולים בקבוצה זו.

הסקר עדיין, כאמור, בשלבי סיכום, אך כיוון המסקנות ברור למדי כבר עתה. "צריך להגביר את הערנות כאשר מטפלים בחולי לב כרוניים בתשלובת תרופות, שביניהן קיימות אינטראקציות שונות המגבירות רעילות של תרופה מסוימת" – קובע ד"ר המרמן. לדבריו, חייבים להגביר ערנות זו בכל רמות הטיפול, הרפואי והסיעודי גם יחד.

עד כמה מייחסים חשיבות למחלות היטרוגניות תעיד העובדה, שמחלות אלה היו אחד הנושאים המרכזיים בדיוני הכנס הארצי של ארגון הסיעוד הקרדיאלי, שנערך לא מזמן בתל־אביב, בהשתתפות אחיות ואחים מיחידות לב של בתי־החולים. את נתוני הסקר ומשמעותם מבחינת העבודה הסיעודית הביאה לכנס וילמה פפו, האחות הראשית של היחידה לטיפול נמרץ לב במרכז הרפואי רמב"ם. פפו טענה, כי "תרומתו של הצוות הסיעודי היא בזיהוי הסימנים ליטרוגניות לבבית, ובאילו אמצעים נוכל למנוע או להקטין את האפשרות של תופעות לוואי בלתי־רצויות".

האחיות ביחידות הלב מצוידות היום בידע מעמיק בפעילות התרופות, בתופעות לוואי שלהן וכן ביחסי הגומלין בין התרופות. "הצוותים הסיעודיים חייבים לגלות ערנות מרבית לגבי חולים המתקבלים ליחידות לב, ובעיקר חולים הנושאים באמתחתם מטען רב של תרופות" – אמרה וילמה פפו. "הצוות הסיעודי, מבחינה טכנית, הוא המבצע הישיר של הוראות הרופא, וברוב המקרים הוא אשר יבחין בתופעות בלתי־רצויות אצל החולה. הדבר נכון בעיקר לשימוש בתרופות שונות מתוך אפיקי טיפול רבים. הצוות הסיעודי משמש כמנגנון בקרה נוסף, בעזרת הידע המקצועי שלו, וכן באמצעות מכשירי העזר המשוכללים העומדים לרשותו".

הסקר והעמדת התופעות היטרוגניות כאחד הנושאים המרכזיים בכנס הסיעוד הקרדיאלי בישראל מלמדים, כי המערך הרפואי והסיעודי ער לבעיה ומוכן להתמודד אתה.

בדיקה חדשה לאיתור התקנים תוך־רחמיים ש"אבדו" בחלל הבטן

מאת יצחק מרידור

שיטה חדשה של היסטרוסקופיה (הסתכלות לחלל הרחם) לאבחון ולטיפול בהידבקויות או במחיצות תוך־רחמיות, הגורמות עקרות או הפלות חוזרות, דווחה לראשונה על־ידי צוות בחלקת נשים ויולדות של קופת־חולים בעפולה. ד"ר אליעזר כלו ופרופ' הנריך צוקרמן, במאמר שפירסמו לאחרונה בכתב־העת האמריקאי למיילדות ולגניקולוגיה.

עד כה נהוג היה לבצע פעולה זו בשילוב עם לפרסקופיה (הסתכלות לחלל הבטן) כאמצעי למעקב אחר המכשיר למניעת ניקוב דופן הרחם. חסרונה של השיטה הוא בכך, שהמעקב אינו מדויק ולעיתים אי־אפשר למנוע את הניקוב, אלא רק לאבחן אותו לאחר שאירע. יתר על כן, לביצוע לפרסקופיה דרושה הרדמה כללית, עם כל הסיכונים האפשריים הכרוכים בכך.

הצוות בעפולה מתכוון באולטרה־סאונד כתחליף ללפרסקופיה. בדרך זאת הרופא יכול לעקוב בדיוק רב אחר מיקום המכשיר וכך נמנע הסיכון להיווצרות נקב בדופן הרחם. יתר־על־כן, אין צורך לבצע הרדמה כללית ודי בהרדמה מקומית של צוואר הרחם.

השיטה יושמה גם לאיתור התקנים תוך־רחמיים ש"אבדו" בחלל הרחם, כאשר לא ניתן לאתר את החוטים בבדיקה גניקולוגית. בעבר היה צורך לבצע גרידה בהרדמה כללית כדי להוציא את ההתקן. בשיטה המשולבת היסטרוסקופיה עם אולטרה־סאונד מאתרים בדיוק רב את מיקום ההתקן ש"אבד" ושולפים אותו בפעולה קצרה מאוד, ללא כל הרדמה וההצלחה מרבית.

הדגים טובים לבריאות – שמן דגים לא בהכרח

באחרונה גברה ההתעניינות בקרב הציבור בארה"ב וגם בישראל בערכם התזונתי של דגים ושמני דגים, בעיקר על רקע הסקרים שנעשו בחו"ל הטוענים, כי באוכלוסיות המרבות להיזון מדגים נרשמה שכיחות קטנה מן הרגיל של מחלות לב. כן מופצות באחרונה כמוסות שמן דגים, האמורות לספק לגוף את כל תצרוכת שמן הדגים הדרושה לו.

בקשר לכך מסר מנכ"ל "לב אל לב ישראל" יוסף מילוא, כי אמנם כל החוקרים מכירים בתועלת הרבה שבאכילת דגים, בין היתר משום ששמן הדגים עשיר במיוחד בחומצה "אומגה 3", המורידה את רמת הטריגליצרידים והליפופרוטאינים בדם ולכן היא עשויה לפעול כנגד הסכנה של הסתיידות העורקים. עם זאת קיים באוכלוסיות מסויימות סיכון־מה בצריכה מוגברת של שמן דגים, מפני שהוא מאט את קרישת הדם ולכן הוא עלול לפגוע במנגנון ההגנה נגד שטפי דם.

באשר לצריכה של כמוסות שמן דגים מלמדים המחקרים, כי לא הוכחה התועלת בלקיחתן. יתרה מזאת: התברר שגם הן עלולות לגרום דימומי־יתר במקרים מסויימים. מכל מקום אין ליטול אותן ללא התייעצות מוקדמת עם רופא.

כן מלמדים מחקרים שונים, כי אבקות דיאטטיות למיניהן, הנפוצות היום בעולם, אין להן כל יתרונות בריאותיים מוכחים. שימוש באבקות אלה אף עלול להגדיל את כמות הרעלים בגוף.

האגודה האמריקאית למחלות לב ממליצה לאנשים בריאים להרבות באכילת דגים ולדאוג להשלמת הרכיבים התזונתיים החיוניים לגוף מן המזונות הרגילים, תוך שמירה על מגוון מזונות ואכילה מתונה, כפי שמומלץ גם בחומר ההסברה של "לב אל לב ישראל". עם זאת מסר יוסף מילוא, כי האגודה הישראלית חוזרת וממליצה להיוועץ בדיאטנים או ברופאי משפחה לפני כל שינוי בהרגלי התזונה שהותוו על־ידיה.

מופע
מעורב ירושלמי

ריקי לי ג'ונס וריי צ'ארלס, בריכת השולטן 9/7

נתחיל בסיכום: חוויה מהפידה למדי. אלמלא ידעתי שעלי לשבור שבועה כזו הייתי מכריז שזו הפעם האחרונה שרגלי דורכות בדשא הרטוב של בריכת השולטן. ירושלמים הצטופפו שם כמו בארוע מגבל על אי תנועה מדושא ביום העצמאות. מתי מעט נעמדו (!) בקדמת הקהל חכו כמטר פחיות בירה ושאר ירקות. עומדי הזוית השיבו את הפחיות (המלאות משקה צונן) בדיוק למקום אליו ניסינו להדחק כדי לשבת. נרטבנו. „לשבת לשבת" צעקו משתתפי הפיקניק וקיבלו עזרה מפתיעה מבת־קול שיצאה ממערכת ההגברה. ואז עלתה לבמה ריקי לי ג'ונס. קטנה ואנרגטית, מתוקה כמו פאי תפוחים, התגלתה ג'ונס כחיית במה משוחררת, מגישה מגוונת, הארוע המרכזי של הערב. היא לוותה בלהקה צנועה וטובה שנטתה לגנון ג'אזי. והלפו דקות לא רבות (והגידה הרשמית טוענת 45, יש הנשבעים בנקיטת חפץ שלא יותר מ־30 דקות) ותקלה זעירה בורם הושכל קילקלה לריקי לי את המצב רוח. אפשר היה לקרוא את תנועת השפתיים „לילה טוב" (והמיקרופון לא פעל) והופ – ריקי לי ג'ונס מאחורנו. אין ספק שיש כאן פוטנציאל. מה גודלו לא נדע – אלא אם נטרח היום לסינרמה בתקווה למצוא אותה במצב נפשי נוח יותר.

אחרי סדרת פקודות יום („לא לעמוד", „לא לצלם בשום אופן", „ריי צ'ארלס יופיע במשך שעה שלמה" – „שימו לב התזמורת תפתח בקטע חימום"), פצחה התזמורת בקטע חימום. הקהל לא עמד ולא צילם וריי צ'ארלס העלה לבמה. הוא נראה טוב, כמו בתמונות. גם נשמע טוב. נגני ה„ביג בנד" המיוזעים, המסודרים מאחוריו, מפעילים מניפות במבע משועמם הראוים כמו משרד מס הכנסה ביום בו התקלקל המיזוג. „לא אדע מה לעשות במיליון דולר" פותח צ'ארלס, אחד האנשים העשירים בעסקי השעשועים, ומיד בשיר השלישי מגיע ל„ג'ורג'יה במחשבתי". הקהל הירושלמי מקבל באהבה את כל הספיל של צ'ארלס. לרגע היתה המודעה למרגלות מגדל דוד למועדון נוצץ בלאס וגאס. ואז עלו לבמה חמש בנות ה„ריאלטס" בשמלות פאייטים חושפות כתף, לתרום קולות נהדרים וכוריאוגרפיה טיפוסית, הכל על פי התכנון בן אלף השנים. „לא יכול להפסיק לאהוב אותך" שר צ'ארלס ודן כנר מזדיד אי שם בירושלים. ראינו לא מכבר את ג'יימס בראון והוזינו מה יכול אמן גדול ושבע להפיק מעצמו וממלוויו, גם במסגרת מופע צפוי מראש המועלה בפעם המי יודע כמה. אצל צ'ארלס, גם בגלל תנאי המקום המחפירים, לא קרה כלום. אם יש סיבה לסור לסינרמה היום זו ריקי לי ג'ונס. בתנאי שלא תבעט.

אמיר רותם

הפילהרמונית: מסע באירופה

הסימפוניה השמינית של ברוקנר, בניצוח זובין מהטה, תושמע הערב בהיכל התרבות בתל־אביב בפעם החמישית, לסיום עונת היובל החגיגית.

זו תהיה גם מעין חזרה כללית לקראת מסעה הממושך של התזמורת הפילהרמונית באירופה. מסע שיתחיל ב־16 באוגוסט ויימשך כחמישה שבועות, עד לערב ראש השנה, במהלכו תשמיע התזמורת את הסימפוניה השמינית של ברוקנר תשע פעמים.

יהיה זה אחד המסעות האינטנסיביים בתולדות התזמורת. מתוכננות הופעות בספרד – בפסטיבל סנטה דר, באוסטריה – בפסטיבל זלצבורג, בשוויץ – בפסטיבל לוצרן ובמונטרה, באיטליה, בלונדון, בלוקסמבורג, בלגיה, דנמרק, נורבגיה, שוודיה, גרמניה המערבית וחזרה לאיטליה לקונצרט בפירנצה, העיר שבה מכהן זובין מהטה כמנהל מוסיקאלי של „חגיגות מאג'יו מוסיקאלה".

נוסף על השמינית של ברוקנר תנגן התזמורת במסעה גם את הסימפוניה הרביעית של צ'ייקובסקי, החמישית של פרוקופייב והראשונה של מאהלר וכן יצירות מאת וובר, היידן וקופלנד.

את הסימפוניה הרביעית של יוסף טל, שחוברה לכבוד יובלה של התזמורת, תבצע הפילהרמונית בספרד ובגרמניה. הסולנים יהיו: הפסנתרן מוריציו פוליני בזלצבורג, החליל ג'יימס גאלואי בלוצרן והכנר יצחק פרלמן בלונדון.

כמה מן הקונצרטים יועברו בשידורים ישירים בתחנות הרדיו המקומיות.

ישראל דליות

הוויכוח בין תיאטרון חיפה לשחקנית עופרה וינגרטן יוצא מגבולות עיר הכרמל, ומגיע גם לתל־אביב ולתיאטרון העירוני שלה, הקאמרי. חבר מועצת עיריית תל־אביב, דוד יוסף, שגר מכתב חריף לראש העירייה בנושא בו הוא כותב, בין השאר:

"...שוב הוכח כי קביעת הרפרטואר נמצאת בידי קבוצת אנשים אשר מכריזים על חופש היצירה, הביטוי המצפון והאמנות כאשר למעשה הם מפעילים גישה נוקשה, טוטליטרית, בלתי־פשרנית וחד־סיטרית."

לדעתו האירוע מטיל אחריות גם על מועצת עיריית תל־אביב באשר נעשה בתיאטרון הקאמרי אשר "צריך להיות מנוהל על־ידי מועצה ציבורית והנהלה אמנותית בו יינתן ביטוי גם להשקפה לאומית או עמדה אחרת ולא במסגרת מצומצמת, סגורה וחד־סיטורית".

וגם הצעה יש לו: "לצרף חברי מועצת העירייה שעמדתם אינה תואמת את הקו המנחה בבחירת מחזות עד כה – כחברים במועצה האמנותית וועדת הרפרטואר של התיאטרון".

לכל המשפחה

היום אחר הצהריים יחגגו רבים מכוכבי חגיגות הזמר העברי בערד את מועדן הקרב. מנהיג את החגיגות מנהל אמנותי חדש, **יאיר רוזנבלום** המחליף את המייסד **נחום היימן**. רוזנבלום, אין צורך לומר, הוא בעל זכויות בתחום הזמר העברי כמי שהלחין אינספור תכניות של הלהקות הצבאיות בימי זוהרן, תכניות „הגשש החיוור" ולהיטים רבים אחרים שאהבנו לאהוב וחזר לארץ אחרי שהות ארוכה בבריטניה, שם השלים דוקטורט בנושא יחסי גומלין צבא־חברה בתרבות. את חגיגות השנה הוא מאפיין בחלוקה לקטגוריות ברורות: חבורות זמר, רוק, אזורי ריקודי עם, פעילות לילדים, הופעות קאמריות של צוותאות, קפה־זמר (מסגרת של בית קפה להופעות אינטימיות) והרבה שירה בציבור. השאיפה היא לשלב את הספונטניות השומרת את הקהל־אקטיבי ולקדם את האיכות המקצועית. מסיבה זו מונה **שוקי וייס** כמפיק פסטיבל „רוק רטוב" שהוא ארוע רוק עמוס משתתפים שייערך בבריכה (**אריאל זילבר, משינה, קורין אלאל, דפנה ארמוני** ורבים אחרים).

יחד עם התגבורת המקצועית נשמרות גם המסגרות החובבניות. בתחום חבורות הזמר, יופיעו חמש חבורות מקצועיות ואיתן 16 חבורות נוספות ועוד 30 במסגרת לא רשמית. „אנחנו לא מתביישים בזה שיש בחבורות כאלה טובות יותר וטובות פחות", אומר רוזנבלום. „כל קטגוריה מקבלת השנה יותר עצמה".

כיצד ממתכוננים המארגנים למשוך את הקהל שעוד נותר בארץ וזוכה להאבסה חסרת לאות של תרבות? – יש לפסטיבל מוניטין שהצטבר עם השנים. מי שאוהב לשיר לא יחמיץ את ההזדמנות. לאור הכמות הגדולה של ההופעות אני מאמין שאנו פונים לקהל רחב וכמובן לנוער שיבוא לראות את מופעי הרוק שהם חסרי תקדים."

המופע המרכזי של החגיגות לא יהיה פסטיבל הזמר המתעורר מתרדמת השנים (ויועבר כמימים ימימה בשידור ישיר בטלויזיה), אלא המופע „שירים הם זכרונות" שהוא הרחבה של מופע שהעלה שי לביא בדימונה. הכוחות המקומיים זכו לתגבורת משמעותית בדמותם של **יפה ירקוני, חיים משה, חני נחמיאס ומאיר שליסה** (שני האחרונים ישמשו מנחים).

רוזנבלום עצמו לא עוסק בהפקת המופע. על המבצע הלוגיסטי המורכב הזה אחראי דני מעיין, כשעל מופעי החוצות אחראית שרה פרידמן. לאחר הפסטיבל הוא מקווה לשוב אל המקום הנראה לו הטבעי ביותר: אצל הפסנתר, לעסוק בכתיבה. „לקחתי על עצמי את התפקיד מתוך ידיעה שהכתיבה שלי תפסיד. אבל אני אשלים את החסר."

א. ר.

היום מתחילה ההרשמה למקהלת "האופרה הישראלית החדשה". הכוונה היא להקים מקהלה שיהיו בה בין 30 ל־40 זמרים ישראלים. מקהלה מקצועית שלגבי חבריה היא תהיה מקום עבודה יחיד. חברי המקהלה, שיתקבלו לאחר בחינות כניסה, יתכנסו לחזרות יומיומיות וילמדו שירה, משחק, עמידה על במה, תנועה וכד'. ינהל את המקהלה אבנר איתי. תחילת העבודה מיועדת לאוקטובר.

במלאת שנה למותו של פרופ' **דן פגיס** ולכבוד הוצאת ספר שיריו "שירים אחרונים" (מן העזבון) עורכים המכון למדעי היהדות, הפקולטה למדעי הרוח ומשרד דיקן הסטודנטים באוניברסיטה העברית ערב לזכרו.

בערב, שיתקיים ב־20.7, ישתתפו פרופ' אבנר טריינין, המשורר ט. כרמי ואריאל הירשפלד. ינחה: פרופ' דן מירון.

הפעם הוא יהיה זמר אופרה מפורסם. לפני החזרות להצגה החדשה החליט טוביה צפיר לעבור בדיקת כושר. התוצאות כנראה אינן לפרסום. מכל מקום המשקל הוכיח כי בלונדון, שם שהה לאחרונה, לא הפחית קילוגרמים. „עד עכשיו טענו שאני זכיזופרן, בגלל הקטע על הרבנים שפירא ופרץ. עכשיו יגידו שאני גם שמן"... התלונן, והוריד את מכנסיו בטענה „שהכיסים מלאים בדברים כבדים".

פרסומי ארץ ישראל

– בטאון הקרן הקיימת, „עם ואדמתו" עוסק בענייני קרקע, התיישבות ונופי ארץ ישראל ואתריה. עתה הופיע גליון מספר 52 שלו. יש בו מיגוון מאמרים בענייני רכישות קרקע ב־80 השנים שעברו, בעיקר בבקעת בית שאן ובעמק יזרעאל, י"א הנקודות בנגב וצינורות המים לשם, ועוד מאמרים על מגמות הפיתוח של הקק"ל בנגב ובגליל.

– מהחברה להגנת הטבע הגיעו כמה פירסומים ראש וראשון הוא „יעבץ דאר"ק", בטאון החברה, שמצורף אליו נספח מפורט אודות פרשת שמורת הר מירון. אחר הוא חוברתו של צביקה צוק, „צפורי ואתריהן", המכילה בצורה עדכנית את עיקרו של המידע על ציפורי וסביבתה. צוק עוסק בצפורי כבר תריסר שנים ואף כתב מחקר על אמות המים שלה במסגרת האוניברסיטה בת"א. הוא נחשב כאחד מבעלי הידע הרב ביותר על צפורי והדבר מתבטא בחוברתו, הכוללת שירטוטים וצילומים רבים.

בהוצאת החברה, המכון להדרכה בשדה שבהר גילה, הופיעה חוברתו של אברהם שטאל, „יהדרכה בטיול". זו חוברת ראשונה בתחומה. היא מפורטת מאוד, אינה מניחה אף נושא וסעיף של אמנות ההדרכה בטיול בלי לדון בה, להציע ולייעץ. חומר עזר חשוב למתחילים ולוותיקים.

חוברת „יערדן" של החברה (מס' 4), מטעם מרכז המידע לזוחלים בביה"ס שדה חצבה, בשיתוף עם אוניברסיטאות ת"א וירושלים, עוסק „כרגיל", בנחשים ובצבים.

החברה מפיקה פירסומים לכל גיל. „משושי", הוא ירחון לילדים, המופיע בשיתוף משרד החינוך, הקרן הקיימת והשירות לשמירת איכות הסביבה. בין המאמרים גם אחד של אברהם תמיר, יזום רעיון „שביל ישראל", שהתוואי שלו הולך ומתקן עתה בשטח.

החברה ו„כרטא" חברו והוציאו פירסום בכורה של „יעבקם כיס לטיילים". זהו ספרון, בגודל של יומן כיס גדול, המכיל שפע של מידע, שמות, תאריכים, מקומות, נוסחאות, גבהים. בכריכתו מקופלת מפת כבישי ישראל. הספרון נועד להיות בתרמיל ולעזור בשעת הדחק, כשלא זוכרים שם של צמח, גובה של הר, מרחק ממקום מסויים ועוד. כתב את הפנקס יורם עשת, בהשתתפות שוש הפמן וא. שטאל.

צבי אילן

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

09.00 טלסקופ: עד כאן.
09.05 שעת כושר.
09.15 פרפר נחמד: מה שירך למה.
09.40 הלב, פרק 10: מהקו מתגעגע לאמא.
10.05 הרפתקאות באי הבונים: פרק ו'.
10.30 צבע בגוהל: פרק ב'.
10.55 מגע: מתכות.
11.25 קליף ריצ'ארד בלונדון בהופעה מצבית.
2.00 טלסקופ: עד כאן.
2.05 היום שבו השתנה היקום – פרק 2: האור הבא ממעל.
3.00 רכבת ההפתעות: פרס אנימציה.
3.20 גברת פלפלת: ספר הטבע.
3.45 שעת כושר.
3.55 רחוב סומסום.
4.25 ילדת הפלא – פרק 9: לא כל כך סכנה.
5.00 עדי חושי. מנחה דן מגלית.

כללית

5.30 הנוסה הוי – לקט שני מתוך תכניות הסדרה. משתתפים: שלישיית „תופה הוי" – עוזי חיטמן, יגאל בשן, ויהונתן מילר – צימי שבים, אלון אוליארצ'יק, דודו וזהו ואחרים.
6.00 קונצ'רטו לנוער – תחרות לישראליים צעירים. הזוכה בתחרות היא סנדרין לורייה, בת 14 מצרפת. היא מנגנת את הקונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת מאת ליסט.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 עם הכוכבים – הזמר הבריטי פול יאנג החל את דרכו בסוף שנות ה־70 עם מוסיקה שחורה. מקור השראתו היו כוכבי הנשמה אוטיס רדינג, סם קוק ומרווין גיי. הוא התפרסם ב־83 בשיריו „במקום שבו אניח את כובעי" וכן „אוהבת האנשים הפשוטים" והוציא להיטים ותקליטים לשוק. (תרגום לעברית).
6.45 החידושים המפשאות – הצעות מלאכותיות לברכיים; המיקרוסקופ האלקטרוני לשירות החקלאות; דלק חסכוני (תרגום לעברית).
7.00 יומן אירועים (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „להיום בראשי" – מבצר להיטים עבריים, על־פי המצעדים של רשת גימל וגלי צה"ל. במבצר משולבים גם פזמונים מלהקי הרלרקים, והוא מבוצע בהשתתפות קהל. מגישים: משה מורד ורבה פיינר.
8.45 לקראת שידור.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 לקראת שידור.
9.50 „שושלת" – פרק 49: מצב בריאותו של ב'יק הולך ורע. סמי ג'ו רוצה להתגנב מאימפוהונה ולפתח בקריירה של דוגמנית בניו־יורק. את ההצעות הכספיות, שהיא זוכה להן, מצדו של בלייק ומצדה של אלקסיס, היא דוחה. ובכל זאת – הפתרון שהיא מציעה – יש בו כדי לשמח את בלייק ואשתו קריסטל. סטיבן חי. בבית חולים בסינגפור הכהאי שבה אליו, והוא לומד, כי בשל כוויות קשות נעשה בפניו ניתוח פלסטי.
10.25 „בכיפה התשיעית" – ענייני חברה. שידור ישיר מאולם „תאטרון החאן" בירושלים: ועדי עובדים מול הנהלות. מנחה מנשה רז.
11.30 גמר אליפות הדרום אמריקה בכדורגל, תקציר מיוחד.
12.15 חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה בינוחה – דומניקו סקארלטי: קונצ'רטו גרוסו 11 בסול מז'ור (תזמורת הקמרית של ז'אן פרנסואה פייאר); הופמייסטר: קונצ'רטו בסי במול מז'ור לקלרינית ותזמורת (ז'ישר קלוקר עם תזמורת קונצ'רטו אמסטרדאם / י. שרדר); מוצארט: שיר לכת ודואט / אריה / מתוך האופרה „חליל הקסם" (סמר שרייאר, הלן דונט ותאו אדם עם תזמורת דרזדן / א. הגנרדה); שוברט: פתיחה, מוסיקה ביניים ובלט מתוך „רוזמונדה" (הסימפ. של שיקגו / ג. לווין); רייכה: קונצ'רטו בסי מינור לנבל ולתזמורת אופ. 182 (נ. זבלטה הנבל של ברלין / א. מרצנדורף); צ'ייקובסקי מתוך הבלט „היפיפיה הנמה" (תזמורת פילדלפיה / ר. מוטי).
09.00 קונצרט בוקר בין איילנד: שלישייה במי מז'ור לכנור, צ'לו ופסנתר (י. באגן / ג. הובר / א. פרקין); אלגר: קונצ'רטו במי מינור לצ'לו ולתזמורת אופ. 85 (ר. קירשבאום / עם התזמורת הסקוטית הלאומית / א. גיבסון); מאהלר: „שירי שליה נודד" (ר. סיר עם אקדמיה סנט מרטין / נ. מרינר); שומאן: שלישייה 1 ברה מינור לפסנתר כינור וצ'לו אופ. 63 (שלישיית הפסנתר הישראלית / א. וולקוב / מ. בוזיאר / ב. מרגנן); בטהובן: סונטה לפסנתר 7 ברה מז'ור אופ. 10 (מאורי פרייה); שופהרד: סימפוניה 9 במי מינור אופ. 143 „העשור" (תז. רדיו בבריה / ק. [illegible]).
10.57 [illegible]
12.00 אמנים באולפן – וילה־לובוס: בכונה, בגל – יצירות מאת: קאבזה, הבזל, סוריה ציפולי, ק.פ.ע. באך, היידן, מוצארט, שפהר, רדזוסקי.
13.05 בהאזנה בינוחה – ראבנוביץ: פרלוד בדו דיאז מינור אופ. 3 מס' 2; עמנואל מור: סוויטה לי"ג צ'לי אופ. 95; ליסט: חלום אהבה מס' 3 בלה במול מג'ור לפסנתר.
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו – תכנית מיוחדת למלחין עדן פרטוש ז"ל במלאת 10 שנים לפטירתו – „זיכרון" – לויולה ולכלי קשת (עדן פרטוש (ויולה), נגני כלי הקשת של התז. הסימפ. רשה"ש / מ. הודג); אגדה – ויוסי גוסמן (ויולה), בין ציפריאני (כלי נקישה) עדית צבי פסנתרן; שיר תהילה – קונצ'רטו מס' 1 לויולה ולתזמורת (גד לברטוב (ויולה) תז. הסימפ. רשה"ש ים / ג. ברזודיג).
16.00 מוסיקה ליום ראשון – ג.פ. באך: קנטטה מס' 30 „מאביס" / א. ריגולדס / פ. שרייר / ה. פישר דיסקאו / המקהלה ותז. באך מינכן / ק. ריכטר; אנטון ברוקנר: מיסה מס' 3 בפה מינור (הקלטה היסטורית, בקונצרט פומבי 1958, ברומא ב־1961) בלונדון: ס. דבקר / מ. הופן / ולנמר קמנט / פ. גוברי / פ. צ'ליכרדיק; מוצארט: „בשפת הבורא" ק. 277; א. ריישאוורזיש / המקהלה ותז. הסימפ. של ליפסיג / ה. קגל.
18.00 למי סירנה – לה פה סול (ה.ג).
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד רצף מוסיקלי.
20.30 הקונצרט הקמרי המרכזי – פסטיבל ישראל ירושלים 1987 – רביעיית המיתרים טוקיו, בטהובן: רביעייה ה' – רביעייה מס' 6 בסי במול מז'ור אופ. 18 מס' 6; רביעייה מס' 11 בפה מינור אופ. 95; רביעייה מס' 16 בפה מז'ור אופ. 135.
22.30 „מן המוזיקה" – המוסיקה בשרות הלב.
23.00 „מהשירי יצוות" – ברהמס: הסימפוניה אופ. 18 הטנזאות.

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים.
19.35 עם ישראל – ענייניים יהודיים בעולם.
20.05 שלום לבן דודי – פינה הדרכה.
22.05 ביניגו לבין עצמנו – שיחות עם מאזינים.
00.15 להאזין בחלום – שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

18.06 מגזר המשובבים הלועזיים.
21.05 ארוזם עוזיק.
23.05 מסביב לחצות.

גלי צה"ל

15.05 אחר אחר – לתכנים עבריים.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
19.05 לקראת ביום – שאלה תשובות בשידור חי לבהבירים לצה"ל, לסירה – הפעם עם אנשי חיל, בגעת הגבולים.
19.05 רדיו רדיו וצה"ל 42.
20.05 שירים ומישע.
20.05 טבבבבבים טה"ל 42.
21.30 אוניברסיטה משודרת – הפילוסופיה של צ'י – מגמות הגוף והמכוסים.
22.05 מסע הקסם המסתורי (צה"ל 42).
23.05 של זה"ר המה צה"ל 42.
23.05 שיחת חגוזן – עם ד"ר אהרן גלבוע, מרצה ליחסים בין לאומיים.

רשת א'

18.05 שירימף – מפולת, שירים ישראליים ולועזיים שור.
15.00 צבא הקשת – ההפקה „שירי ארץ־ישראל".

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מבזקים שיר.
20.27 מבזקים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 סלדרייה.
10.05 פרקי בוקר.
11.05 רגע של עברית.
11.10 שירים עבריים.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צפוי.
17.10 שירים עבריים.
18.06 בנות ערב.
18.50 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.06 „קטע ישראלי".
06.12 התעמלות בוקר.
06.22 לחקלאי.
06.30 סקירות מאמרי המערכת.

רשת ג'

06.11 בשנה לאשר.
07.07 שיר בוקר בבוקר.
09.05 בה כבר תשע.
10.05 שבעים מי יודע.
11.05 כדור פורח.
12.05 רק בוסיקה.

06.53 אור יומי.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 שעשים עדיף.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הקשת.
11.30 שם לשלום.
11.40 הודעות.
12.10 שיר א.א. בבל.
12.50 מה בשמש.
13.00 בחצי היום.
14.06 להאזין או לא להאזין.
14.30 בת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
15.51 לוח מודעות.
16.05 הודעות הצריך.
16.55 קראנה כסף.
17.05 יומן כלכלה.
17.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חוגה.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באותן מילולי – מיקוס של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 מקורות עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 הפסקת עשר.
11.05 גבוה לעבשיו.
13.05 מקום טוב באמצע.
14.05 זה רה מי.
15.05 מה יש.
16.54 באותן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולים.
18.54 הודעות להחילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט להשת.
22.05 על הרבע ועולא ביתכ.
23.05 עשרים הארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
שימו לב לשידורי F.M.

■ תל־אביב
אסתר: נשק קטלני 9.45, 7.30, 5
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7, 4.30
בית ליסין: הפסיקו להיות הגיונים 11.15
בן־יהודה: אהבה בחלון ראוה 9.40, 7.30, 5
גורדון: זהב דשוב 10, 8, 5
גת: בלוז לחופש הגדול 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: פושע מתכל וילדה קטנה 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 2: עיקרים אישיים 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: פייבל והחלום האמריקאי 7.30, 9.50 ושימות בלוכלכות 11, 1.35
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
דייניבאיה: פייבל והחלום האמריקאי 8. אהבה צעירה 10.00 / חצות סקס
הוד: המובטל בכיסו 9.40, 7.30, 5
הקלורע (בית ציוני אמריקה): נשיקה אדומה 9.30, 5,7.30

חן 1: כ"ס למספר אותו 9.55, 7.55, 5.40
הרפתקאות סופר בלש 4.00, 12.45, 10.45
חן 2: הנות קטנה ומטריפה 9.50, 7.45, 5.35
נחש כסבבב אור 4, 12.45, 10.45
חן 3: אני ההברה 9.55, 7.50, 5.30
רובבי אכפת לי 4, 12.45, 10.45
חן 4: סיפור כוחיים 7.45, 5.35
אנשי הפח 9.55
בעקבות החרב הקטנה 4, 12.45
חן 5: אל תקרא לי לבן 9.55, 7.50, 5.35
במבי 4, 12.45, 10.45
לב 1: לוי ונולית 9.55, 7.50, 5, 2, 11.30
לב 2: נרדפי החוק 9.55, 7.50, 5, 2, 11.30
לב 3: לוחמי הרוח 5, 11.30 כלו 7.50, 2.00
חליפת ערב 9.55
לב 4: בקצב השעון 9.55, 7.50, 5, 2, 11.30
לימור: פלאטון 9.30, 7
מוגרבי: מגור לרגל שיפוצים

בורדיאה: בנה של סוכן 9.30, 7, 4.30
גבעים: אהבה צעירה, אסקימו לימון 9.30 7.30
גיון (לשעבר אלנבי): משהו פראי 9.40, 7.30, 5
הצות – סביהון תרסים
סינמה 1: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40, 7.30, 5
סינמה 2: בעבר לשיא 9.40, 7.30, 5
סבורייה: סגור לרגל שיפוצים
פאר: לא שם דין 10.00, 8.00, 5
פריה: כסי בלו 9.30, 7.15, 4.30
11.30 מציצים
צפון: שם הוורד 9.45, 7, 4.30
שחף: ימי הרדיו 9.40, 7.15
מפגש האגודים 5, 11.00 בבוקר
תכלת – רמת־אביב: שלום לך אהבתי 9.40, 7.30
הצות – התנוע הכביר
תבלה: הנות קטנה מעבר לפינה 9.50, 7.40, 5.30
תלאביב: 007 באזור המסוכן 9.45, 7.15, 4.30
הציה הישראלית: נשם סגול 11.00

■ ירושלים
אדיסון: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.30, 7.30, 4.30 / בעבר לשיא 11.00
אורגון: נשק קטלני 9.15, 7, 4.30

אוריון 1: 8 מיליון דרכים למות 9.15, 7, 4.30, 10.30 אוספי האש
אור 2: נרדפי החוק 9.15, 7, 4.30 / 10.30 בעקבות אוצר הנילוס
אור 3: בסי בלו 9.15, 7
10.30 4.30 – מהרבים באהבה
אור 4: משהו פראי 9.15 / קרוקודיל דנדי 7.15, 4.30, 10.30
אור 5: לוי ונולית 9.15, 7.15, 10.30, 4.30 קראסה קיד
אור גיל: תרגיל לרופאים מתחילים 9.15 / במבי 6.30, 4.30, 10.30
בית אגרון: 4.30 מהרבים באהבה 6.15
סרי ביוחר/הזולד ומוד 8/נשיקת אשת העכביש 9.30
חצות – חבורת הלוחמים
האולם הקטן בביזיי האומה: סגור
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
כסיר: שם הוורד 9.30, 7, 4.30
מיטשל: לא שם דין 9.30, 7.30
סמדר: קריאת העורב 9.15, 7
עדן: המובטל בכיסו 9.30, 7.30, 4.30
רון: בלוז לחופש הגדול
9.30, 7.30, 4.30 / 10.30 מפצח האגוזים
תיאטרון ירושלים: מלו 9.15, 6.45

■ חיפה
אורה: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.15, 7.00, 4.30

אורלי: שם הוורד 9.30, 7, 4.30, 11.00
אמפיתיאטרון: הפטריוט
ארמון: סגור
חן: כ"ס למספר אותו 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: המובטל בכיסו 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: ימי הרדיו 9.15, 7, 4.30 / פייבל והחלום האמריקאי
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.15, 7, 4.30
פאר: נשק קטלני 9.15, 7, 4.30
קרייאוה: לא שם דין 9.15, 7.15, 4.30
רון: 007 באזור המסוכן 9.30, 7, 4.30
רב גת 1: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7
הרפתקאות סופר בלש 4.30, 11.00
רב גת 2: הנות קטנה ומטריפה 9.15, 7, 4.30 מהרבים באהבה 11

■ קריות חיפה
[illegible]: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
[illegible]: נשק קטלני 9.15, 7
[illegible]: לא שם דין 9.15, 7
[illegible]: אהבה צעירה אסקימו לימון 7.00 באזור המסוכן
7.15, 9.30
[illegible]: ילדים חורגים לאלוהים 9.15, 7

■ אשדוד
אסתר: המובטל בכיסו 9.30, 7.30

אשרה: נשק קטלני 9.30, 7.15

■ אשקלון
אסתר: נשק קטלני 9.30, 7.30, 5
גאורי: מעבר לשיא 9.30, 7.30
רחל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15

■ באר־שבע
חן: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.30, 7.30, 5.00

■ חולון, בת ים
ארמון: לא שם דין 9.30, 7.30 / 5 בבעת המריש
מגדל: הנות קטנה ומטריפה 9.30, 7.30
מתבים קיית שירה: פלאטון 9.30, 7 / 4.00 אלדין ומנורת הקסמים
סבוי: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40, 7.30, 5
ריטה: המובטל בכיסו 9.30, 7.30
עצמאות: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40, 7.30, 5

■ הרצליה ■ רמת השרון
היכל: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.30, 7.15, 5

כוכב: מרי פופינס 4.45, 11/ בעבר ההב 7/ צבע הכסף 9.30
מלון רמאל אורייםטריום – פושע מתכל וילדה קטנה 9.30, 7.15, 5

■ עפולה
מופיירון: המובטל בכיסו 9.00

■ כפר־סבא, רעננה
סטלה: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15/ בליבי 11.00
רובבי אכפת לי 5.00
חן: 007 באזור המסוכן 9.45, 7.30
אורות: בלשעע היום האחרון 9.30, 7.15, 5

■ לוד ■ רמלה
אורלי: סגור
נוה זיות: נשק קטלני 9.30, 7.30
אורה: המובטל בכיסו 9.30, 7.15

■ נהריה ■ עכו
הוד: המובטל בכיסו 9.30, 7.30, 5
רון: כלא הנשים 9.30, 7.15

אורנים: 007 באזור המסוכן 9.30, 7.30

■ נתניה
סבורייה: בלוז לחופש הגדול 10.00, 8.00, 6.00
הכבי הודיקן אליהו ב־11.00
אסתר: אהבה צעירה אסקימו לימון 10, 8, 6
שרון: נשק קטלני 10, 8, 6
11.00 בעקבות הבב הקטנה

■ קרית אונו
מתנ"ס: סגור

■ פתח־תקוה
שלום: לא שם דין 9.30, 7.30
היכל 1: 007 באזור המסוכן 9.45, 7.15, 4.30
היכל 2: המובטל בכיסו 9.40, 7.30, 5
היכל 3: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40, 7.30, 5

■ ראשון לציון ורחובות
ג.ב. רון 1: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40, 7.30, 5 בציבורי 11.00

■ רמת־גן ובגבעתיים
ארמון: נשק קטלני 9.30, 7.45
ארמון ב: כ"ס למספר אותו 9.45, 7.45, 5.00
ליליה: לא שם דין 9.30, 7.30
הדר: אהבה צעירה אסקימו לימון 9.40, 7.30, 5
רב גן 1: ימי הרדיו 9.45, 7.30
הרפתקאות סופר בלש 5.00, 12.20, 10.30
רב גן 2: משהו פראי 9.45, 7.30
נחש מכוכב אחר 5.00, 12.20, 10.30
רב גן 3: אני ההברה 9.45, 7.30
רובבי אכפת לי 5.00, 12.20, 10.30
רב גן 4: קרוקודיל דנדי 9.45, 7.30
פייבל והחלום האמריקאי 5.00, 12.20, 10.30
שטוב: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.15

ג.ב. רון 2: המובטל בכיסו 9.40, 7.30
לוסר בבידור 11.00
בבוקר סגור
ראשה: לא שם דין 9.30, 7.30
בית העם: עיר ללא רחמים 9.30, 7.30
הדרה: בלוז לחופש הגדול 9.45, 7.30
חן: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7.30

אוריאביב: 007 באזור המסוכן 9.30, 7.30